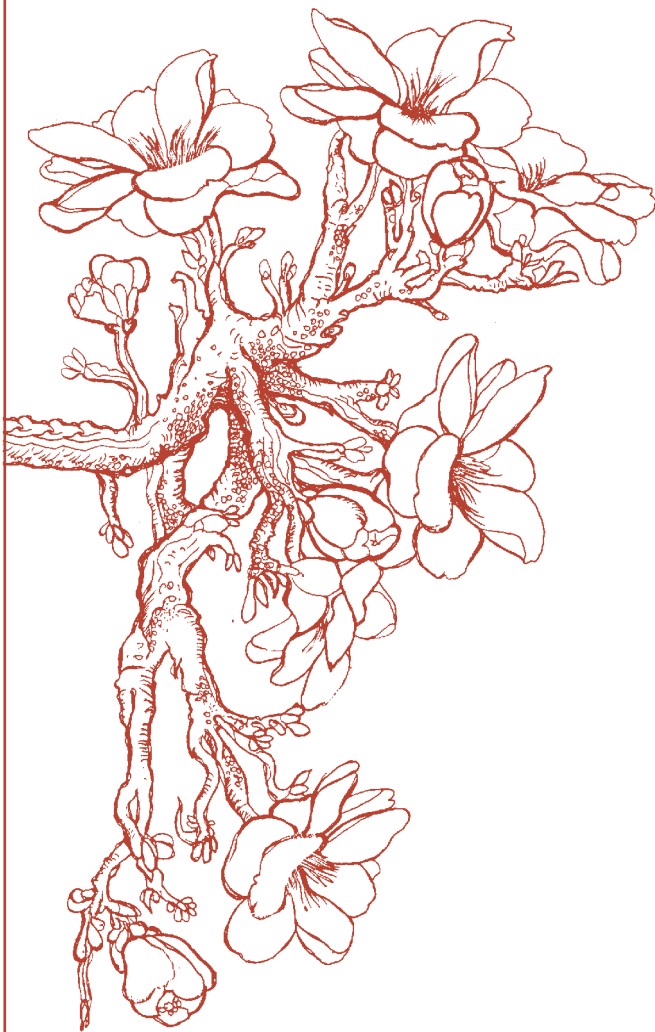

BIBLIA-TANULMÁNYOK
2003. III. negyedév

A ZSIDÓKHOZ ÍRT LEVÉL

BIBLIAISKOLÁK KÖZÖSSÉGE

A ZSIDÓKHOZ ÍRT LEVÉL

BIBLIA-TANULMÁNYOK

2003. III. negyedév

A ZSIDÓKHOZ ÍRT LEVÉL

*BIBLIAISKOLÁK KÖZÖSSÉGE
BUDAPEST, 2003*

A tanulmányt összeállította:

VANKÓ ZSUZSA

A Biblia-tanulmány elektronikus változata
a <http://www.bibliakiado.hu/kerak> internetcímen olvasható

**Kiadja a Keresztény Advent Közösség megbízásából
a Bibliaiskolák Közössége**

1121 Budapest, Remete u. 16/A

Telefon: (06-1) 391-0181, fax: (06-1) 391-0182

honlap: www.bibliakiado.hu

e-mail: bikkiado@freemail.hu

Felelős kiadó: *Sonnleitner Károly*

Felelős szerkesztő: *Czinkota András*

Nyomdai előkészítés: *Bibliaiskolák Közössége*

Nyomtatás: Reménység Alapítvány Nyomdája (Nágocs)

Tartalom

<i>Előszó</i>	7
I. tanulmány – július 5. A levél szerzője, keletkezési körülményei, és jelentőségteljes kezdő mondata	8
II. tanulmány – július 12. A Fiú – aki által Isten szólt hozzánk – valóságos Isten	18
III. tanulmány – július 19. Hogyan lett sorstársunkká, hozzánk hasonlóvá „a mi üdvösségünk Fejedelme”?	28
IV. tanulmány – július 26. Mitől függ, hogy bemegyünk-e a megígért nyugalomba?	39
V. tanulmány – augusztus 2. Hittel vagy hitetlenséggel viszonyulunk Krisztushoz, a mi nagy Főpapunkhoz?	48
VI. tanulmány – augusztus 9. Krisztus – isteni esküvés alapján – „Melkisédek rendje szerinti” főpap	65

VII. tanulmány – augusztus 16.	
Az újszövetség új temploma, a benne folyó papi és főpapi szolgálat . . .	77
VIII. tanulmány – augusztus 23.	
Krisztus áldozata mint „egyszer s mindenkorra elégséges” áldozat	92
IX. tanulmány – augusztus 30.	
„Igaz szívvel, hitnek teljességével járuljunk Jézushoz!”	109
X. tanulmány – szeptember 6.	
Mire tanítanak bennünket a hit példaképei? I. rész	121
XI. tanulmány – szeptember 13.	
Mire tanítanak bennünket a hit példaképei? II. rész	131
XII. tanulmány – szeptember 20.	
Bátorítás a hitben való kitartásra	142
XIII. tanulmány – szeptember 27.	
Záró intelmek, tanácsok, áldáskívánás . . .	151
<i>Igék minden napra</i>	<i>158</i>

Előszó

A zsidókhöz írt levél tanulmányozása sok áldást rejt magában. Középpontjában Jézus Krisztus áll, a mi nagy Főpapunk. Ha befogadjuk e könyv bizonyágtevését, megtanulhatjuk, miként legyen Krisztus mindenné, valóságos Megváltóvá – személyesen a mi számunkra is. Rávezet ez a bibliai irat arra is, hogy hol van a mi egyetlen és igazi templomunk az újszövetségi korszakban. Az egész könyvön végigvonul az élő hit mibenlétére vonatkozó bizonyágtevés, és az erre való buzdítás. A levél egészében hatalmas tanítás a Krisztusban való hit általi megigazulásról.

A zsidókhöz írt levél tanulmányozása megkívánja a gondos megfigyelést, az utánajárást, és késztet arra, hogy a Szentlélek megvilágosító segítségéért folyamodjunk. Csakis így tárulnak fel előttünk az egyes részletek, valamint az egész levél üzenete, nekünk szóló mondanivalója. Alkalmas e levél tanulmányozása arra, hogy gyakoroljuk azt az elmélyült, lelkiismeretes igekutatást, amelyről Ellen White így ír:

„Vegyünk egy szöveget, összpontosítsuk rá figyelmünket, és tegyük feladatunkká, hogy kiderítsük a gondolatot, amelyet Isten abban a szövegben adott számunkra. Mindaddig elmélkedjünk arról a gondolatról, amíg elsajátítjuk és biztosan tudjuk, hogy »mit szól az Úr«.” (*Jézus élete*, 326. o.)

Javasoljuk, hogy az egyes tanulmányok átvétele előtt mindenki olvassa el egészében a soron következő részt – többször is, figyelmesen, gondolkodva. Ezért találjuk ott az egyes tanulmányok elején az egész szakasz megjelölését, azzal a felhívással, hogy először olvassuk el önmagában, összefüggő folyamatosságában.

A gondos tanulmányozást serkentjük egyes részeken a rávezető kérdésekkel. Olykor pedig további kutatásra ösztönző kérdéseket is kapcsolunk egy-egy fejezet végéhez.

A levél szerzője, keletkezési körülményei, és jelentőségteljes kezdő mondata

1 Mit tudunk a levél szerzőjéről?

.....

.....

A levél szerzője sehol sem fedti fel kilétét írása során. A könyv címében sincs feltüntetve az ihletett emberi szerző neve. A legrégebb kéziratokban is csak ennyi a cím: „A zsidókhöz.”

A keresztény ókorban többen Pál apostol írásának tekintették a levelet. Fontos bizonyossága ennek egy korai keresztény korból való kézirat,¹ amely Pál leveleit tartalmazza ebben a sorrendben: Rómaiakhoz írt levél, Zsidókhöz írt levél, Korinthusiakhoz írt I-II. levél stb. Mások viszont már az ókorban is kétségbe vonták, hogy Pál írása lenne a levél. Az ún. egyházatyák közül egyesek Lukács, mások Apollós vagy Barnabás írásának tartották. A szerző személye körüli homály és a vitatások ellenére a IV. századra a keresztények általánosan elismerték Istentől ihletett, kanonikus iratnak. A XVI. századi reformátorok általában nem tekintették

¹ A p46 jelzetű, az i. sz. III. század első feléből való papirusz kódex-töredékről van szó, amely az ún. Chester Beatty-papiruszokhoz tartozik, és 86 lapja maradt meg az eredeti, valószínűleg 104 lapból.

Pál apostol levelének a Zsidókhoz írt levelet (Luther és Kálvin sem). A mai keresztény teológusok közül szinte senki sem tartja annak.

Kétségtelen, hogy a levél stílusjegyei sok vonatkozásban nem egyeznek a páli levelekével. A Zsidókhoz írt levél görögösebb görög nyelven íródott, mint Pál többi levele, amelyeket egyszerűbb nyelvezet, de jellegzetes határozottság, sajátos stílus jellemez. Ugyanakkor a levél világos teológiája, logikus érvelése, valamint egyes konkrét részletek is Pál apostolra utalnak.

Valószínűleg az alábbi, ókori keresztény irodalomból való részletek visznek legközelebb a rejtély megoldásához. A IV. századi Euszebiosz nevezetes egyháztörténeti művében hivatkozik arra, hogy mit tudott, miként vélekedett a Zsidókhoz írt levél keletkezéséről két általánosan ismert ókori keresztény tanító, Alexandriai Kelemen és Origenész.

„[Alexandriai Kelemen] azt mondja, hogy a Zsidókhoz írt levél szerzője Pál, a zsidókhoz héber nyelven írta, Lukács azonban, miután gondosan lefordította, így adta ki a görögök számára, ezért található meg ugyanaz a külszín ennek a levélnek a fordításában és az Apostolok cselekedeteiben... Természetes, hogy nincs az elejére írva, hogy »Pál apostol«, hiszen zsidóknak írta levelét, akik rossz előítéllettel viseltettek iránta és gyanúsították, teljesen érthető volt tehát, hogy rögtön az elején nem riasztotta vissza őket azzal, hogy kiírja a nevét...

[Origenész írja:] Mindaz, aki ért a stílusok megkülönböztetéséhez, bevallhatja, hogy a Zsidókhoz címzettnek nevezett levél stílusának jellege nem tükrözi az apostol egyszerű szóhasználatát, aki maga vallja be, hogy egyszerűen beszél... A levél stílus szempontjából nagyon is görög. Újból le kell szögezni, hogy a levél gondolatai csodálatosak, és nem maradnak le a vitathatatlanul apostoli iratok gondolatai mögött, és mindaz, aki figyel az apostoli felolvasásra, bevallhatja, hogy ez igaz... Ha a saját véleményemet kérdeznék, azt mondanám, hogy a gondolatok az apostoltól erednek, a kifejezés és megfogalmazás azonban olyan valakitől, aki az apostol tanítását adja elő, és mintegy fogalmazótól, aki lejegyzí azt, amit a mester mondott. Ha tehát valamely egyház Pálénak

tartja ezt a levelet, ezért is illesse tisztelet, hiszen nem véletlenül hagyományozták át páli levélként a régiek. Hogy azonban ki írta a levelet, valójában Isten tudja. A hozzánk eljutott hagyomány beszél egyesekről, akik azt mondják... hogy Lukács, aki az evangéliumot és az Apostolok cselekedeteit írta.”²

Összefoglalóan azt mondhatjuk, hogy a levél egész tartalma, a benne foglalt nagy ívű tanítás, következetes gondolatvezetés, valamint a türelmes, szeretettől áthatott pásztori hangvétel alapján Pál apostolt tekinthetjük a levél szerzőjének. Nem ismerünk más olyan rendkívüli személyt az őskeresztény egyházban, akiről feltételezhetnénk, hogy ilyen jellegű, átfogó elméleti tanítást és alapos igei fejtegetést tartalmazó bizonyoságtételt írt volna. Az a legvalószínűbb, hogy Lukács, a görög orvos, Pál hűséges tanítványa és útítársa önthette végső formába a levelet, amint erre az őskeresztény irodalmi hagyomány is utal.

2 Lehet-e bármilyen kétségünk afelől, hogy a Zsidókhöz írt levél Istentől ihletett irat?

„A teljes Írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre.” (2Tim 3,16–17)

„Tudván először azt, hogy az Írásban egy prófétai szó sem támadt saját magyarázatból. Mert sohasem ember akaratából származott a prófétai szó, hanem a Szentlélektől indítatva szólottak Isten szent emberei.” (2Pét 1,20–21)

„Keressétek meg majd az Úr könyvében, és olvassátok: ezeknek egy híjuk sem lesz, egyik a másiktól el nem marad, mert az Ő szája parancsolta, és az Ő Lelke gyűjtötte össze őket!” (Ésa 34,16)

² Vanyó László: Óskeresztény írók, IV. kötet, Euszebiosz Egyháztörténete, 259., 272–273. o.

.....

.....

Ha nem is Pál írta le közvetlenül görögül a levelet, hanem valószínűleg Lukács, a könyv ihletett voltáról nem lehet két-ségünk. Lukács maga is két újszövetségi irat, az általa írt evangélium és az Apostolok cselekedetei ihletett szerzője. Ezenfelül a Zsidókhöz írt levél minden tekintetben magán viseli a Szentlélektől ihletett iratok közös ismertetőjegyeit: teológailag pontos, tökéletes harmóniában van a bibliai iratgyűjtemény egésze által közvetített isteni kinyilatkoztatásokkal, megszólító erejű, a Szentlélek befolyását közvetíti, „alkalmas a tanításra, a fedésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre” (2Tim 3,17). Bármiként is keletkezett a levél, Isten gondviselése örködött afölött, hogy ezek a gondolatok és tanítások fennmaradjanak számunkra az idők végezetéig. Ő gondoskodott arról, hogy amikor Dán 8,14 próféciájának a beteljesedéseként, „az utolsó időkben” (Dán 8,17. 26; vö. 12,4) újra a figyelem homlokterébe kerülnek az ószövetségi templomban folyó, előkép jellegű szertartások és ünnepek, akkor ez a könyv feltárja mindezeknek az értelmét és üzenetét. Úgy tűnik, hogy e könyv különlegesen fontos volt az apostoli korban élő zsidó származású keresztényeknek, és rendkívüli jelentősége van a végidőkben élő keresztények számára is.

3 Kiknek és milyen célból írta Pál apostol ezt a levelet?

„Kérlek pedig titeket, atyámfiai, szívleljétek meg ez intő beszédet, hiszen röviden is írtam néktek.” (13,22)

„Igazságot szólok Krisztusban, nem hazudok, lelkiismeretem velem együtt tesz bizonyosságot a Szentlélek által, hogy nagy az én szomorúságom, és szüntelen való az én szívemnek fájdalma. Mert kívánnám, hogy én magam átok legyek, elszakasztva Krisztustól az én atyámfiaiért, akik rokonaim test szerint. Akik izráeliták, akiké a fiúság és a dicsőség és a szövetségek, meg a törvényadás és az isteni tisztelet és az ígéretek. Akiké az atyák, és

akik közül való test szerint a Krisztus, aki mindeneknek felette örökké áldandó Isten.” (Róm 9,1–5)

Az irat kétségtelenül levél. Pál atyjafiainak nevezi azokat, akiknek ír. Emlékezteti őket korábbi tapasztalataikra és buzgóságukra a „megvilágosodásuk” utáni időben (lásd 10,32–34). Mint ismert vezetőjük, intőleg ír nekik, a közös keresztény hit fundamentumaira emlékeztetve őket. Elsődlegesen bizonyos konkrét csoportnak, vagy gyülekezeteknek írhatta Pál apostol ezt a levelet. Bizonyára tudta, érezte azonban, hogy a Szentlélek átfogó, ünnepélyes tanúságtételre készíti, ami a konkrét címzettekén túl a zsidó származású keresztények és a Krisztust Messiásnak el nem ismerő, de hívő zsidók széles tömegei számára is alkalmas bizonyoságtétel lesz. Bizonyoságtétel arról, hogy a názáreti Jézus volt a várva várt Messiás, akiben az Ószövetség egész vallási rendszere beteljesedett és magasabb rendű értelmet nyert.

Az apostol nagyon szívén viselte saját népe sorsát, amely Isten ószövetségi választott népe is volt. Vágyva vágyott arra, hogy üdvösségre vezethesse őket. Az apostolok cselekedeteiről írott könyvből kitűnik, hogy a végsőkig elment, mindent megtett értük, nem akart belenyugodni keményszívű hitelenségükbe (pl. Csel. 21,30–31. 37. 39; 22,1. 17–21; 28,17–29). Erről tanúskodik a Római levélből idézett megindító vallomása is.

A levél keletkezési körülményeiről – helyéről, pontos idejéről – közelebbit nem tudunk. Élete vége felé írhatta az apostol ezt a levelet, Jeruzsálem pusztulása előtt, illetve minden bizonnyal még a zsidó–római háború (i. sz. 66) kitörése előtt. Nagy szükség volt ebben az időben e levél bizonyoságtételére.

A kereszténnyé lett zsidók közül sokan kitarítottak a jeruzsálemi templom szertartásaiban való részvétel és az egész elévült ótestamentumi szertartási törvény betartása mellett (lásd: Csel. 21,20). Ez a következetlenségük lelki visszafejlődést okozott. Úgy tűnik a levélből, hogy egyesek olyan messze-

menő kompromisszumokba mentek bele (Palesztinában főként), hogy lényegében feladták keresztény hitüket, visszatértek az ószövetség, illetve a korabeli zsidóság vallásához (erre utal valószínűleg 6,4–6; 25–29 és 35–39; 12,15–25).

A Krisztust még el nem fogadó zsidók helyzete szintén kritikus volt, mert a zsidó népre szabott, Dániel könyvében meghatározott 490 évnyi kegyelemidő a végéhez közeledett. Az apostol tudta, hogy mihelyt bekövetkezik a város és a templom megjövendölt pusztulása, súlyos válságba és kimondhatatlan nyomorúságba jutnak mindazok, akik nem értették meg az új szövetség, az új templom és az új papi szolgálat érvénybe lépését.

4 Hogyan utalnak a levél keletkezési körülményeire a könyv végén található záró üdvözetek?

„Legyen tudtotokra, hogy a mi atyánkfia, Timótheus kiszabadult, akivel ha csakhamar eljön, meglátogatlak titeket. Köszöntsétek minden elöljárótokat és a szenteket mind. Köszöntenek titeket az Olaszországból valók.” (13,23–24)

.....

Timótheus szorosan együtt dolgozott Pállal. Fogságáról és szabadulásáról tesz említést itt az apostol, és arról, hogy magához várja őt, valamint hogy vele együtt készül majd meglátogatni a levél címzettjeit. Az útitervek készítése és bejelentése Pálra jellemző, más leveleiben is találkozunk hasonló tájékoztatással.

A 24. versnek azt a részletét, hogy „köszöntenek titeket az Olaszországból valók”, kétféleképpen lehet értelmezni: úgy, hogy Olaszországba, talán Rómába szól a levél, és az onnét valók küldik oda üdvözetüket, és úgy is, hogy Olaszországból, talán Rómából írta e levelet Pál, onnét küldi üdvözetét a levél címzettjeinek mindazokkal a hívőkkel együtt, akikkel itt kapcsolatban állt. A 25. vers üdvözlete azonos Tit 3,15 záró üdvözetével.

A levél záró sorai tehát egyértelműen Pál szerzőségére utalnak.

5 Milyen alapvető és ünnepélyes kijelentéssel nyitja meg tanítását Pál apostol a Zsidókhöz írt levél kezdő sorai-ban?

„Minekutána az Isten sok rendben és sokféleképpen szó-lott hajdan az atyáknak a próféták által, ez utolsó idők-ben szólott nekünk Fia által.” (1,1)

.....

.....

Ma is emberek sokasága bizonytalan azt illetően, hogy egyál-talán létezik-e Isten, és hogy megismerhető-e valamiképpen. Egy vallomás példaképpen: „Nem tudjuk a választ létünk végső kérdéseire, mert az ezekre adott válaszokat nem le-het sem bizonyítani, sem cáfolni. Nem tudjuk bizonyítani Isten létét, nem tudjuk, van-e élet a halál után, van-e cél-ja a világegyetemnek, és hogy működik-e valamilyen erköl-csi elv az univerzumban. Ez az állapot szorongással tölt el minket.”³

Milyen megdöbbentő, hogy az emberek túlnyomó többsé-gének még ma sincs tudomása arról, hogy Isten nem csupán létezik, hanem szólt is hozzánk, mégpedig „sok rendben és sokféleképpen”, sőt isteni személy, az Ő Fia is itt járt és ta-nított Földünkön! Milyen nagy a felelősségünk, hogy e lét-fontosságú tények ismertté váljanak az emberek számára!

„Az utolsó időben” kifejezés tágabb értelemben szerepel itt, a Jézus kereszthalála utáni egész nagy időszakra vonat-kozik. Krisztus kereszthalála ugyanis döntő győzelem volt, megpecsételte az Ő végső hatalomátvételeének bizonyosságát. Ettől fogva Sátán „tudja, hogy kevés ideje van” (Jel 12,10. 12). Ugyanebben a tágabb értelmében szerepel az „utolsó idő” kifejezés a következő helyeken is: Csel 2,17; 1Ján 2,18. Máshol viszont szűkebb értelemben használja ugyanezt a ki-fejezést Pál apostol és Péter apostol is. A következő helye-

³ Hankiss Elemér; idézi Náray Szabó Gábor: Evolúció és fenntarthatóság; Evilág, 2003. március, 10. o.

ken pl. nyilvánvalóan a Jézus második adventjét közvetlenül megelőző időszak értendő rajta: 2Tim 3,1; 2Pét 3,3.

Egyesek erre az igehelyre, Zsid 1,1-re hivatkozva állítják, hogy Jézus után nem várhatjuk többé a prófétai lelki ajándék megnyilatkozását semmilyen formában, mert a próféták csak Jézusig voltak. (Hivatkoznak ezzel kapcsolatban még Mát 11,13-ra is.) Ez azonban félreértés, amelynek ténszerűen ellene mond számos olyan igei kijelentés, amely a prófétaság lelki ajándékának megnyilatkozásáról szól az apostoli, illetve az újszövetségi korszakban. Lásd pl. Csel 21,8–11, Eféz 4,11–13; 1Kor 12,10. 28; Jel 1,1–3. A próféta szónak is van egy szűkebb értelme, amikor a speciális ószövetségi nemzettanítói és tanácsadói szolgálatra vonatkozik. Ez az ószövetségi tisztség vagy hivatás valóban csak Krisztusig létezett, Keresztelő János volt az utolsó képviselője. A tágabb értelemben vett prófétaság – amin az értendő, hogy Isten által választott személy a prófétaság lelki ajándéka által üzenetet vesz át Istentől (lásd 4Móz 12,6), és azt az Ő megbízása alapján továbbítja – az idők végéig létezik, sőt a szűkebb értelemben vett utolsó időben rendkívül fontossá válik. Különleges isteni ígéretek szólnak erről: Jóel 2,28–31; Jel 12,17; vö. 19,10.

6 Mire utal az a kifejezés, hogy Isten „sok rendben és sokféleképpen” szól a próféták által? Mekkora kegyelem és kiváltság az, hogy végül még az Ő Fia által is szól hozzánk?

„Halljátok meg most az én beszédeimet: Ha valaki az Úr prófétája közöttetek, én megjelenek annak látásban, vagy álomban szólok azzal.” (4Móz 12,6)

„Jézus kezdte a népnek e példázatot mondani: Egy ember plántált szőlőt, kiadta azt munkásoknak, és hosszú időre elutazott. Annak idején elküldte szolgáját a munkásokhoz, hogy adjanak néki a szőlő gyümölcséből, a munkások pedig azt megvervén, üresen bocsátották el. Még másik szolgát is küldött, de azok azt is megvervén és meggyalázzván, üresen bocsátották el. Még harmadikat is küldött, de azok azt is megsebesítvén, kivetették.

Mondta azért a szőlőnek ura: Mit cselekedjem? Elküldöm az én szeretett fiamat, talán őt, ha látják, megbecsülik.” (Luk 20,9–13)

„Az Úr, az ő atyáik Istene elküldte hozzájuk követeit jó idején, mert kedvezett az Ő népének és az Ő lakhelyének. De ők Isten követeit kigúnyolták, az Ő beszédeit megvetették, prófétáival gúnyt űztek” (2Krán 36,15–16)

„Mikor pedig eljött az időnek teljessége, kibocsátotta Isten az Ő Fiát, aki asszonytól lett, aki törvény alatt lett.” (Gal 4,4)

„Mondta azért néki Pilátus: Király vagy-é hát te csakugyan? Felelt Jézus: Te mondd, hogy én király vagyok. Én azért születtem, és azért jöttem e világra, hogy bizonyságot tegyek az igazságról.” (Ján 18,37)

.....
.....
.....

Isten sok prófétához és sokféleképpen szólt. Volt, akit kicsiny gyermekkorától Isten szolgálatára neveltek, és még gyermekként hívta el az Úr a prófétai szolgálatra (1Sám 2. fejj.), mást egyszerű pásztori foglalkozásától szólított el (Ámos 7,14–15). Volt olyan próféta, akire elsősorban igehirdetést bízott (Ésa 6,6–9), és volt olyan, akit számos jelképes cselekedet végrehajtására szólított fel a hitehagyásba merült, lelkiileg alvó nép felébresztésére (Ezék 12,1–4. 11). Csak az volt közös valamennyi prófétánál, hogy Isten szólt hozzájuk (látomás, álom, vagy gondolatihletés által), hogy mennyei követek érintkeztek velük, és kifejezetten megbízást kaptak arra, hogy a velük közölt kinyilatkoztatást továbbítsák valamely meghatározott személynek vagy embercsoportnak.

Az Ószövetség választott népe legnagyobbbrészt visszautasító, sőt lázadó módon viszonyult a közölt üzenetekhez, és azok hordozóihoz, a prófétákhoz. Jézus példázata, amelyet idéztünk, megragadó, sőt megrendítő módon mutat rá arra, hogy az Atya mindezek után, a próféták bántalmazói és gyil-

kosai közé is elküldte az Ő Fiát, mondván, hogy „talán meg fogják becsülni”. Annak tudatában tette ezt, hogy a „talán” csak kevesek esetében lesz valósággá; Fiát is bántalmazzák és megölik majd, amint a prófétákkal is tették.

„A földi apa is aggódik fiáért. Amikor kisgyermeke szemébe néz, remegve gondol az élet veszedelmeire. Oltalmazni szeretné kicsinyét Sátán hatalmától, távol tartani a kísértéstől és a küzdelemtől. Isten pedig odaadta egyszülött Fiát egy még ádázabb küzdelem megvívására, egy még félelmetesebb kockázat vállalására, azért, hogy az élet útját biztosítsa a mi kicsinyeink számára. Ebben nyilatkozik meg Isten irántunk való szeretete. Csodálkozzatok, egek! Ámulj, föld!” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 33. o.)

A Fiú – aki által Isten szólt hozzánk – valóságos Isten

Olvassuk el előzetesen: Zsid 1,2–2,9

1 Kicsoda az a Fiú, aki által Isten szólt hozzánk?

„Akit tett mindennek örökösévé, aki által a világot is teremtette. Aki az Ő dicsőségének visszatükröződése, és az Ő valóságának képmása, aki hatalma szavával fenntartja a mindenséget, aki minket bűneinktől megtisztítván, ült a Felségnek jobbjára a magasságban.” (1,2–3)

.....

.....

Gondoljuk át ezt a felsorolást, az egyes meghatározások jelentőségét:

Az Atya

- Őt tette mindennek örökösévé,
- általa teremtette a világokat (az eredeti szövegben többes számban van a világ szó),
- Ő az Atya dicsőségének visszatükröződése, valóságának képmása (vö. Kol 1,15),
- hatalma szavával fenntartja a mindenséget,
- miután minket bűneinktől megtisztított, a Felség jobbjára ült a magasságban.

Igen világosan és határozottan tesznek bizonyosságot ezek a kijelentések arról, hogy az Atya tervei szerint, de a Fiú közvetlen munkájával történt az egész világmindenség teremté-

se, és általa valósul meg annak fenntartása is. Ez összhangban van az Újszövetség egészének tanúságtételével. Lásd erre vonatkozóan: Ján 1,1–3. 10; 1Kor 8,6; Kol 1,15–17; Eféz 3,9; Ján 5,17; Mát 28,19. Sokszor még a Szentírásban járatosabb keresztényekben sincs meg kellő tudatossággal és elevenséggel az az ismeret, hogy Jézus a „mindenség teremtője”, aki „világokat teremtett”, aki által az angyalok, a mennyei lények is teremtettek, és hogy Ő is tartja fenn őket „hatalma szavával”.

Milyen sokat kellene elmélkednünk Krisztus dicsőségének és munkájának nagyságáról, hogy mindezek ismeretében jobban megértsük megalázkodása és áldozata nagyságát is! Egy ének sorai juthatnak eszünkbe: „Én nem tudom, miért szeretett úgy minket, kit hódoló angyalsereg imád, miért akart Ő bűnös tévelygőket megkeresni, mint pásztor elveszett juhát?” Mennyivel mélyebben kellene tisztelnünk, és mennyivel ragaszkodóbban kellene szeretnünk Őt!

2 Tekinthető-e Krisztus csupán angyalnak? Hol szólt többek között az Ószövetség előre Krisztusról, kinek mutatta be Őt?

„Annyival kiválóbb lévén az angyaloknál, amennyivel külön nevet örökölt azoknál. Mert kinek mondta valaha az angyalok közül: »Én Fiam vagy te, én ma szültelek téged.« És ismét: »Én leszek néki Atyja, és Ő lesz nékem Fiam.«” (1,4–5)

.....
.....
.....

A helyes válasz megtalálása érdekében keressünk választ az alábbi kérdésekre:

– *Melyik két messiási jövendölésre hivatkozik itt Pál apostol, párhuzamba állítva őket egymással?*

– *Milyen megkülönböztető névvel jelölik meg ezek a próféciák az eljövendő Messiást?*

– Hol tűnik ki a 2. zsoltárból egyértelműen, hogy itt az eljövendő Messiásról van szó? (A „Messiás” héber név szó szerinti jelentése: „Felkent”.)

– Mit mond a 2. zsoltár a Fiú hatalmáról, amit Isten ad neki?

– Hogyan tűnik ki 2Sám 7,12–16 prófécijából, hogy nem csupán Dávid közvetlen leszármazottjára, Salamonra vonatkoznak ezek az ígérek?

– Csak a Messiás első eljövételére vonatkoznak az itt idézett ószövetségi messiási jövendölések, vagy pedig mindkét eljövételére?

Megérthetjük, miért volt szükség ilyen érvelésre, ha megfontoljuk: a zsidóság megbotránkozott azon, hogy Jézus Isten Fiának vallotta magát. Ezért is ítélte halálra Őt a zsidó főtanács: istenkáromlónak minősítették, mivel szerintük ember létére Istenné tette magát. Büszkék voltak radikális egyistenhitükre, és ezzel összeegyeztethetetlennek tartották azt, hogy elfogadjanak egy isteni Messiást.

Egyesek a zsidó származású keresztények közül, különösen az ingadozók, talán olyan kompromisszummal próbálkoztak, hogy úgy értelmezték: Krisztus angyal, vagy angyalfejedelem. Pál azonban tanúságot tett nekik arról, hogy „nem ismerték meg sem az Írásokat, sem Isten hatalmát” (Márk 12,24), hogy „balgák és rest szívűek” voltak kutatni az Írásokat (Luk 24,25). Ezért lepődtek meg és botránkoztak meg Jézus önmagáról tett kijelentésein. Az Ószövetség a valóságban nagyon is sok és világos jelzést adott a Fiú isteni személyéről, és arról, hogy Ő fog megjelenni Messiásként.

3 **Hogyan mutat rá ezután az apostol arra, hogy miként szóltak az ószövetségi Írások az angyalokról, és miként az eljövendő Messiásról? Milyen eredményhez vezet az összehasonlítás?**

„Amikor behozza az Ő elsőszülöttét a világba, így szól: »Imádják Őt az Istennek minden angyalai.« És bár az angyalokról így szól: »Ki az Ő angyalait szelekké teszi, és az Ő szolgáit tűz lángjává«, ámde a Fiúról így: »A Te királyi széked, ó Isten, örökkön örökké. Igazságnak pál-

cája a Te országodnak pálcája. Szeretted az igazságot és gyűlölted a hamisságot, annakokáért felkent téged az Isten, a Te Istened, örömmel olajával társaid felett.« És: »Te, Uram, kezdetben alapítottad a földet, és a Te kezeid művei az egek. Azok elvesznek, de Te megmaradsz, mindazok mint a ruha megavulnak, palástként összehajtod azokat és elválnak, Te pedig ugyanaz vagy, a Te esztendeid el nem fogynak.«” (1,6–12)

.....

.....

Feleljünk a következő részletező kérdésekre a megfelelő válasz megtalálása érdekében:

– *Keressük ki és írjuk ki mindazokat az igehelyeket, amelyekre Pál apostol itt hivatkozik, amelyeket mintegy csokorba fűz.*

– *Írjuk ki két oszlopba, hogy milyen jelképes megjelöléssel vagy meghatározással szólnak ezek az igék egyrészt az angyalokról, másrészt pedig a Fiúról, az eljövendő Messiásról:*

1.	1.
2.	2.
	3.
	4.
	5.

4 **Hogyan összegzi mondanivalóját ezután az apostol, újabb próféciát is idézve? Kik az angyalok, és ki a Fiú, a Messiás?**

„Melyik angyalnak mondta pedig valaha: »Ülj az én jobb kezem felől, míg ellenségeidet lábaid zsámolyává teszem!« Avagy nem szolgáló lelkek-e mindazok, elküldve szolgálatra azokért, akik örökölni fogják az üdvösséget?» (1,13–14)

.....

.....

Itt is keressünk választ az alábbi kérdésekre:

- *Melyik zsolttárigét idézi itt az apostol?*
- *Ki idézte ezt a zsolttárigét teljes egészében Pál apostol előtt? Hol található ez a hivatkozás, és hogyan értelmezi a szóban forgó igét?*
- *Kivel kapcsolatban ismerős az „Isten jobbára ülés” fogalom?*
- *Ki az, aki ellen felsorakoztak az „ellenségek”, akiket az Atya „lábai zsámolyául vet” majd?*
- *Vonathoztatható-e az idézett ige angyalra vagy angyalfejedelemre?*
- *Az angyalok is „hatalmas erejűek” (Zsolt 103,20), de Istenhez képest kik ők (Kol 1,15; Jel 19,10), mi a hivatásuk és a rendeltetésük? (Zsolt 103,21)*

A bűnnel fertőzött ember csak a nálánál magasabb rendű, tiszteletreméltóbb embernek szolgál szívesen, a nála alacsonyabb rendű iránt inkább megvetést érez, vagy legalábbis le-sajnálóan viszonyul hozzá. Általában ellenérzésekkel szánja csak rá magát arra, hogy szolgáljon neki. A dicsőség angyalai viszont „szolgáló lelkek” értünk, bűnben eldeformálódott, eredeti rendeltetésünkhöz és a mennyei erkölcsi elvekhez képest mélyen lealacsonyodott teremtményekért. Ők valóban Istenhez hasonlítanak, a szeretet törvénye él bennük, „szolgáló lelkek”. Szolgálatukat különösképpen azokért az emberekért végzik, akik „örökölni fogják az üdvösséget”.

„Krisztus egy-egy őrzőangyalt állított minden követője mellé. Az igazakat ezek a mennyei vigyázók védik a gonosz ellen. Ezt maga Sátán is tudja, hiszen ezt mondta: »Avagy ok nélkül féli-é Jób az Istent? Nem vetted-é körül őt magát, házát és mindenét, amije van?« (Jób 1,9–10) Az Isten gyermekei mellé állított angyalok bármikor Isten elé járulhatnak.”

„Csak akkor értjük meg, hogy mit köszönhetünk az angyalok szolgálatának és beavatkozásának, ha az örökkévalóság fényénél látjuk majd Isten gondviselését. A mennyei lények tevékenyen részt vesznek az emberek ügyeiben. Olykor fényruhában jelennek meg, máskor... emberként közelednek hozzánk.”

„Az angyalok, akik szüntelenül látják a mennyei Atya arcát, jobban szeretnék Isten közelében, a tiszta és szent mennyei légkörben maradni, de kötelesség vár rájuk. Mennyei világosságot kell hozniuk a megkísértett és megpróbált lelkeknek, nehogy Sátán alkalmatlanná tegye őket arra a helyre, amelyet az Úr szánt nekik a mennyei udvarokban.”

„Angyalok csatlakoznak majd a megváltottak énekéhez. Nem énekelhetik tapasztalatból, hogy »tulajdon véreben megmosott minket, s megmentett bennünket Istennek«, mégis megismerték a nagy veszedelmet, amelyből Isten megmentette népét. Az Úr őket küldte zászlót bontani az ellenség ellen. Együtt tudnak hát érezni azok elragadtatásával, akik győzedelmeskedtek a Bárány vére... által.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*, 512–513. o.; *Nevelés*, 305. o.; *Review and Herald*, 1899. július 4.; 79. levél, 1900)

5 Milyen intelmet fűz mindezekhez az apostol?

„Annakokáért annál is inkább szükséges nekünk a halottakra figyelmeznünk, hogy valaha el ne sodortassunk. Mert ha az angyaloktól hirdetett beszéd erős volt, és minden bűn és engedetlenség elvette igazságos büntetését, mi módon menekedünk meg mi, ha nem törődünk ily nagy üdvösséggel? Amelyet, miután kezdetben hirdetett az Úr, azok, akik hallották, biztosították számunkra, velük együtt bizonyoságot tevén arról az Isten, jelekkel, csodákkal és sokféle erővel, s a Szentlélek közléseivel az Ő akarata szerint.” (2,1–4)

.....

.....

Izrael népe is hatalmas bizonyoságot nyert a neki adott kinyilatkoztatás isteni eredetéről. Erre emlékeztette őket Mózes búcsúbeszédeiben, az ígélet földje határán: „Mert tudakozzál csak a régi időkről, amelyek teelődtek voltak, ama naptól fogva, amelyen az Isten embert teremtett e földre, és pedig az égnek egyik szélétől az égnek másik széléig, ha történt-é

e nagy dologhoz hasonló, vagy hallatszott-é ehhez fogható? Hallotta-é valamely nép a tűz közepéből szóló Isten szavát, amiképpen hallottad te, hogy életben maradt volna? Avagy próbálta-é azt Isten, hogy elmenjen és válasszon magának népet valamely nemzetség közül, kísértésekkel: jelekkel, csudákkal, haddal, hatalmas kézzel, kinyújtott karral, és nagy rettenetességek által, amiképpen cselekedte mindezeket tiérettek az Úr, a ti Istenetek Egyiptomban, szemeitek láttára?” (5Móz 4,32–34) Okkal tett szemrehányást népének István vértanú is ezekkel a szavakkal: „Akik a törvényt angyalok szavára vettétek, és nem tartottátok meg.” (Csel 7,53)

Náluk is nagyobb kiváltságban részesültek és részesülnek azonban mindazok, akik az Isten Fia által közölt kinyilatkoztatást ismerhetik. Ma is részesei vagyunk ennek a legmagasabb rendű kinyilatkoztatásnak, mert „biztosították számunkra” azok, akik Jézus közvetlen tanítványai voltak, akik látták Őt, látták cselekedeteit, és hallották tanításait. Tanúságtételük hitelessége mellett „bizonyosságot tesz” a Szentlélek is, aki megeleveníti és megtermékenyíti e beszédeket, úgy, hogy új élet támad ezek hirdetése nyomán. „Mi módon menekedünk meg tehát, ha nem törődünk ily nagy üdvösséggel?”

6 Melyik ószövetségi messiási jövendölésre hivatkozik még Pál apostol az előbbieket megkoronázásaként? Hogyan értelmezi ezt a prófécíát?

„Mert nem angyaloknak vetette alá a jövendő világot, amelyről szólunk. Sőt bizonyosságot tett valahol valaki, mondván: »Micsoda az ember, hogy megemlékezel róla, avagy az embernek fia, hogy gondod van reá? Kisebbé tetted őt rövid időre az angyaloknál, dicsőséggel és tisztességgel koronáztad meg, és úrrá tetted kezeid munkáin. Mindent lábai alá vetettél.« Mert azzal, hogy néki mindent alávetett, semmit sem hagyott alávetetlenül. De most még nem látjuk, hogy néki minden alávetett. Azt azonban látjuk, hogy Jézus, aki egy kevés időre kisebbé tétetted az angyaloknál, a halál elszenvedéséért dicsőséggel és tisztességgel koronáztatott meg, hogy az Isten kegyelméből mindenkiért megízlelje a halált.” (2,5–9)

„Micsoda az ember – mondom –, hogy megemlékezel róla, és az embernek fia, hogy gondod van reá? Hiszen kevéssel tetted őt kisebbé az Istennél, és dicsóséggel és tisztességgel megkoronáztad őt! Úrrá tetted őt kezeid munkáin, mindent lábai alá vettedél.” (Zsolt 8,5–7)

„Mert addig kell néki uralkodnia, mígnem ellenségeit mind lábai alá veti. Mint utolsó ellenség töröltetik el a halál. Mert mindent az Ő lábai alá vetett. Mikor pedig azt mondja, hogy minden alája van vetve, nyilvánvaló, hogy azon kívül, aki neki mindent alávetett. Mikor pedig minden alája vettetett, akkor maga a Fiú is alávetetik annak, aki neki mindent alávetett, hogy Isten legyen minden mindenben.” (1Kor 15,25–28)

.....

.....

.....

Gondolkodjunk el az alábbiakról:

- *Miért kettős a kérdés Zsolt 8,5-ben?*
- *Honnét ismerős az „emberfia” megjelölés?*
- *Vonatkoztható ez a zsoltárrészlet az emberre is és Krisztusra is?*
- *Milyen párhuzamot fedezhetünk fel Zsolt 110,1 próféciájával, amelyről az előbbieken szó volt, és amelyre az 1Kor 15. fejezetéből idézett részlet is hivatkozik.*

Úgy tűnik, mintha Pál apostol eltérő szöveggel vagy fordításban idézné a Zsidókhoz írt levélben a 8. zsoltár 6. versét. A héber szöveg azonban mindkét fordításra lehetőséget ad, illetve mindkét értelmet magában foglalja. Az itt szereplő meath héber szó mennyiségileg is és időileg is értelmezhető, tehát jelenthet kevesebbet is, kisebbet is. Úgyszintén a versben szereplő előhim szó is vonatkozhat Istenre is, de Istenhez közel álló, vele rokon lényekre, így az angyalokra is. (A Zsolt 97:7-ben szereplő előhim megjelölést ugyancsak angyaloknak fordítja Zsid 1,6.) Az igeszakasz tehát szándékosan kettős értelmet hordoz: nem csupán az ember teremtés-

kor nyert méltóságáról szól, hanem az emberfiává lett isteni Megváltó megalázkodásáról és megdicsőüléséről is, beleértve az Ő végső hatalomátvételét is. Alátámasztja ezt az is, hogy Zsid 2,5 a „jövendő világra” vonatkoztatja a teremtettség feletti hatalom elnyerését.

Isten szemében oly nagy érték az ember, hogy Isten Fia alá száll, kisebbé tétetik az angyaloknál is, azért, hogy helyreállítsa az ember eredeti méltóságát, és visszaszerezze az ember eljátszott örökségét is, a teremtéskor tökéletesnek teremtett Földet. „Kezdetben Isten az embert a világ birtokába helyezte, hogy ura legyen az Ő összes műveinek, azonban lázadásával rászolgált arra, hogy megfossa őt ettől az uralomtól. Az az uralom, amelyről a 8. zsoltár megemlékezik, ránk nézve Ádámiban elveszett, s ezért az adománynak teljesen meg kell újulnia számunkra... Ennélfogva ameddig a helyreállítás Krisztus által meg nem történik, ez a zsoltár nem teljeseedik be” – írja Kálvin.¹

További kérdések kutatni vágyóknak:

1. *Hány helyen hivatkozik vissza még az Újszövetség a 2. zsoltárra Zsid 1,5-ön kívül? Hogyan értelmezik ezek a további igék az Atya Fiúra vonatkozó kijelentését: „Én fiam vagy te, ma szültelek téged.” Megerősítik-e ezek a hivatkozások a zsoltár messiási értelmezését?*

2. *Jelenések könyvének mely kijelentésére emlékeztet a 102. zsoltár Zsid 1,12-ben idézett részlete?*

3. *Hol hivatkozik az Újszövetség a 8. zsoltárra Zsid 2,5–7-en kívül? Hogyan erősíti meg ez a hivatkozás is a 8. zsoltár messiási jövendölés voltát?*

4. *Hol van szó még az Újszövetségben Jézus megaláztatásáról és azután való megdicsőíttetéséről a 8. zsoltár próféciájával egybehangzóan?*

¹ *A Zsidókhoz írt levél magyarázata.* Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1965; 30. o.

Elgondolkoztató és sokatmondó az a kijelentés is, hogy Jézus „a halál elszenvedéséért koronáztatott meg dicsőséggel”. Isten világában teljesen más törvények uralkodnak, mint a mi bűnnel megrontott világunkban. Ott egészen másért jár a dicsőség és a tisztesség, mint a Földön:

„Isten országában a nagyság a jellem jutalma... Az áll legközelebb Krisztushoz, aki itt e földön a legtöbbet merített a Megváltó önfeláldozó szeretetéből, amely készíteti a tanítványt, amiképpen készítette az Urat, hogy mindent odaadjon, hogy éljen, dolgozzon, áldozzon mindhalálig az emberiség megmentése érdekében.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 464–465. o.)

Hogyan lett sorstársunkká, hosszánk hasonlóvá „a mi üdvösségünk Fejedelme”?

Olvassuk el előzetesen: Zsid 2,10–18

1 Mi volt a tökéletesség útja az emberfiává lett Megváltó számára?

„Mert illendő volt, hogy akiért minden, és aki által minden, sok fiakat vezérelvén dicsőségre, az ő üdvösségük fejedelmét szenvedések által tegye tökéletessé.” (2,10)

.....

.....

Krisztus öröktől fogva tökéletes volt a maga isteni lényében, és teremtményeiért végzett szolgálatában. Amikor pedig emberré lett, akkor azt vállalta, hogy csecsemőkortól a felnőttkorig végigjárja az ember útját, és megmutatja nekünk, hogy ugyanazon adottságok és körülmények között, amelyek a mi életünket is meghatározzák, miképpen járhatunk a tökéletesség útján, a nekünk szóló felhívás szerint: *„Legyetek tökéletesek, amint a ti mennyei Atyátok tökéletes!”* (Mát 5,45; vö. 1Móz 17,1)

Ezen a Földön, hosszánk hasonló emberi természetben, Jézus is csak szenvedések által érhetette el a tökéletességet. Szünetesei azonban összehasonlíthatatlanul felülmúlták a mi fájdalmainkat. Állandó, súlyos szenvedés volt számára közöttünk, e *„hitetlen és elfajult nemzetség”* (Mát 17,17) között

lakni, Sátán fejedelemsége alatt élni. „Amennyire igazsága feletle állott az emberi bűnök nagyságának, szenvedései is anynyival felülmúlták az emberi szenvedéseket.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 475. o.)

Mindezen szenvedések tetőpontja volt a keresztszenvedés borzalma, az Atyától való elszakadás kimondhatatlan fájdalma: „Üdvösségünk fejedelme szenvedései által vált tökéletes-sé. Az Atya szeretetének és jóakarátának visszavonása miatt lelkére kellett nehezednie a félelmetes sötétségnek, hiszen a bűnösök helyébe állt, s ezt a sötétséget minden bűnösnek tapasztalnia kell majd. Jézus Krisztus, az igaz, szenvedte el Isten kárhoztatását és haragját, de nem mint bosszút, mert az Atya a legnagyobb szomorúságot viselte el, amikor büntelen Fia elszenvedte a bűn büntetését. Az isteni egységnek ez a kettéválása soha többé nem fordul elő.” (Ellen G. White, 93. sz. kézirat, 1899)

Milyen kevésbé fogjuk fel és becsüljük meg Isten kimondhatatlan szeretetét és áldozatvállalását! Mennyire nem helyénvaló, ha panaszkodunk és lázongunk a mi összehasonlíthatatlanul kisebb, kevesebb szenvedésünk miatt. Istenhez, az Ő szent és szerető jelleméhez „illő” volt, hogy ilyen megváltási tervet készített és valósított meg azért, hogy megoldja a látszólag lehetlent: szívünk megtisztítását és „megfordítását”, hogy ezáltal megmentsen minket az örök élet számára.

2 Milyen alapon nevez bennünket Krisztus a testvéreinek és a gyermekeinek is?

„Mert a megszentelő és a megszenteltek egytől valók mindnyájan, amely oknál fogva nem szégyelli őket atyjafiainak hívni, mondván: »Hirdetem a Te nevedet az én atyámfiaiinak, az anyaszentegyház közepette dicséretet mondok néked.« És ismét: »En Őbenne bízom.« És ismét: »Ímhol vagyok én és a gyermekek, akiket az Isten nékem adott.«” (2,11–13)

.....

.....

Különböző ószövetségi prófeciákat idéz az apostol. Az elsőben „atyjafiainak” nevezi a Messiás az általa megváltott embereket (Zsolt 22,23). A 22. zsoltár messiási prófécia volta ismeretes.

Ésaiás 8,17–18 prófeciájában viszont gyermekeinek nevezi a Messiás mindazokat, akiket az Atya néki adott (Ésaiás 8,14–15 szintén ismert messiási prófécia, amelyre 1Pét 2,3–8; Róm 9,32–33 és Mát 21,4–44 is hivatkozik). A prófeciának ezt a részletét is Krisztusra vonatkoztatja az apostol: „*Én Őbenne bízom.*” Ez volt Jézus Krisztus hitvallása emberi mivoltában. Ezáltal viszont testvérünké lett, mert ugyanabba az állapotba helyezte magát, ahol mi vagyunk. Emberi mivoltában teljesen Istenre hagyatkozott, amint mi is teljesen Tőle függünk, és csak Őrá hagyatkozhatunk.

Milyen csodálatos kijelentés: Krisztus nem szégyell minket atyjafiainak nevezni! „*Egytől valók a megszentelő és a megszenteltek*”, és Krisztus mint a mi idősebb testvérünk, atyjafiainak tekint minket. Nem szégyell így nevezni bennünket, mert tökéletessége és roppant hatalma mellett is mindenkor tiszteli és magasztalja Atyját, akitől Ő is mindent nyert. Nem szégyell testvéreinek nevezni bennünket – mint az Ő tanítványait – azért sem, mert tudja, hogy hit által visszaállíthatja bennünk Isten képmását, elindíthat minket egy olyan fejlődés útján, hogy végül mi is „beteljesedjünk egészen az Istennek teljességéig” (Eféz 3,19).

Ugyanakkor gyermekeinek is nevez minket Krisztus, akiket „az Atya néki adott”. Ő nemcsak testvérünk, hanem atyánk is, mert Ő teremtett bennünket az Atya által (Eféz 3,9). Ezért mondja, hogy az Atya adott Őneki minket. Ezen felül Ő a mi újjáteremtőnk is, megváltásunk közvetlen megvalósítója. A megváltás terve is az Atyától származik azonban, és abban Ő is szüntelenül együtt munkálkodik (lásd: Ján 15,1–2). Ezért mondja Jézus – irántunk való szeretettel és az Atya iránti hálával –, hogy mi az Ő gyermekei vagyunk, akiket Őneki adott az Atya. Földi szolgálata idején is többször szólt Jézus a tanítványairól úgy, mint akiket „az Atya adott néki” (lásd: Ján 6,39; 10,28; 17,12; 18,9).

3 Mit tett Krisztus értünk mint gyermekeiért, hogy megmenten bennünket?

„Mivel tehát a gyermekek testből és vérből valók, Ő is hasonlatosképpen részese lett azoknak.” (2,14/a)

Mi „test és vér” vagyunk, és Jézus is részese lett ezeknek. A „test” és a „test és vér” kifejezések jelképes tartalmat hoznak a Bibliában. Az emberi lényt jelölik jelenlegi romlandó, halandó állapotában, a bűn és halál törvénye alá vetett mivoltában. *„Azt pedig állítom, atyámfiai, hogy test és vér nem örökölheti Isten országát, sem romlandóság nem öröklí a romolhatatlanságot... Mert szükség, hogy ez a romlandó test romolhatatlanságot öltön magára, és e halandó test halhatatlanságot öltön magára”* – írja Pál apostol (1Kor 15,50. 53).

Tehát amikor az Ige azt mondja, hogy „mivel mi testből és vérből valók vagyunk, Krisztus is részese lett ezeknek”, többről van szó, mint csupán arról, hogy Jézus emberi alakot öltött. Mivel mi romlandók és halandók vagyunk, Ő is olyan romlandó és halandó lényé lett, mint mi. Mint szerető szülő a gyermekeiért, kész volt erre a messzemenő áldozatvállalásra értünk. Emlékezzünk a 8. zsoltárból imént idézett messiási prófécia bizonyágtételére: Jézus kisebbé tettett az angyaloknál.

„Amint a gyermekek testből és vérből valók, Ő is hasonlóképpen részese lett azoknak. Nem jöhetett el angyalként. Hacsak emberként nem jön el, hacsak emberként nem bizonyítja... hogy nem részesült más módon isteni hatalomban, mint ahogy mi is részesülhetünk, nem lehetne tökéletes példakép számunkra. Emberi voltában megismerte, megértette az embert érő összes kísértéseket.” (Ellen G. White, 21. sz. kézirat, 1895)

Ellen White ezt a megjegyzést fűzi a tenger lecsendesítéséről szóló evangéliumi történethez: „Jézus egész lényé teljesen nyugodt volt, amikor felkeltették a vihar miatt. Szavában és tekintetében nyoma sem volt a félelemnek. Nem azért, mint-

ha isteni hatalmának tudatában bízott volna önmagában. Nem mint a Föld, a menny és a tenger Ura őrizte meg nyugalját. Ezt a hatalmát Ő letette, mert így mondta: »Én semmit sem cselekedhetem magamtól.« Egyedül Atyja hatalmában bízott! A hit volt az, ami nyugalmat adott neki. Minden helyzetben hitt Isten szeretetében és gondviselésében. Szava, amely lecsendesítette a tengert, Isten hatalma volt.”
(*Jézus élete*, 336. o.)

4 Miért tett Isten Fia ilyen hatalmas és csodálatos dolgot, hogy valóságosan olyan „testté és vérré” lett, amilyenek mi vagyunk?

„Hogy a halál által megsemmisítse azt, akinek hatalma van a halálon, tudniillik az ördögöt, és megszabadítsa azokat, akik a haláltól való félelem miatt teljes életükben rabok voltak.” (2,14/b–15)

.....

.....

Jézus testlétele egyrészt azért történt, mert halálra akarta adni önmagát értünk. Olyan testet öltött, amely „nem örökölné Isten országát”, amely eleve halálra van szánva. Tudta, hogy csakis így győzheti le Sátánt teljesen és véglegesen, amint erről már az ún. első evangélium, a megváltás első ígérete is szólt (1Móz 3,15). Sátánnak mindaddig „hatalma volt a halálon”, míg Krisztus el nem viselte helyettünk törvényszegéseink büntetését, egy tökéletes földi élet után, teljesen ártatlanul. Ezzel a csodálatos, szeretetből fakadó helyettesítéssel szemben Sátán tehetetlen, lefegyverzett. Semmilyen érveléssel és követeléssel nem teheti a sír örökös foglyaivá bűnnel megrontott áldozatait.

Minderről Ellen White a következőket írja: „Sátán kijelentette, hogy az ember nem mehet be Isten országába, ha el nem törlik a törvényt.” „Krisztus által [azonban] az igazság jogot nyert megbocsátani anélkül, hogy egy jöttányit is feláldozna kimondhatatlan szentségéből.”

„Krisztus áldozata örökre megpecsételte a kegyelem szövet-

ségét. Minden feltételnek megfelelt, amitől Isten függővé tette a kegyelem szabad adományozását az emberi család részére. Minden sorompó megnyílt az irgalom, a békesség és a szeretet teljes, akadálytalan adományozása előtt, Ádám nemzetségének legbűnösebbje számára is.”

„Jézus Krisztus letette királyi ruháját és koronáját. Isten-ségét emberi természetbe öltöztette, hogy az emberiség helyettese és keze legyen, hogy emberi lényként elszenvedve a halált, megsemmisítse halála által azt, akinek hatalma van a halálon. Ezt nem tehette meg isteni lényként, de miután eljött közénk, emberként meghalhatott. Halála által legyőzte a halált... és megnyitotta a sír kapuit mindazok számára, akik elfogadják Őt mint személyes Megváltójukat.” (Az Idők Jelei, 1893. VI. 5.; 28. sz. kézirat; 92. sz. kézirat; 97. sz. levél, 1898)

Mindezt önként cselekedte értünk Krisztus, mivel telve volt részvétellel és megmentő szeretettel irántunk, akik a haláltól való félelem miatt teljes életünkre rabok lettünk. Milyen hatalmas a különbség Krisztus és Sátán között! Sátánnak nagy hatalma van, de csak a halálon van hatalma. Krisztusnak viszont hatalma van az életre, ami nem csupán a teremtés által nyilatkozik meg, hanem a halálból való újjáteremtés által is.

5 **Hogyan magyarázza meg Pál apostol a továbbiakban közelebbről is azt az állítását, hogy Krisztus „test és vér részese” lett értünk?**

„Mert nyilván nem angyalokat karolt fel, hanem az Ábrahám magvát karolta fel. Annakokáért mindenestől fogva hasonlatosnak kellett lennie az atyafiakhoz, hogy könyörülő legyen és hű főpap az Isten előtt való dolgokban, hogy engesztelést szerezzen a nép bűneiért.” (2,16–17)

.....

.....

A 16. versnél helyesbíteni kell a téves fordítást. A szöveg szó szerint ugyanis így hangzik: *„Mert nyilván nem angyalokét vette fel, hanem Ábrahám magvát vette fel.”* Egy hiá-

nyos mondatról van szó, amely nyilvánvalóan a 14. versben elindított gondolatot fűzi tovább. Azt a döntő kijelentést nem fejtette ki ugyanis még bővebben az apostol, hogy Jézus „test és vér” részese lett, mivel előbb a célról szólt, amiért ez a csodálatos dolog történt. Így most elmagyarázza, hogy ez mit is jelent pontosan. A hiányos mondat a „természet” szóval egészíthető ki értelemszerűen. Jézus nem az angyalok természetét vette magára, amikor a Földre jött, hanem Ábrahám magvának a természetét. A mi nemzetségünkkel kellett teljesen egyé lennie, akiket megváltani akart, akikért meghalni akart helyettes áldozatként. A következő mondatból is kitűnik, hogy valóban ez a szöveg értelme, mert így folytatódik a magyarázat: „*Annakokáért mindenestől fogva hasonlatosnak kellett lennie az atyafiakhoz.*” (17. vers)

Ellen White is hasonlóan értelmezi a 16. verset:

„Jézus Krisztus igen nagy áldozatot hozott azért, hogy ott, azon a szinten találkozók az emberrel, ahol az ember van. Nem angyalok természetét vette magára. Mert nem azért jött a Földre, hogy angyalokat mentsen meg. Ábrahám magván akart segíteni. »Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket a megtérésre.« Krisztus azért jött az emberiség segítségére, hogy emberi természetet vett magára.”

„Az Üdvözítő szegényes születése csak kezdete volt rendkívüli megalázkodásának. Ha Isten Fia akkor lett volna emberré, amikor Ádám még Édenben élt ártatlanságban, ez a tette még akkor is szinte felfoghatatlan leereszkedés lett volna. Földre jöve telekor azonban már a bűn négyezer éves rabszolgasága gyengítette le az emberiséget. Mint Ádám minden leszármazottja, úgy Jézus is magára vette az átöröklés vaszabályait, minden kihatásukkal együtt. Ilyen örökséggel terheltlen osztozott az emberi lét mindennapi fáradalmaiban és kísértéseiben, hogy nekünk a büntelen, tiszta élet példáját adja.”

„Sátán rámutatott Ádám bűnére, hogy bebizonyítsa, mennyire igazságtalan Isten törvénye, s követelményei be nem tarthatóak. Ezért a mi emberi természetünket felöltözve kellett Krisztusnak Ádám törvényszegéseit jóvátennie. Pedig Ádámot még nem terhelték a bűn átkos következményei, amikor a Kísértő megtámadta. Tökéletes, érett férfiúságában

állt szemben a Gonosszal, teljes testi, lelki és szellemi erejében. Édeni, fenséges környezetében élt, és naponta érintkezett mennyei lényekkel. Egészen más körülmények között ment Jézus a pusztába, hogy megmérkőzzék Sátánnal. Az emberiség négyezer éve fokozatosan gyengült már testileg, lelkileg és jellemében, az Üdvözítő mégis magára vette a megromlott emberiség minden gyengeségét. Így volt csak lehetséges, hogy megmentse a mélyre süllyedt embert. Sokan azt állítják, hogy az Üdvözítő a kísértésekben nem is eshetett volna el. Ez tévedés! Hiszen másként nem is képviselhette volna a bűnös embert. Nem győzhetett volna abban a küzdelemben, amelyet Ádám elveszített. Ha nekünk bármi módon nehezebb harcot kellene megvívunk, mint Krisztusnak, akkor nem tudna rajtunk segíteni. Ezért az Üdvözítő magára vette emberi természetünket – minden gyengeségével, sőt azzal a lehetőséggel is, hogy a kísértésekben elbukik. Miniket nem terhelhet olyasmi, amit Ő el nem viselt volna értünk.” (97. sz. levél, 1898, idézi: *SDA Biblia-kommentár 7/a*, 927. o.; *Jézus élete*, 49., 117. o.)

„Ádám büntelen, bűneset előtti természetét vette magára Krisztus? Nem, »Ő Dávid magvából való volt test szerint.« (Róm 1,3) Nem úgy teremtett, mint Ádám másolata, újraformálva a föld porából és orrába az élet leheletét kapva. Ő »Ádám minden gyermekéhez lett hasonlónak«, elfogadva az öröklés nagy törvényének kihatásából származó következményeket.”¹

„Olyan leveleket kaptam, melyekben azt állítják, hogy Krisztusnak nem volt emberi természete, mert ha az lett volna, akkor elbukott volna az emberéhez hasonló kísértésekben. Ha nem lett volna emberi természete, akkor nem lehetne a példaképünk. Ha nem volt az emberi természet részese, akkor nem lett volna emberként kísérhető. Ha lehetetlen lett volna számára, hogy engedjen a kísértésnek, akkor nem lehetne a segítőnk.” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból I.*, 408. o.)

¹ R. Wieland: *Az 1888-as üzenet*, 54–55. o.

„Ha Ő nem ugyanolyan testből való volt, mint azok, akiknek a megmentéséért eljött, akkor egyáltalán nincs semmiféle haszna annak, hogy testté lett...

Mert ha olyan emberi természetben jött el, amely különbözik attól a természettől, amely ténylegesen létezik e világban, akkor még ha e világban volt is, semmi gyakorlati jelentősége nincs ennek azt a célt illetően, hogy elérje az embert és segítsen rajta. Akkor Ő a földi életében is olyan távol volt az embertől, mintha sohasem jött volna el, mert ebben az esetben emberi természetében is éppolyan távol maradt az embertől és éppen annyira egy másik világ volt az emberrel szemben, mintha egyáltalán el sem jött volna e világba.”²

Még további oka is volt annak, hogy Krisztusnak „mindenestől fogva hasonlatosnak” kellett lennie hozzánk. Akkor tudjuk igazán valóságnak tekinteni, hogy Krisztus „könyörülő és hű Főpapunk” Isten előtt, ha tudjuk, hogy minden emberi tapasztalatunkat ismeri, és így együtt tud érezni velünk.

Ha igazán megértjük, hogy Jézus nemcsak letette isteni dicsőségét, hanem tényleg „a mi nyomorúságos testünkbe” (Fil 3,20–21) öltözött azért, hogy megmenten bennünket, és azért, hogy mi bizalommal elfogadjuk Őt Megváltónknak, akkor egészen megváltozik a Krisztushoz való viszonyunk. Akkor nem tőlünk távol álló, és számunkra, bűnösök számára szinte megközelíthetetlen isteni lénynek érezzük Őt, hanem fensége, hatalma és dicsősége mellett is egészen közeli ismerősünknek és barátunknak. Megrendít és meghódít minket csodálatos szeretete. Bizalom ébred bennünk, bátorság, hit és remény támad szívünkben ahhoz, hogy bűnös, elesett állapotunkban is hozzá folyamodjunk imádságunkban, elmondjuk neki összes szomorúságunkat, megvalljuk minden bűnünket, és gyógyító hatalmának kegyelmes megnyilatkozását kérjük az érdekünkben.

² A. T. Jones: *The Consecrated Way*, 35. o.; idézi R. Wieland: *Az 1888-as üzenet*, 57–58. o.

6 Mi következik még abból, hogy Jézus „test és vér részese” lett, hogy „mindenestől fogva hasonló” lett hozzánk?

„Mert amennyiben szenvedett, Ő maga is megkísértetvén, segíthet azokon, akik megkísértetnek.” (2,18)

.....

.....

Előzőleg is szólt már Pál apostol arról, hogy Krisztus „szenvedések által lett tökéletessé” földi életében (10. vers). Most világossá teszi, hogy ez a szenvedés nemcsak „a halál elszenvedésében” (9. vers) állt. A kísértésekben is szenvedett Jézus. Nem csak a Getsemáne-kertben és a kereszten hordozta bűneinket, nem csupán ott szenvedett miattunk. Egész földi élete szenvedés, számunkra elképzelhetetlenül terhes bűnhordozás volt, mivel osztozott természetünkben. Szüntelenül viselte a mi megromlott emberi természetünket, annak minden következményével.

Zsid 2,18 az egyik legvilágosabb bizonyossága annak, hogy Jézus nem az eszményi emberi természetet, nem Ádám bűneset előtti természetét vette magára, amikor testté lett, mint sokan értelmezik. Ádámnak ugyanis nem került volna még szenvedésbe visszautasítani a kísértést, mivel természete romlatlan volt. Jézus azonban szenvedett, amikor megkísértetett.

Jézus, miközben magára vette a mi nyomorúságos testünket, megőrizte „szent”, isteni természetét is (Luk 1,35). E két természet ütközése súlyos szenvedést jelentett Jézusnak: isteni természete gyűlölte a bűnt, utálatos és gyötrelmes volt számára a közelségét érezni, mégis hordoznia kellett a bűn felé húzó hajlamot a saját lényében, testében, ami folytonos szenvedést jelentett számára.

A következő idézetek még világosabbá teszik mindezt:

„A póznára tűzött rézkígyóról szóló hasonlat (4Móz 21,3–9) megvilágította az Üdvözítő földi küldetését... Ahogy a rézkígyót a halált hozó kígyó képmására készítették, és azt az emberek gyógyulása érdekében fölemelték, úgy kel-

lett Krisztusnak is fölemeltetni, és a »bűn testének hasonlatosságában« (Róm 8,3) Megváltóvá lenni.”

„Jézus szentsége tökéletességének arányában szenvedett... Szent természete finom érzékeinek kimondhatatlan fájdalmat okozott a gonoszsággal való érintkezés... Lelki természete szabad volt a bűn minden nyomától, így a szenvedések eltörlésének vágya benne erősebb volt, mint az átlagemberben... Neki, aki büntelen volt, éreznie kellett a bűn szégyenét.” (Elen G. White: *Jézus élete*, 175. o.; *SDA Biblia-kommentár V*, 1129., 1131., 1142. o.)

Mindezek ismeretében sokkal jobban megértjük a nevezetes messiási prófécia kijelentését, hogy Jézus „*betegség ismerője és fájdalmak férfia volt, betegségeinket [bűnbetegségünket] ő viselte, fájdalmainkat hordozta*” (Ésa 53,3–4).

Mennyire kevésbé értjük és becsüljük meg azt az áldozatot, amelyet Jézus csupán a testtelélével is vállalt! Milyen halvány és sekélyes fogalmaink vannak arról, hogy milyen árat fizetett a megváltásunkért!

A legcsodálatosabb titok rejlik továbbá számunkra abban a kijelentésben, hogy testtelétele által Jézus „segíthet azokon, akik megkísértetnek”. Mivel a miénkhez hasonló küzdelmet vívott a kísértésekkel, de győzött, nekünk is meg tudja mutatni a bűn feletti győzelem útját. Segítséget tud nyújtani számunkra is, hogy mi is győzzünk. A Zsidókhöz írt levél további részében visszatér még az apostol ehhez a ponthoz, és bővebben is kifejti, miként segíthet rajtunk Jézus azáltal, hogy Ő maga is mindenben megkísértetett, de mindannyiszor győzött.

Mitől függ, hogy bemegyünk-e a megígért nyugodalomba?

Olvassuk el előzetesen: Zsid 3,1–4,13

1 Kicsoda Jézus, Mózesrel összehasonlítva?

„Szent atyafiak, mennyei elhívás részesei, figyelmezzetek a mi vallásunk apostolára és főpapjára, Krisztus Jézusra, aki hű ahhoz, aki Őt rendelte, valamint Mózes is az Ő egész házában. Mert Ő nagyobb dicsőségre méltattott, mint Mózes, amennyiben a ház építőjének nagyobb a tisztessége, mint a háznak. Mert minden háznak van építője, aki pedig mindent elkészített, az Isten az. Mózes is hű volt ugyan az ő egész házában mint szolga, a hirdetendőknek bizonyosságára, Krisztus ellenben mint Fiú a maga háza felett, akinek háza mi vagyunk, ha a bizodalmat és a reménység dicsekedését mindvégig, erősen megtartjuk.” (3,1–6)

.....

.....

Pál apostol a zsidó keresztény hittestvéreihez és zsidó honfitársaihoz szól ebben a levélben. Számukra Isten után Mózes volt a legnagyobb, legfontosabb név. Ő volt az, aki által Isten kihozta őket az egyiptomi fogságból, aki nemzetté formálta őket, aki által Isten megkötötte velük a sínai-hegyi szövetséget, aki a hosszú pusztai vándorlás után az ígéret földje

határáig vezette őket. Mózes hűséges volt Istenhez és népéhez mindenben, mindvégig, méltán becsüli őt oly nagyra Izrael népe mind ez ideig – erre utal az apostol. Rámutat azonban arra, hogy Krisztus, az újszövetség „apostola és főpapja”, Mózesnél is végtelenül nagyobb. Annyival nagyobb nála, amennyivel nagyobb a háznál annak építője (létrehozója) és a szolgánál a fiú (aki tulajdonos, a tulajdonos örököse).

2 Milyen figyelmeztetéssel fordul ezután olvasóihoz az apostol, emlékeztetve őket Izrael Mózes elleni lázongására a pusztai vándorlás idején?

„Annakokáért, amint a Szentlélek mondja: Ma, ha az Ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveteket, mint az elkeseredéskor, a kísértés ama napján, a pusztában. Ahol a ti atyáitok próbára tevessel megkísértettek engem, és látták az én cselekedeteimet negyven esztendeig. Azért megharagudtam arra a nemzetségre és azt mondtam: mindig tévelyegnek szívükben, nem ismerték meg az én útjaimat. Úgyhogy megesküdtem haragomban, hogy nem fognak bemenni az én nyugodalmamba.”
(3,7–11)

.....

.....

A 95. zsolttár 7–11. versét idézve szól az apostol a pusztai vándorlás történetének tanulságáról. Úgy hivatkozik a zsolttár szavaira, mint amelyek által „a Szentlélek szólt, Dávid által” (3,7; vö. 4,7). Másutt is találkozunk a Bibliában olyan kijelentésekkel, amelyek tanúskodnak arról, mennyire valóságosnak tekintették a bibliai iratok szerzői a szent iratok ihletettséget (Dán 9,2; 2Pét 3,15). Zsolt 95,7 is arra utal, hogy valóságos isteni szó hallható ma is, és sorsdöntő számunkra, figyelünk-e rá, engedelmesszük-e neki.

A zsolttáríró ezt a tanulságot vonja le a pusztai vándorlás történetéből: „Ma, ha az Ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a szíveteket!” A pusztai nép ismételt engedetlensége és szembeszegülése azért vezetett szívük gyógyítha-

atlan megkeményedéséhez, azért lett megbocsáthatatlan bűnné, mert annak ellenére cselekedtek így, hogy negyven éven át látták Isten hatalmas tetteit. Ezért hangzott így a rájuk vonatkozó ténymegállapítás Isten részéről: „*Mindig tévelyegnek szívükben, nem ismerték meg az én útjaimat.*” Mivel Isten irgalmas és hosszútűrő, hihetetlennek tűnhetett Izrael számára, hogy többé nem lehet kegyelmét kérni és megváltoztatni végzését. Ezért az Úr emberileg érthető kifejezőmódot választott, hogy félreérthetetlenül tudtul adja döntése végleges voltát: megesküdtött nekik, hogy nem mennek be Kánaánba.

3 Milyen figyelmeztetés vonatkozik ránk is?

„Vigyázzatok, atyámfiak, hogy valaha ne legyen bármelyikőtöknek hitetlen, gonosz szíve, hogy az élő Istentől elszakadjon. Hanem intsétek egymást mindennap, míg tart a ma, hogy egyikőtök se keményíttessék meg a bűn csalárdésége által. Mert részeseivé lettünk Krisztusnak, ha ugyan az elkezdett bizodalmat mindvégig erősen megtartjuk. E mondás szerint: Ma, ha az Ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket, mint az elkeseredéskor. Mert kik keseredtek el, amikor ezt hallották? Nemde mindazok, akik kijöttek Egyiptomból Mózes által? Kikre haragudott pedig meg negyven esztendeig? Avagy nem azokra-e, akik vétkeztek, akiknek teste elhullottak a pusztában? Kiknek esküdtött pedig meg, hogy nem mennek be az Ő nyugodalmába, hanemha az engedetleneknek? Látjuk is, hogy nem mehettek be hitelenség miatt. Óvakodjunk tehát, hogy mivel megvan az Ő nyugodalmába való bemenetel ígérete, valaki közületek fogyatkozásban levőnek ne találtassék. Mert nekünk is hirdettetett az evangélium, miképpen azoknak, de nem használt nekik a hallott beszéd, mivel nem párosították hittel azok, akik hallották.” (3,12–4,2)

.....

.....

Akik örökösen lázongtak Mózes vezetése ellen, visszavonhatatlanul megkeményedtek. Egy egész nép veszett el – pedig ők Isten népe voltak, akiket az Úr megszabadított és sokáig türelemmel, szeretettel hordozott. Mi lesz a sorsuk akkor azoknak, akik az újszövetségi egyház isteni Feje és vezetője, Jézus Krisztus iránt tanúsítanak hasonló magatartást?

Komoly intelem volt ez az apostol zsidó kortársainak, akik látták Jézus hatalmas cselekedeteit földi életében, mennybemenetele után pedig az apostolok Szentlélek által megvalósított csodálatos tetteit, mégis makacsul szembeszegülő, lázadó magatartást tanúsítottak Krisztus iránt, illetve az Ő ügye és követői iránt.

Akik ma, az idők végén élünk, szintén sokat láthatunk Isten tetteiből. Ebben az utolsó időben is elhívott az Úr egy népet, érte is „hatalmas kézzel és kinyújtott karral” cselekedett. Az adventmozgalom kezdeti története Isten nyilvánvaló csodáival teljes történet. Vajon jobbak vagyunk-e mi Izrael népénél? Nem mondhatja-e az Úr rólunk is: „Mindig tévelyegnek szívükben, nem ismerték meg útjaimat.” Nem számítjuk-e el magunkat, amikor Isten kegyelmességében bizakodva elfeledkezünk a szív megkeményedésének veszélyéről, és annak tragikus következményéről? A laodiceai üzenet bizonyosság arra vonatkozóan, mennyire nekünk szól ez az intelem. Bár az Úr kijelenti, hogy szereti népét, mégis az Ő szájából való kivetést, tehát a végérvényes elvettetést helyezi kilátásba¹ azokat illetően, akik ennek a megrázó üzenetnek a megtérésre hívását sem szívlelik meg (Jel 3,14–16).

Engedetlenség, hitetlenség, fogyatkozás – ezek miatt érhet bennünket is az a kimondhatatlan veszteség, hogy nem megyünk be Isten nyugodalmába, noha kijöttünk a bűn és halál birodalmából. A hallott beszéd – pusztán önmagában – nekünk sem használ, ha nem párosítjuk hittel és teljes engedelmességgel.

¹ Az eredeti szövegben jövő időben hangzik az intelem: „ki foglak vetni az én számból”.

4 Mi a jelentése a „nyugodalom” szónak, amelyet szintén a 95. zsoltárból emel ki az apostol?

„Mert mi hívők, bemegyünk a nyugodalomba, miképpen megmondta: »Amint megesküdtem haragomban, nem fognak bemenni az én nyugodalmamba«, jöllehet munkáit a világ megalapításától kezdve bevégezte. Mert valahol a hetedik napról ekképpen szólott: »És megnyugodott Isten a hetedik napon minden Ő cselekedeteitől.« És ugyanabban ismét: »Nem mennek be az én nyugodalmamba.« Mivelhogy annakokáért áll az, hogy némelyek bemennek abba, akiknek pedig először hirdettetett az evangélium, nem mentek be engedetlenség miatt, ismét határoz egy napot: »Ma«, szólván Dávid által annyi idő múltán, amint előbb mondotta volt, »ma, ha az Ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket«. Mert ha Józsué nyugodalomba helyezte volna őket, nem szólana azok után más napról.» (4,3–8)

.....

.....

A 95. zsoltár „nyugodalom”-nak nevezi Kánaánt, Izrael pusztai vándorlásának a végcélját, amely az Isten által megígért haza volt számukra. Dávid „oly sok idő múltán” (mintegy fél évezreddel a honfoglalás után) ismét arra szólítja fel népét a 95. zsoltárban: engedelmeskedjenek Isten szavának, nehogy ugyanúgy járjanak, hogy ők sem mennek be Isten nyugodalmába. Ebből az következik, hogy bár Józsué idején elfoglalta Izrael Kánaánt, mégsem történt meg ezzel a végső és teljes nyugodalomba helyezésük. Isten népe továbbra is, azóta is vándorol az igazi „nyugodalom” felé, ezért szüntelenül érvényesek a pusztai vándorlás tanulságai. A 95. zsoltárban foglalt intelem örök érvényű figyelmeztetés Isten mindenkori népe, a ma élő maradék egyház számára is.

Mi tehát az a nyugodalom, amely felé szüntelenül haladunk? Az a nyugodalom, amely hasonló Isten hetednapos megnyugvásához a teremtés munkájának befejezése után, mert ugyanolyan örömteljes és tökéletes lesz. Az üdvösségen, az

újjáteremtett Földön jön el számunkra ez a végső és teljes nyugalom, amikor megszűnünk minden aggodalomtól, fáradtságos munkától és megfeszített küzdelemtől. Nyugodalmat talál a lelkünk, látva, hogy nem mi, hanem az Úr cselekedett mindent „igen jól” (1Móz 1,3; vö. Jel 15,2–4), mert tökéletesen helyreállította azt, amit mi tönkretettünk bűneinkkel. Azért kapcsolja tehát össze a „nyugalom” fogalmát, amely felé ma is tart Isten hívó népe, Istennek a teremtés szombatján való megnyugvásával, mert érzékeltetni akarja ezzel, hogy az eredeti „igen jó” állapot, a kezdet harmóniája fog visszaállni akkor. Hozzátehetjük, hogy nemcsak a mi számunkra, hanem Isten és az Ő angyalai számára is az eredeti nyugalomhoz való visszaérkezés nagy pillanata lesz a mi végső nyugalomba való megérkezésünk. A bűn tragédiája, és a vele járó összes küzdelem, szenvedés (vö. Ésa 63,9) számunkra is ekkor ér véget.

5 Mi a jelentősége tehát számunkra annak az ihletett megfogalmazásnak, hogy az „Isten nyugalomába” való bemenetelt kell elnyernünk?

„Annakokáért megvan a szombatja Isten népének. Mert aki bement az ő nyugalomába, az maga is megnyugodott cselekedeteitől, amiképpen Isten is a magáéitól.” (4,9–10)

.....

.....

A 9. versben foglalt kijelentésnek kettős jelentése van. Egyfelől mindenkor érvényben van a szombati nyugalomnap isteni rendelése, másfelől pedig mindenkor érvényes Isten népe számára az új Föld nyugalomába való bemenetel ígérete. A IV. parancsolat szombatja – összes egyéb jelentőségén túl – azért is érvényes mindenkor, amíg csak emberek élnek e Földön, mert ébren tartja az örök életre, az újjáteremtett Föld örökségére vonatkozó reménységet és meghívást. Az új Éden, a valóságos közösség Istennel, a boldog örök élet előképe és ígérete számunkra a szombati nyugalom.

Mindenkor emlékeznünk kell azonban arra, hogy csak azok mennek be az örök nyugalomba, akik itt és most minden munkájukat elvégezték, amint az Úr is a magáét. Csakis azokat illetik meg a nyugalom csodálatos áldásai, akik napon-ta becsülettel megvívták küzdelmüket az „én”-nel, akik naponta felvették Krisztus igáját és keresztyét azáltal, hogy szolgálatot és áldozatot vállaltak másokért.

„Az a nyugalom, amelyről itt az Ige szól, az Úr rendelkezéseinek követése és szorgalmas munka által nyerhető el. Akik megtanulják Jézustól a szelídséget és az alázatosságot, azok nyugalmat találnak Jézus tanításainak gyakorlásában. Ez a nyugalom nem szerezhető meg a lustaság, az önző kényelemszeretet és az élvezetekre törekvés gyakorlása útján. Akik nem készségesek arra, hogy hűséges, komoly és szerető szolgálattal álljanak az Úr rendelkezésére, azok nem találják meg a nyugalmat sem ebben az életben, sem az eljövendőben. Csakis a komoly munkából származik Szentlélek általi béke, öröm és boldogság ezen a Földön, és dicsőség az eljövendő új világban.”

„Ne gondolja senki, hogy itt és most önző életet folytathat, s miután saját érdekeit szolgálta, bemehet Ura örömébe. Az ilyen emberek nem tudnának osztozni az önzetlen szeretet örömében. Nem lennének alkalmasak a mennyei élet számára, nem tudnák értékelni az egész mennyet átható szeretetteljes légkört. A mennyei tudomány megfejthetetlen talány maradna előttük. Az igaz Bíró az ítélet nagy napján a gonosztevőkkel állítja egy sorba mindazokat, akik nem dolgoztak Krisztusért, akik inkább az árral úsztak, felelősséget nem hordoztak, akik csak magukra gondoltak, és saját tetszésükre éltek. Egyenlő kárhoztatás lesz a sorsuk. Sokan... szívesen hallgatják az evangéliumot, és ezért keresztyének tartják magukat. Bár egész életüket arra fordították, hogy önmaguk kényelmét szolgálják, mégis a rest szolgálóval együtt meglepődve hallgatják majd az ítéletet: „Vegyétek el tőle a talentumot!” Ugyanabba a tévedésbe esnek, mint a zsidók: az áldások özönét egyedül kívánják élvezni, ahelyett, hogy mások javára használnák fel.” (Ellen G. White, 42. sz. kézirat, 1901, idézi: *SDA Biblia-kommentár 7/a*, 928. o.; *Krisztus példázatai*, Talentumok c. fejezet)

6 Hogyan összegzi mindezek alapján az apostol Izrael pusztai vándorlásának nagy tanulságát? Földi vándorlásunk idején milyen nagy értéket jelent számunkra Isten beszéde?

„Igyekezzünk tehát bemenni abba a nyugalomba, hogy valaki a hitetlenségnek ugyanazon példájába ne essék. Mert az Istennek beszéde élő és ható, élesebb minden kétélű fegyvernél, elhat a szívnek és léleknek, az ízeknek és a velőknek megoszlásáig, megítéli a gondolatokat és a szív indulatait. És nincsen oly teremtmény, amely nyilvánvaló ne volna Őelőtte, sőt mindenek mezítelenek és leplezetlenek annak szemei előtt, akiről mi beszélünk.” (4,11–13)

.....

.....

Odaadásunk, igyekezetünk alacsony szintje arról tanúskodik, hogy nem becsüljük igazán azt, milyen mélységből mentett ki minket Jézus, és nem értékeljük eléggé azt a nyugalomat, amely felé vezet minket. Mégis természetesnek vesszük, hogy bemegyünk majd a nyugalomba. Abban bízunk, hogy mivel hiszünk és oda készülünk, valamiképpen csak eljutunk oda. Izrael történetét ismerve azonban megelevenedik számunkra ez a komoly intelem: *„Tekintsd meg azért Isten kegyességét és keménységét; azok iránt, akik elestek, keménységét, irántad pedig kegyességét, ha megmaradsz a kegyességben, különben te is kivágattatsz.”* (Róm 9,22)

Biztonsággal eljutunk a nyugalomba, ha mindenkor hallgatunk Isten beszédére, amely a Szentírás által szól hozzánk, ha nem keményítjük meg a szívünket vele szemben. Ha olyan is az Ige, mint a kétélű fegyver, áldásunkra van. Kettévágja, különválasztja gondolatvilágunkban a sötétség és a világosság összefonódását, behatol lelkivilágunk legmélyebb rétegeibe is, elhat a szív és a lélek (*pszüché* és *pneuma* a görög szövegben), azaz természetes lényünk és új emberünk „megoszlásához”. Mi nem tudjuk, hol van az „ízek és a velők megoszlása” lelkivilágunk rejtelseiben, nem ismerjük ki magunkat

saját „csalárd szívünk” titkaiban (Jer 10,9–10). A teremtő Isten számára azonban mindez nyilvánvaló. Éppen ezért Igéje jól célzó fegyverként mindig oda talál, ahová kell, leleplez minden bűnt és hamisságot, megítéli a „gondolatokat és a szív indulatait”.

Az az egyetlen helyes és értelmes dolog részünkről, ha mindig, azonnal és feltétel nélkül engedelmeskedünk Isten szavának. „Isten kinyilatkoztatta akaratát. Dőreség tehát, ha az ember kételkedik abban, ami Isten szájából eredt. Miután az örök Bölcsesség szava elhangzott, emberi kételynek, bizonytalanságnak nincs helye. Mindaz, amit Isten kíván tőlünk, annyi, hogy bátran hagyjuk jóvá világosan kifejezett akaratát. Mind az észnek, mind a lelkiismeretnek követelménye az engedelmisség.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, régi kiadás, 415. o.)

***Az e heti adomány
a könyvevangélista munkát támogatja***

Hittel vagy hitetlenséggel viszonyulunk Krisztushoz, a mi nagy Főpapunkhoz?

Olvassuk el előzetesen: Zsid 4,14–6,12

1 Milyen főpapunk van Jézus személyében? Mire készítessen ez bennünket?

„Lévén annakokáért nagy főpapunk, aki áthatolt az egeken, Jézus, az Isten Fia, ragaszkodjunk vallásunkhoz. Mert nem oly főpapunk van, aki ne tudna megindulni gyarlóságainkon, hanem aki megkísértetett mindenben, hozzánk hasonlóan, kivéve a bűnt. Járuljunk azért bizalommal a kegyelem királyi székéhez, hogy irgalmasságot nyerjünk és kegyelmet találjunk, alkalmas időben való segítségül.” (4,14–16)

.....

.....

János apostol szavait kölcsönözve mondhatjuk: „Milyen nagy szeretetet adott nekünk az Isten” (1Ján 3,1), hogy ilyen főpapot rendelt számunkra, aki „Isten Fia”, aki „áthatolt az egeken”!

Becsüljük meg Őt igazán, és „ragaszkodjunk hitvallásunkhoz”¹ – szólít fel az apostol. Az ingadozó zsidó származású

¹ Az eredeti görög szövegben a *homologia* szó szerepel, amelynek jelentése: *hitvallás*.

keresztények megerősítésére szolgált ez a felhívás elsődlegesen, de szükséges figyelmeztetés számunkra is. A hitvallásunkhoz való ragaszkodás nem szavakban áll.

„Mi a mi hitvallásunk? Valljuk, hogy Krisztus követői vagyunk. Akkor tehát Őhöz való hasonlóságunkról teszünk-e bizonyosságot a világ előtt? Szolgáljuk-e az Urat értelmes módon? Árad-e folytonosan Isten szeretete belőlünk másokra?... Tiszták és feddhetetlenek vagyunk-e?... Nem elég csak vallani a hitet. Állandó kitartásra van szükség minden megpróbáltatásban, és határozott ellenállásra minden kísértésben.” (Ellen G. White, 42. sz. kézirat, 1901, idézi: *SDA Biblia-kommentár 7/a*, 929. o.)

A *gyarlóságnak* fordított szó (5. v.) pontos jelentése: *erőtlenység, gyengeség*. A „*meg tud indulni*” kifejezés eredeti szövege így is fordítható: „*együtt tud érezni*”. A Biblia-vers utolsó része szó szerint fordítva így hangzik: „*mindenben megkísértetett, hozzánk hasonlóan, bűn nélkül*”. Így adhatjuk vissza tehát ennek a fontos kijelentésnek a pontos értelmét: **„Megkísértetett mindenben, hozzánk hasonlóan, de anélkül, hogy vétkezett volna.”**

Pál apostol visszatér itt a 2,18-nál megszakított gondolatmenet folytatásához. Kitért közben arra, hogy milyen fontos engedelmeskednünk Krisztusnak, az újszövetség főpapjának, okulva a Mózes ellen lázongó Izrael tragédiájából. Most újra felveszi annak a gondolatnak a fonalát, hogy Krisztus teljesen emberfiává lett értünk, Ő maga is szenvedett a kísértésekben. Tovább fejtegeti ezt, és főként azt állítja a középpontba, hogy Jézus nagy küzdelem árán, de tökéletes győzelmet aratott, s ezáltal minket is a bűn feletti győzelemhez tud és akar segíteni.

Gondolkodjunk, keressünk választ az alábbi kérdésekre:

– *Mi a hasonlóság és mi az eltérés Krisztus megkísértése és a mi megkísértésünk között? Hasonlítsuk össze Jak 1,14–15–öt Zsid 4,15-tel.*

– *„Krisztus meg tud indulni a mi erőtlenségeinken.” Mi az **erőtlenység**? Hogyan határoznánk meg ennek a fogalomnak a jelentését, figyelembe véve más igehelyeket is, ahol ez a szó szerepel: Ésa 1,5; Márk 14,38; Zsid 5,1–2.*

– Mi a különbség az **erőtlenség** és a **kívánság** között? Zsid 4,15-öt vö. 2Pét 1,4 versével.

– Mit jelent alkalmas időben járulni a kegyelem királyi székéhez? Mi az alkalmas idő? (Márk 14,38, vö. Mát 6,13; Eféz 6,11–17.)

Jézus azt vallotta, hogy „Ő nem a maga akaratát keresi, hanem az Atyáét” (Ján 5,30). Eszerint neki is volt olyan akarat, amelyet meg kellett tagadnia magában; amely emberi természetének ösztönös hajlamából fakadt; ami nem volt azonos az Atya akaratával, illetve a tökéletes szeretettel. Mivel Jézus asszonytól született (1Móz 1,15; Gal 4,4), Ábrahám magvának a természetét vette magára (2,16), „Dávid magvából való volt test szerint” (Róm 1,3), „testté és vérré” lett, mint mi (2,14), az „én”-nek kedvezés hajlama „törvényként” benne volt az Ő „tagjaiban” is (Róm 7,21–23).

De Krisztus – bár ugyanolyan öröklött hajlamokon keresztül ostromolta őt a Gonosz, mint minket – sohasem engedett a kísértéseknek, benne sohasem „fogant meg” (Jak 1,15) egyetlen csábítás sem, ezért Őneki nem volt semmi ilyen személyes bűne. „*Őbenne nem volt bűn.*” (1Ján 3,5) Ezt a valamást tehetta Jézus földi élete végén: „*Jön a világ fejedelme, de énbennem nincsen semmije.*” (Ján 14,30)

Az örökölt hajlam ugyanis még nem bűn. Nem tehetünk róla, nincs benne a személyes állásfoglalásunk. Luther híres hasonlata szerint nem tehetünk arról, ha a madár elszáll a fejünk felett, de ha fészket rak a fejünkön, arról már igen. Isten Igéje „betegség”-nek (Ésa 1,5; Mát 9,12), „erőtlenség”-nek, „gyengeség”-nek nevezi az „én”-szeretet hajlamát, amely bennünk dolgozik. Ez a hajlam akkor is, annak ellenére is létezik, illetve próbál uralomra törni bennünk, ha a „lélek” (*pneuma* a görög szövegben), vagyis a belső ember a saját szabad választása szerint a jót akarja tenni. Olyan ez, mint egy lelki születési rendellenesség, amely nem Isten kárhoztatását vonja ránk, hanem az Ő együttérzését váltja ki, és megváltó, szabadító cselekvésre készíti Őt. De ha Isten így is tekint ránk, ebben az állapotban mégis „beteg” vagyunk, és alkalmatlanok az örök életre. Isten országa örökösévé az ember csak egész lényének az újjáteremtése nyomán lehet.

Az is nyilvánvaló, hogy ha valaki engedi, hogy a kísértés ismét és ismét megfogjon benne és bűnt szüljön, akkor az örökölt hajlam megerősödik, „hajlandósággá”, szenvedélyes vonzalommá, szinte ellenállhatatlan erejű, követelő kívánsággá lesz benne. És ezek már *bűnös kívánságok*, mert az ismételt engedések, személyes beleegyezések következményei.

Krisztusban nem fejlődhetek ki ilyen bűnös szenvedélyek vagy kívánságok, mert Ő sohasem fertőztette meg magát a bűnnel. Inkább vérverítékes küzdelmet vívott, de nem engedte meg, hogy akár csak egyetlenegy önző kívánság is megfogjon benne. Így sohasem született meg benne a bűn, emberfiaként is büntelen maradt.

„Erőtlenségeinkben Ő a mi testvérünk, de a bűnös szenvedélyeinkben nem. Az emberi szívben mindig talál Sátán annyi helyet, hogy megvethesse a lábát... Krisztus azonban egyetlenegyszer sem lépett Sátán területére, nem nyújtott semmi előnyt a Gonosznak... Gondolattal sem, az érzelmek egy árnyalatával sem válaszolt a kísértésekre... A kísértések árja ostromolta, de nem vehette rá, hogy Isten iránti hűségét megszegje... Ő bűnt nem ismert, Ő a szeplőtlen Bárány... Ő szentsége tökéletességének arányában szenvedett... Szent természete finom érzékeinek kimondhatatlan fájdalommal okozott a gonoszsággal való érintkezés.”

„Sátán azt gondolta, hogy kísértései által megcsalhatja a világ Megváltóját, aki egyszer csak egy merész mozdulattal kinyilvánítja isteni hatalmát. Nehéz feladat volt az élet Fejedelme számára, hogy véghezvigye az ember megváltására irányuló tervet, amelynek alávetette magát; mely azt jelentette számára, hogy isteni természetét emberi természetbe öltöztette. A mennyei lények tisztelete vette körül, és abszolút hatalma volt. Éppoly nehéz feladat volt számára, hogy itt, ezen a szinten, emberként éljen, mint amilyen nehéz nekünk embereknek a megromlott emberi természet fölé emelkedni és isteni természet részesévé lenni. Krisztus a legszigorúbb próbatétel alá vettetett: teljes erejét igényelte, hogy ellenálljon annak a készletésnek, hogy isteni hatalmát felhasználva kiszabadítsa magát a veszedelmes helyzetekből, diadalmaskodva a sötétség Fejedelmének hatalma felett. Sátán megmutatta a saját tudását, hogy mennyire ismeri az emberi szív gyenge

pontjait. A végsőkéig megfeszítette minden erejét, hogy kihasználja gyengeségét az emberi természetnek, amelyet Krisztus magára vett.” (Ellen G. White, 8. sz. levél, 1895; *Review and Herald*, 1875. ápr. 1., idézi: *SDA Biblia-kommentár 7/a*, 929–930. o.)

Krisztusnak tehát, noha öröklött hajlamainkat magára vette, nem volt megromlott képzelete, és nem voltak szennyes, alantas gondolatai, mert sohasem engedett a kísértéseknek. Az évek múltával a megszentelt jellemben erősödött meg, nem pedig a bűnös cselekedetekben merült el, mint mi. Mindazonáltal mégis mindenben megkísértetett, hozzánk hasonlóan. Mert a szeretet legmagasabb kívánalmát – hogy itt maradjon köztünk, szüntelen élethalálharcot vívjon értünk, és végül kimondhatatlan lelki-testi szenvedéseket is elviseljen helyettünk – Őneki is az „én” felé húzó, önmagának kedvezni kívánó emberi természete ellenében kellett megvalósítania. Éppolyan küzdelem volt ez számára – amint az előzőekben olvastuk –, mint nekünk az alantas, romlott kívánságokat legyőzni. Noha az Ő isteni lényéhez illő magasságban, messze a mi színvonalunk felett vívta meg az önzés és a szeretet közötti harcot, a harc törvényszerűsége ugyanaz volt az Ő esetében is. Ezért tökéletesen ismeri a mi küzdelmünk természetét, teljesen meg tud érteni bennünket, együtt tud érezni velünk.

Ezért úgy folyamodhatunk Őhöz, mint a „kegyelem királyi székéhez”. Nemcsak bűnbocsánatot nyerhetünk, hanem segítséget is kaphatunk a kísértések legyőzéséhez, alkalmas időben. Az alkalmas idő pedig a kísértést megelőző idő, hogy a kísértés már a Szentlélek által felvértezett, Isten teljes „fegyverzetébe” öltözött találjon minket (Márk 14,38; vö. Mát 6,13/a; Eféz 6,11–17).

2 **Hogyan mutat rá Pál apostol arra, hogy Krisztus főpapi tisztének magában kell foglalnia az Ő valóságos emberé válását?**

„Mert minden főpap emberek közül választatván, emberekért rendeltetik az Isten előtt való dolgokban, hogy ajándékokat és áldozatokat vigyen a bűnökért. Aki képes együtt érezni a tudatlanokkal és a tévelygőkkel, mi-

velhogy maga is körül van véve gyarlósággal. Ezért köteles, miképpen a népért, azonképpen önmagáért is áldozni a bűnökért.” (5,1–3)

A főpapnak azok közül valónak kell lennie, akiket Isten előtt képvisel. Az Ószövetség összes papjai és főpapjai Krisztust jelképezték, a nagy Közbenjárót. Ők erőtlenséggel körülvelt földi emberek voltak, és Krisztusnak is emberré kellett lennie, hogy képviselhessen bennünket. Amilyen állapotban volt emberi természetünk, úgy vette azt magára. Így földi életében maga is „körül volt véve” azzal a gyarlósággal, illetve „erőtlenséggel”,² amely a mi emberi természetünket is meghatározza. Milyen csodálatos, hogy Krisztus ennyire alászállt a mi körülményeink közé, ennyire a mi testünkbe öltözött, azért, hogy nekünk teljes bizonyosságunk legyen arról, hogy Ő együtt tud érezni a tudatlanokkal és tévelygőkkel! Mi pedig milyen kevésbé érzünk együtt sokszor a „bűnösökkel és a tévelygőkkel”, noha magunk is azok vagyunk, és Krisztus példájának követésére hívtunk el!

„Nem követi Krisztust az az ember, aki irtózva fordul el a tévelygő bűnöstől, és mit sem tesz annak érdekében, hogy a lejtőn megállítsa. Akik abban buzgólkodnak, hogy másokat vádoljanak és megítéljenek, gyakran bűnösebbek, mint azok, akiket kárhoztatnak. Az emberek gyűlölik a bűnöst, de szeretik a bűnt. Krisztus gyűlöli a bűnt, de szereti a bűnöst – ilyen a lelkületük azoknak is, akik Krisztust követik. A keresztény szeretet meggondoltan bírál és ítélkezik, de gyorsan felismeri a bűnbánót. Kész a megbocsátásra és a bátorításra, hogy földi vándorokat a szentség útjára vezessen, és megtartsa.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 462. o.)

A földi papoknak külön áldozatot kellett bemutatniuk önmagukért, hogy a nép előtt és önmaguk számára is nyilván-

² A „gyarlóság”-nak fordított eredeti görög szó „erőtlenség”-et jelent.

való és hangsúlyos legyen: magas tisztségük ellenére ők is gyarló, vétkes emberek. A földi papok mégis hajlamosak voltak a fölényes, együttérzés nélküli ítélkezésre (Ján 7,49). Krisztus azonban – aki a mi természetünkbe öltözve a kísértések legsúlyosabb ostroma alatt sem vétkezett soha, és ezért nem volt szüksége arra, hogy önmagáért mutasson be áldozatot – teljes együttérzést tanúsít a tudatlanok és tévelygők iránt.

3 **Hogyan lett Krisztus főpap? Ha teljességgel magára vette természetünket, hogy főpapunkká lehessen, hogyan tudott mégis büntelen maradni?**

„Senki sem veszi magának e tisztességet, hanem akit Isten hív el, miként Áront is. Hasonlóképpen Krisztus sem maga dicsóította meg magát azzal, hogy főpap lett, hanem az, aki így szólott hozzá: »Én Fiam vagy te, ma szültelek téged.« Miképpen másutt is mondja: »Te örökkevaló pap vagy, Melkisédek rendje szerint.« Ki az Ő testének napjaiban könnyöregésekkel és esedezésekkel, erős kiáltás és könnyhullatás közben járult ahhoz, aki képes megszabadítani Őt a halálból, és meghallgattatott az Ő istenfélelméért.” (5,4–7)

.....

.....

Pál apostol ószövetségi próféciára hivatkozik annak bizonyágául, hogy Krisztus is az Atya akarata, előre kihirdetett terve alapján lett főpap. Erre a témára azonban részletesebben visszatér az apostol a 7. fejezetben, és mi is ott fogunk bővebben szólni róla.

Ezután arról a küzdelemről beszél az apostol, amelyet Jézus „testének napjaiban” vívott. Nem csupán a pusztában, a Getsemáne-kertben és a kereszten harcolt meg csatákat Jézus, hanem földi élete minden napján súlyos küzdelmet folytatott. Naponként vívta a maga harcát könnyöregésekkel, esedezésekkel, erős kiáltások és könnyhullatások közepette (lásd pl. Luk 6,12).

Nap mint nap hordozta bűneinket Isten ártatlan Báránya-ként, mert viselte természetünket, amelyet évezredek bűne, ősei, Ábrahám, Dávid, valamint leszármazottaik vétkezése tett erőtlenné a jóra. Ebben a természetben naponkénti élet-halálharc árán tudott csak igaz életet élni.

Ez az igei kijelentés magyarázatot ad arra, miért vonult vissza Jézus oly gyakran magányosan imádkozni, halálosan kimerítő napok után is, amint az evangéliumokban olvashatjuk. Jézus gyakorta küzdött erős kiáltással és könnyhullatással Isten színe előtt. Égi erőt és támogatást kért ahhoz, hogy önmagát megtagadva közöttünk tudjon maradni, hogy viselni tudja tovább a kimondhatatlan terhet és szenvedést jelentő ittlétet és szolgálatot. Könyörgött azért, hogy engedelmes tudjon maradni a megváltási terv iránt, egészen a kereszthalálig.

Úgy küzdött, mint aki a halál szorító karjaiból keres szabadulást, mert tudta, hogy egyetlen téves mozdulat, egyetlen bűn, és ez halált jelent számára is, de örök, visszavonhatatlan elveszettséget az emberiségnek is. Jézus számára a bűn egyenlő volt a halállal, amint ez valóságosan így is van, mert „a bűn zsoldja a halál” (Róm 6,23).

„Jézus magányosan járt gyermeksege, ifjúkora és férfikora idején egyaránt... Egyedül hordozta az emberek üdvösségéért vállalt felelősség mérhetetlenül nagy terhét... Olyan teher nehezedett rá, amelyet senki sem képes felbecsülni vagy megmérni.”

„Elég lett volna egyetlen türelmetlen szó vagy tekintet, egyetlen helytelen cselekedet testvéreivel szemben, és máris nem lehetett volna Ő a tökéletes példa. Nem valósíthatta volna meg a megváltási tervet. Ha csak egyetlen mentséget is talált volna a bűnre, Sátán győz, és a világ elveszett. Ezért próbálta a Kísértő olyan nehézé tenni Jézus életét, amilyen nehézé csak tudta, hátha bűnre csábíthatja.”

„Ha Jézust akár csak a legkisebb dologban is bűnre tudta volna csábítani Sátán, akkor ő taposott volna az Üdvözítő fejére. Így azonban csak a sarkát mardoshatta. Ha Krisztus fejére taposhatott volna, az emberi nemzetség reménysége megsemmisül. Isten haragja hárult volna Jézusra éppúgy, mint Ádámra.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 92., 88. o.; *Az Idők Jelei*, 1898. június 9., idézi: *SDA Biblia-kommentár V*, 1131. o.)

„Meghallgattatott az Ő istenfélelméért” – olvassuk tovább az idézett igeszakaszban. Krisztus „szerette az igazságot és gyűlölte a hamisságot” (Zsolt 45,8) – ez az istenfélelem nyilatkozott meg minden döntésében. Oly nagy volt az Atya és az Ő igazsága iránti szeretete, a bűntől való iszonyodása pedig olyan erős, hogy nem csupán vágyakozott a jóra, hanem teljes elszántsággal döntött a jó mellett. Teljes erejéből küzdött imádságában azért, hogy megtagadja magában az igazsággal ellentétes hajlamokat, és azért, hogy elnyerje Isten erejének támogatását.

4 Miként összegzi az apostol végül, hogy mi volt Jézus győzelmének a titka? Milyen kihatása van Krisztus győzelmének ránk, emberekre vonatkozóan?

„Ámbár Fiú, megtanulta azokból, amiket szenvedett, az engedelmisséget, és tökéletességre jutva, örök üdvösség szerzője lett mindazok számára, akik Őneki engedelmeskednek.” (5,8–9)

„Ámbár Fiú” – olvassuk az Igében. Jézus győzelmének titka mindenekelőtt abban állt, hogy noha valóságosan emberré lett, ugyanakkor valóságosan Isten Fia volt és maradt. Isteni hatalmát önként letette, de megőrizte isteni természetét. Erre az isteni természetre vette fel az emberi természetet. Jézusnak kettős természete volt. Ellen G. White így ír erről: „Krisztusnak két természete volt, emberi természete és isteni természete. Isteni és emberi mivolta egyesült.”

„Nem szűnt meg Isten lenni, amikor emberré lett... E két kifejezés, »emberi« és »isteni«, Krisztusban szorosan és szétválaszthatatlanul egygyé lett, s mégis mindegyiknek megvolt a maga külön egyénisége.”

„A két természet titokzatosan összekapcsolódott egy személyben, az ember Jézus Krisztusban.”

„Az istenség rejtélyes módon egybekapcsolódott az emberi természettel Jézus személyében. Isten és ember egygyé lett.

Ebben az egységben találunk reménységet az elbukott emberi nemzetség számára.” (Az *Idők Jelei*, 1899. márc. 20. és május 10.; 1896. július 30.; *Review and Herald*, 1887. július 5.)

A természetünkben lévő bűn törvénye, illetve az azon keresztül ható kísértések olyan hatalmat képviselnek, amelyet egyedül csak Isten ereje tud legyőzni. Ezért válaszolt Jézus így, amikor a tanítványai azt kérdezték, hogy kicsoda üdvözülhet: „*Embereknél ez lehetetlen, de Istennél [így is fordíthatjuk: Istennel együtt] minden lehetséges.*” (Mát 19,26) Arra a kérdésre, hogy „*Kicsoda szabadít meg a halálnak testéből?*” (Róm 7,24/a) – azaz bűnre hajló természetünk fogásából, ami egyet jelent a halálhoz kötöttséggel –, csak ez az egy válasz létezik: „*A mi Urunk Jézus Krisztus által.*” (Róm 7,24/b) Azért próbálkozunk ismételten azzal, hogy a saját erőnkől tartjuk meg Isten parancsolatait, mert nem értjük világosan, hogy az emberfia Krisztus is csak azért győzhetett, mert Isten is volt, isteni természet is lakozott benne. Meg kell értenünk, hogy mi is csak akkor győzhetünk, ha Krisztussal egyesülünk, ami a Szentlélek bennünk lakozása. „Isteni természet részesévé kell lennünk” (2Pét 1,3–4) azáltal, hogy Isten Lelke bennünk él és munkálkodik.

„Krisztusnak az emberi természet gyengeségében kellett találokznia annak a valakinek a kísértéseivel, aki egy magasabb rendű természet hatalmával rendelkezik, amelyet Isten az angyalok családjának adományozott. De Krisztus emberi természete isteni természettel egyesült, és ezzel az erővel el tudta viselni mindazt a kísértést, amelyet Sátán felvonultatott ellene, sőt meg tudta tartani lelkét a büntől érintetlen állapotban. Ezt a győztes hatalmat ajándékozta Ádám minden fiának és leányának.” (Ellen G. White, *Review and Herald*, 1909. január 28., idézi: *SDA Biblia-kommentár 7/a*, 927. o.)

Jézus győzelmének a másik titka pedig az volt, hogy saját akaratával mindig az igazságnak való engedelmisséget választotta. A természet született adottság csupán, nem azonos az ember személyiségével. A személyiségünket és a jellemünket a saját szabad döntéseinkkel alakítjuk ki, noha a „természet alapanyagából” történik a kiindulás. A változás, az átalakulás és a fejlődés lehetőségei azonban szinte korlátlanok.

Jézus Krisztus két természettel rendelkezett születésétől fogva, de a saját szabad választásaival kellett kialakítania az egyéniségét ill. a jellemét. Világosan kitűnik ez a gyermek Jézusra vonatkozó igei kijelentésből: „*Jézus pedig gyarapodott bölcsességben, testének állapotában, az Isten és emberek előtt való kedvességben.*” (Luk 2,52) Pontosan ez volt a nagy kérdés és a tét, hogy milyen jellemet fog fejleszteni Isten Fia, amikor az emberi természetet magára veszi, milyenné válik Sátán mesteri kísértéseinek szüntelen ostroma alatt. Jézus – mélységes istenfélelme folytán –, emberi természetét megtagadva, mindig Isten és az Ő igazsága mellett döntött. Ámbár Fiú, neki is „tanulnia” kellett az engedelmességet földi életében, éppúgy, mint nekünk. Neki is folytonosan gyakorolnia kellett az engedelmességet a helyes döntések következetes meghozatalával, küzdelmek és szenvedések árán is.

Így szilárdította meg önmagát a jóban, és így fejlesztett ki – emberi mivoltában is – egy tökéletesen igaz jellemet. Az Atya végtelen értékű személyes erkölcsi győzelemnek tekinti Krisztus földi győzelmét. Ezért is ajándékozott neki ennek nyomán „*oly nevet, amely minden név fölött való*” (Fil 2,9).

„Az Úr, a mi Megváltónk, isteni természetét emberi természetbe öltöztette, és kimunkált egy folt nélküli jellemet az ember javára.” (Ellen G. White, 94. sz. kézirat, 1899)

Fontos, hogy jól megértsük: Jézusnak, bár Isten Fia volt, bár isteni természettel is rendelkezett, mégis a helyes akaratú döntések állandó gyakorlására, személyes istenfélelemre volt szüksége ahhoz, hogy győzhessen. Kimondhatatlan küzdelmébe került, hogy saját emberi természete és a sátáni kísértések ostroma ellenében mindig az istenfélelmet érvényesítse. Ámbár Fiú, neki is szüksége volt ehhez mennyei segítségre: az Atya szeretetének állandó, eleven látására, tapasztalására, és a legbuzgóbb könyörgésre, hogy erősítse meg Isten az Ő akaratának tökéletes betöltésére.

Evangélium, jó hír, örömhír az embernek, hogy Krisztus örök üdvösség szerzője lett mindnyájunk számára a saját győzelme által. Csakis azon az úton győzhetünk azonban mi is, amelyen Ő győzött. Isten Lelke bennünk lakozása, a személyes istenfélelem gyakorlása döntéseinkben, naponkénti, tel-

jes szívből való könyörgés mennyei segítségért, akaratunk jóban való megerősítéséért – ez a győzelem titka és útja számunkra is. Jézus csak azokat vezetheti örök üdvösségre, akik Őneki engedelmeskednek.

A mi harcunk összehasonlíthatatlanul könnyebb, mint Krisztusé volt, aki elsőként járta végig az utat, és a miénknél sokkal szigorúbb küzdelmet vívott meg. „Üdvösségünk fedelme” emberi gyengeségünkhöz mérten készített nekünk biztos utat az üdvösséghez. Annyit kell csak tennünk, hogy szüntelenül Krisztusra nézünk, és lépésről lépésre Őneki engedelmeskedünk. Krisztusnak engedelmeskedni pedig „gyönyörűsége és könnyű” (Mát 11,30), ha megérjük értünk hozott nagy áldozatát, és teljes szívünkben szeretjük Őt.

5 Kiről kell mind több és magasabb rendű ismeretet nyernünk, és mi akadályoz minket ebben?

„Nevezetvéen az Istentől Melkisédek rendje szerint való főpapak. Akiről nekünk sok és nehezen megmagyarázható mondanivalónk van, mivel restek lettetek a hallásra. Mert noha ez idő szerint tanítóknak kellene lennetek, ismét arra van szükségetek, hogy az Isten beszédek kezdő elemeire tanítson valaki titeket, és olyanok lettetek, akiknek tejjre van szükségetek, és nem kemény eledelre. Mert mindaz, aki tejjel él, járatlan az igazság beszédiben, mivelhogy kiskorú. Az érett korúaknak pedig kemény eledel való, mint akiknek mivoltuknál fogva gyakorlottak az érzekek a jó és rossz között való különbségtételre. Annakokáért elhagyván a Krisztusról való kezdetleges beszédet, törekedjünk tökéletességre, nem raskogtván le újra alapját a holt cselekedetekből való megtérésnek és az Istenben való hitnek, a mosakodásoknak, tanításnak, kezek rátevésének, holtak feltámaszásának és az örök ítéletnek. És ezt megcselekedesszük, ha az Isten megengedi.” (5,10–6,3)

.....

.....

Már a levél elején is (2,17) főpapnak nevezte Pál apostol Jézust, és korábban is utalt már arra, hogy az Atya ruházta rá ezt a tisztséget, mégpedig nem az ároni, hanem a Melkisédek rendje szerinti papságot (5,4–6). Ezt a témát most készül bővebben kifejteni. Ismét megszakítja azonban a megkezdett gondolatmenetet egy intelem és buzdítás közbeiktatásával, amint ezt a 3–4. fejezetben is tette a pusztai vándorlás tanulságainak fölelevenítésével.

Az akadályoz benneteket az előrehaladásban – írja az apostol a kereszténnyé lett, de lelki hanyatlásba jutott zsidó testvéreinek –, hogy „restek lettetek a hallásra”. Nem érvényes-e vajon ez a megállapítás, illetve feddés ránk vonatkozóan is? „*Restnek lenni a hallásra*” azt jelenti, hogy megállunk, ön-elégülten megállapodunk az egyszer megismert igazságnál, és nem keressük, nem éhezünk, nem szomjúhozzuk az Isten ismeretében való további növekedést. Ilyenkor azután az addig elfogadott igazság fénye is megkopik, az alapvető dolgokról való ismeretünk is elhalványul, főképpen pedig csupán elméleti tudássá silányul, elapadnak az igazság gyakorlásában szerzett élő tapasztalatok.

„Isten azt akarja, hogy népe előtt az igazság már ebben az életben is egyre jobban kibontakozzék. Ha Isten népe növekedik a kegyelemben, akkor az Ige ismerete is világosabb lesz. A szent igazságokban új világosságot fognak felfedezni... Ha elhanyagoljátok az igazi lelki életet, akkor az igazság ismeretében sem fogtok előrehaladni. Emberek sokszor megelégszenek az elnyert világossággal, elveszítik kedvüket az Írás további kutatására. Szilárdan kitartanak amellet, amijük van, és mellőzik a további kutatást... Ha az Ige kutatásánál nem merülnek fel új kérdések, amelyek az embereket az Ige kutatására serkentik, akkor sokan, akárcsak hajdan, hagyományokhoz fognak ragaszkodni, nem tudván, kit imádnak. Láttam, hogy sokan, akik [úgymond] ismerik az igazságot, egyáltalán nem tudják, mit hisznek... Sok gyülekezeti tag, aki egészen biztos abban, hogy mindent ért, mindent tud, nincs tudatában a saját gyengeségének, csak akkor döbben rá, amikor vitás kérdések kerülnek elő...

Isten azt akarja, hogy az igazság alapját és egyes tantételeit imával és bójttal, kitartóan tanulmányozzuk. A hívők ne

elégedjenek meg az igazságról való homályos véleményekkel és sejtésekkel. Hitük szilárdan az Igén alapuljon... Bármily nagy előrehaladást tett is valaki az ismeret terén, ne gondolja, hogy további alapos íráskutatásra már nincs szüksége... Komolyan figyeljünk, hogy minden fénysugarat felismerjünk, amelyet Isten ad, s már az igazság első csillanását is megragadjuk...

Ha Isten gyermekei megelégszenek jelenlegi világosságukkal, akkor bizonyosak lehetnek abban, hogy Isten nem fogja segíteni őket. Ő azt akarja, hogy állandóan előrehaladva fel tudják fogni a folyton erősödő világosságot, amely rájuk ragyog. A gyülekezet jelenlegi állapota nem kedves Isten előtt. A hívők elbizakodottságukban nem érzik, hogy több igazságra és nagyobb világosságra van szükségük. Olyan időben élünk, amikor Isten azt akarja, hogy szózat hangozzék, amely népét cselekvésre bírja.” (Ellen G. White: *Az evangélium szolgálói*, A világosság elvetésének veszélye c. fejezetből)

Nem az olyan alapvető tanítások ismételtetésére van most szükség – írta az apostol –, mint a halálba vivő bűnös cselekedetekből való megtérés, az Istenben való hit, a tisztulásokról szóló tanítás („baptismoí” a görög szövegben, ami valószínűleg a zsidó ceremoniális szertartásokra utal, amelyekhez egyes zsidó származású keresztények továbbra is ragaszkodtak), a kézrátétel, a halottak feltámadása, az örök ítélet. Isten előrehaladást vár tőlük – elméleti ismeretben és tapasztalatban egyaránt – a tökéletesség felé vivő úton.

Jézus eljövetele előtt különleges hangsúlyt kap ez a kíváncsalom. A hívő maradéknak el kell jutnia a legmagasabb szintre – gyorsan és egységesen –, mert a megváltási terv utolsó szakaszának átélése és a befejező munkában való részvétel valóságos és teljes életszentséget kíván (2Pét 3,10–14. stb.).

Előzőleg (5,11–14) azt állapította meg az apostol levele címzettjeiről, hogy olyanok lettek, „mint akiknek tejre van szükségük, és nem kemény eledelre” (12. v.). Miért mondja akkor most mégis, hogy „elhagyva a Krisztusról való kezdetleges beszédet”, magasabb rendű, a tökéletesség elérésére ösztönző igéket fog közölni velük?

A gyülekezetnek be kell hoznia lelki lemaradását. Az apostol úgy ítéli meg, hogy többre ösztönzi őket, ha úgy beszél

velük, mintha ott állnának, ahol állniuk kellene. Megállapítja lelki lemaradásukat, de nem kezeli ezt jövátéhetetlen tényként, hanem azzal fejezi ki bizalmát irántuk, hogy azt az érvényes, koruknak szóló igazságot tárja eléjük, amelyhez fel kellett volna már nőniük erre az időre.

A laodiceai üzenetben pontosan így tesz velünk is az Úr. Megfeddi súlyos hanyatlásunkat, feltárja lelki szegénységünket, ugyanakkor – bízva abban, hogy a hívő maradéknak lesz füle a hallásra – közli velünk azokat a leghatalmasabb igazságokat (3,18–21), amelyek Jézuséhoz hasonló teljes győzelemre segíthetnek bennünket, amelyek eszközül szolgálnak arra, hogy egy „tökéletes nép” (Luk 1,17) várja felkészülten Jézus dicsóságos visszajövetelét.

6 Kiknek az esete reménytelen csupán? Mire ügyeljünk, hogy ne jussunk ilyen tragikus állapotba?

„Mert lehetetlen dolog, hogy akik egyszer megvilágosítottak, megízlelvén a mennyei ajándékot, és részeseivé lettek a Szentléleknek, és megízlelték az Istennek jó beszédét és a jövődő világ erőit, és elestek, ismét megújuljanak a megtérésre, mint akik önmaguknak feszítik meg az Istennek ama Fiát, és meggyalázzák Őt. Mert a föld, amely beissza a gyakorta reá hulló esőt, és hasznos füvet terem azoknak, akikért műveltetik, áldást nyer Istentől. Amely pedig töviseket és bojtortjánokat terem, megvetett, és közel van az átokhoz, annak vége megégetés. De tífelőletek, szerelmeseim, ezeknél jobb és üdvösebb dolgokról vagyunk meggyőződve, ha így szólunk is. Mert nem igazságtalan az Isten, hogy elfeledkezzék a ti cselekedeteitekről, és a szeretetről, melyet tanúsítottatok az Ő neve iránt, mint akik szolgáltatok és szolgáltok a szenteknek. Kívánjuk pedig, hogy közületek ki-ki ugyanazon buzgóságot tanúsítsa a reménység bizonyossága iránt mindvégig. Hogy ne legyetek restek, hanem követői azoknak, akik hit és békességes tűrés által öröklük az ígéreteket.” (6,4–12)

A 6. verset inkább így lehetne fordítani: „Ismét megújul-
janak a megtérésre, miközben megfeszítik Istennek ama Fiát,
és meggyalázzák Őt.”

Bűnben megkeményedett, a Szentlélek elleni bűn állapotá-
ba jutott keresztényekről ír itt az apostol. Úgy szól róluk,
mint akik „egyszer megvilágosítottak, megízlelték a mennyei
ajándékot, részeseivé lettek a Szentléleknek, megízlelték Isten
jó beszédeit és a jövő világot erőt”. Nem tudatlanokról, já-
ratlanokról, csekély ismerettel és kevés tapasztalattal rendel-
kező keresztényekről, az ő elesésükről van szó ebben az ige-
szakaszban. Nem a bűn „ideig-óraig tartó gyönyörűsége” ej-
tette meg azokat, akikről az apostol itt ír. Olyan kereszté-
nyekről van szó, akik – a Szentlélek által nyert igazságisme-
retük ellenére – olyasmit cselekszenek, amellyel ténylegesen
megvetik Krisztust, azaz Bálám és Júdás esete szerint vétkez-
nek. Az igazság világossága rájuk áradt, de ők megfontoltan
önző érdekeiket választották, a bűnbánatra hívást pedig kö-
vetkezetesen visszautasították.

Fontos, hogy jól megfigyeljük az igeszakaszban szereplő
kulcskifejezéseket, mert kétségbeesésbe juthatunk, ha félreért-
jük ezt az ígét. Akik fájlalják, szégyellik elesésüket, ezenfelül
pedig sóvárogva vágyakoznak Isten bocsánatára és megújító ke-
gyelmére, azokra semmiképpen nem vonatkoznak ezek az ígék.

Az apostol hasonlata a 7–8. versben a terméketlen fügefá-
(Luk 13,23–35) és az adós szolgálja (Mát 18,23–35) példázat-
t juttatja eszünkbe. Azt az esetet tárja elénk, amikor az
ember önző „fogyasztója” akar lenni Isten kegyelmének.
Igényli, elveszi, élvezi, de semmilyen cselekedetbeli változás
nem mutatkozik nála.

Mindnyájunkat int ez az ige. Ha nem is vagyunk a meg-
keményedés állapotában, Isten sokféle és csodálatos kegyel-
méhez képest, amelyet kaptunk, sokszor bizony kevés vagy
semmi a gyümölcsstermés, csak „tövis és bogáncskóró” terem
az életünkben.

Az apostol azonban a reménységét is kifejezi ennek az in-
tő szakasznak a végén. Bízunk abban, hogy nem olyanokhoz

szól, akik már reménytelenek, akikről visszhang nélkül lepe-
reg Isten kérlelő intése és hívása. Nem azt kívánta, hogy ol-
vasói magukra vegyék a megkeményedett, reménytelenül el-
esett keresztényekről mondottakat. Akarta viszont azt, hogy
felismerjék: az a lelki restség, visszaesés és gyümölcstelen-
ség, amelyben vesztegelnek, veszedelmessé válhat, ha meg
nem újulnak az igazi megtérésre. Egy felhívással fejezi be ezt
a szakaszt az apostol: a lelki restség felszámolására, korábbi
buzgóságának visszaszerzésére és állhatatos megőrzésére szó-
lítja fel levele címzettjeit.

Krisztus – isteni esküvés alapján – „Melkisédek rendje szerinti” főpap

Olvassuk el előzetesen: Zsid 6,13–7,28

1 Melyek azok a legnagyobb és legértékesebb ígéretek, amelyekben „horgonyként” kell megkapaszkodnia hítünknek?

„Isten, amikor ígéretet tett Ábrahámnak, mivelhogy nem esküdhett nagyobbra, önmagára esküdött. Mondván: »Bizony megáldván megáldalak téged, és megsokasítván megsokasítalak téged«, és ekképpen, békességtűrő [állhatatos] lévén, megnyerte az ígéretet. Mert az emberek nagyobbra esküsznek, és náluk minden versengésnek vége megerősítésül az eskü. Miért is az Isten, kiválóbban megakarván mutatni az ígéret örököseinek az Ő végzése változhatatlan voltát, esküvéssel lépett közbe, hogy két változhatatlan tény által, melyekre nézve lehetetlen, hogy Isten hazudjon, erős vigasztalásunk legyen minékünk, mint akik oda menekültünk, hogy megragadjuk az előttünk levő reménységet. Mely lelkünknek mintegy bátoros és erős horgonya, és beljebb hatol a kárpitnál, ahová útnyitóul bement értünk Jézus, aki örökkévaló főpap lett Melkisédek rendje szerint.” (6,13–20)

.....

.....

Az apostol előzőleg hivatkozott már arra, hogy Krisztust Isten tette főpappá, Zsolt 110,4 prófécijának teljesevésként

(lásd: 5,5–6). Mielőtt rátérne most már arra, hogy ezt bővebben kifejtse, emlékeztet még egy másik jól ismert, ugyan-csak esküvéssel megerősített ígéretre, az Ábrahámnak adott isteni ígéretre. Nemcsak mint a testi Izrael ősatyjának szólt ez az ígéret Ábrahámnak, hanem mint a hívők atyjának, a lelki Izrael atyjának is. Nekünk is szól, számunkra is igen értékes tehát az az isteni esküvéssel megerősített ígéret, hogy Ábrahám hitbéli gyermekei nagy néppé lesznek, áldássá lesznek minden nép számára, és öröklik az igazi *ígéret földjét*, az újjáteremtett Földet.

Ezután az isteni esküvés jelentőségéről szól az apostol (15–16). Embereknél nem nagy dolog az eskü, mert náluk ez egyszerűen csak „minden versengésnek a vége”. Isten azonban „végzése változhatatlan voltát” fejezi ki az esküvé-sével. Ünnepeles bizonyosságot akar adni nekünk azáltal, hogy egyes kiemelkedően fontos ígéreteit esküvéssel erősíti meg. Az Ábrahámnak adott ígéretet igen nagyra becsülték az izraeliták. Az apostol most rámutat: A Messiás-főpapra vonatkozó ígéret is ugyanolyan súlyú, ugyanúgy esküvéssel megerősített ígéret. Hasonlóképpen kell megbecsülni tehát, mint az ábrahámi ígéretet, és élni azzal a nagy ajándékkal, amit biztosít számunkra.

Erre a „két tényre”, erre a két, esküvel megerősített ígé-retre vonatkozóan pedig érvényes ez a végső és abszolút igazság: *„lehetetlen, hogy az Isten hazudjék”*. Oda kell menekülnünk ahhoz a reménységhez, amit ezek az esküvel megerősített isteni ígérek alapoznak meg számunkra. Horgony-ként kapcsolnak hozzá minket a mindenható Isten királyi székéhez, illetve személyéhez. Úgy kell tekintenünk a két szóban forgó, esküvéssel megerősített ígéretet, mint „két változhatatlan tény”, mert ezeknek a beteljesedését Isten igazmondása, erkölcsi jelleme szavatolja. *„Erős vigasztalásunk”* lehet tehát általuk.

Az a lelki horgony, hogy Krisztus, a mi emberfia főpapunk szüntelen képvisel minket Isten előtt, „beljebb hatol a kárpitnál”, a Szentek Szentjét eltakaró függőnynél. Az ószövet-ségi időkben senki sem léphetett be Isten jelenléte helyére, a Szentek Szentjébe, amelyet a kárpit eltakart. A főpap is csak egy évben egyszer jelenhetett meg ott, a nagy engesz-

telési napon. Most azonban olyan főpap képvisel minket, aki közvetlenül Isten színe előtt áll. Általa bármikor, közvetlenül a mindenható Atya trónjához juttathatjuk kéréseinket. Menynyire örülnünk kell ennek, mennyire meg kell becsülnünk ezt a kiváltságot!

Azonban még további csodálatos ígéret is rejlik Krisztus főpapságában. Krisztus „útnyitóul” ment be értünk a Szentek Szentjébe. Az emberfia Jézus mint a mi képviselőnk támadt fel, tért vissza a mennybe, és ült „Isten jobbára”. Isten ezzel megmutatta, hogy milyen magasságba akarja emelni a Jézus által megváltott embereket is. Az Efézusiakhoz írt levélben így ír erről az apostol: *„Minket, akik holtak voltunk a vétkek miatt... együtt feltámasztott és együtt ültetett a mennyben a Krisztus Jézusban, hogy megmutassa a következő időkben az Ő kegyelmének felséges gazdagságát, hozzánk való jóságából a Krisztus Jézusban.”* (2,5–6) Jézus Isten színe előtt való megjelenése is „útnyitás” számunkra. Főpapunk megtisztít bennünket bűneinkből, és utat készít számunkra, hogy mi is megjelenhessünk majd Isten előtt, mi is színről színre látassuk Őt.

Az ember a bűneset óta elszakadt Isten színéről színre látásától. Később az Úr szentélyt építtetett, *„hogy közöttünk lakozhasson”* (2Móz 25,8), illetve hogy Izrael népének valamelyes fogalmat adjon a mennyről, és megértesse velük, hogy bűneik zárják el őket a szent Isten színétől. Világossá tette számukra, hogy csakis a bűnbánatot és bűnvallást kifejező áldozatbemutatás, valamint a közbenjáró pap által közeledhetnek Őhöz. Krisztus főpapságával azonban ennél magasabb szintre lépett Istennel való kapcsolatunk: Jézus Krisztus beljebb hatol a kárpitnál, a mi képviselőnként. Közvetlenül Isten színe előtt képvisel bennünket mindenkor. Istennel való közösségünk teljes helyreállításának első lépőfoka ez.

2 Ki volt Melkisédek, akinek neve Krisztusra utaló prófétikus megjelölésé lett?

„Mert ez a Melkisédek Sálem királya, a felséges Isten papja, aki a királyok leveréséből visszatérő Ábrahámmal

találkozván, őt megáldotta, kinek tizedet is adott Ábrahám mindenből, aki elsőben is magyarázat szerint igazság királya, azután pedig Sálem királya is, azaz békeség királya.” (7,1-2)

A 110. zsoltár, amelyben „a Melkisédek rendje szerinti pap” kifejezés olvasható (4. vers), ismeretes volt mint messiási zsoltár. Jézus is így hivatkozott rá (Mát 21,41-46). E zsoltár alapján mutatott rá arra, hogy a Messiás, noha emberként, Dávid fiaként jelenik meg, embernél több lesz, hiszen Dávid is Urának nevezte őt „lélekben”, azaz a Szentlélek ihletése által.

A Zsolt 110,4-ben található prófécia egy új, „Melkisédek rendje szerinti papság” beiktatásáról szól, a sinai-hegyi szövetségekötéskor életbe léptetett „Áron rendje szerinti papsággal” szemben (2Móz 28,1. 41-42).

Melkisédek ismert történelmi személy, Ábrahám kortársa volt (1Móz 14,17-20). Ezt olvassuk róla: „a Magasságos Isten papja az ég és a föld Teremtője nevében” áldotta meg Ábrahámot (1Móz 14,18-19). Melkisédek tehát az ősi egyistenhit, az igaz Isten-ismeret őrzője és tanítója volt az Izrael elhívása előtti időben, amikor ezt a hitet már csak kevesen tartották fenn. Ilyen személyeknek ismerjük Melkisédeken kívül Jóbot és barátait, Jethrót, és a bukása előtti időben Bálámot is. Melkisédek személye alkalmas előkép volt arra, hogy fontos igazságokat szemléltessen az eljövendő Messiásra vonatkozóan.

Eredeti, héber formájában így hangzik a Melkisédek név: *Melki-cedek*, és a jelentése: „*igazság királya*”. Melkisédek, papi tiszte mellett, Jeruzsálem városállamának királya is volt. A „Jeruzsálem” héber név jelentése: „béke városa”. Régebben egyszerűen csak Sálemnek nevezték a várost (lásd 1Móz 14,8; Zsolt 76,2), ami „békességet” jelent.

Láthatjuk tehát, mi mindent mondott el ez a név a Messiásról önmagában is. Azáltal, hogy az eljövendő Messiást „Melkisédek rendje szerinti” papként nevezte meg az ószö-

vetségi prófétikus kijelentés, bizonyosságot tett arról, hogy Ő nemcsak pap lesz, hanem egyben *király* is, mégpedig *igazság és béke királya*. A Messiás nagyságára és jellemére egyaránt utalt tehát ez a különleges név. Érzékeltette, hogy valamely fenséges személyt – aki király, aki Dávidnak is ura – jelöl majd az Atya arra a szolgálatra, hogy az elesett emberiség papja, közbenjárója legyen.

3 A jelentőségteljes néven kívül miért volt még alkalmas Melkisédek személye arra, hogy az eljövendő Messiás előképe legyen?

„Apa nélkül, anya nélkül, nemzetség nélkül való, sem napjainak kezdete, sem életének vége nincs, de hasonlóvá tétetvén az Isten Fiához, pap marad örökké.” (7,3)

.....

.....

Amikor Mózes említést tesz Melkisédekről (1Móz 1,14-ben), nem szól a származásáról és az életkoráról sem. Ez feltűnő dolog, mert az Ószövetség mindig közli a benne szereplő személyek származását, megnevezi apjukat, olykor anyjukat is, és életük idejét is megadja a legtöbb esetben. A Melkisédek személye körüli titokzatosság, hogy semmit sem tudunk származásáról és életkoráról, alkalmas előkép.

A Messiás származását hasonlóképpen homály fedi. Megfoghatatlan csoda a Földre születése, és mi emberek azt sem tudjuk megmagyarázni, hogy Ő „az Atya egyszülöttje”, aki „minden teremtmény előtt született” (Kol 1,15). Ugyanígy titok előttünk Krisztus életének ideje, az Ő örökkévalósága is, mert igazából nem tudjuk felfogni, mit jelent az örökkévalóság. Több más ószövetségi messiási prófécia is sejtette ezt a megfoghatatlanságot az eljövendő Megváltó személyét illetően. Ésaiás 9,6 szerint a Messiás „gyermekként” születik meg, de ugyanakkor „örökkévalóság Atyjának” is nevezetik. Mikeás 5,2 szerint a Messiás „megszületik” egy konkrét földi helyen, Betlehemben, de a valóságban „származása eleitől fogva, öröktől fogva van”.

4 Mivel érzékelteti még az ószövetségi Melkisédek-történet – előképként – az eljövendő Messiás nagyságát? Mit tanít ez az igeszakasz számunkra?

„Nézzétek meg pedig, mily nagy ez, akinek a zsákmányból tizedet is adott Ábrahám, a pátriárka. Bár azoknak, kik a Lévi fiai közül nyerik el a papságot, parancsolatuk van, hogy törvény szerint tizedet szedjenek a néptől, azaz az ő atyafiaiktól, jóllehet ők is az Ábrahám ágyékából származtak, de az, akinek nemzetsége nem azok közül való, tizedet vett Ábrahámtól, és az ígéretek birtokosát megáldotta. Pedig minden ellentmondás nélkül való, hogy a nagyobb áldja meg a kisebbet. Itt halandó emberek szednek tizedet, ott ellenben az, aki bizonyosság szerint él. És hogy úgy szóljak, Ábrahámnál fogva tized vétetett Lévitől is, a tizedszedőtől, mert ő még az atyja ágyékában volt, amikor annak elébe ment Melkisédek.”
(7,4–10)

.....

.....

Ha Ábrahám tizedet adott Melkisédeknek, Melkisédek pedig megáldotta őt, akkor Melkisédek nagyobb Ábrahámnál is, mert bizonyos, hogy a nagyobb áldja meg a kisebbet – érvel az apostol. A jelenlegi papok, a lévíták szintén tizedet szednek az ő atyjukfiától, de ők is Ábrahám magva. Ábrahám pedig meghajolt Melkisédek előtt, és az megáldotta őt, noha Ábrahám nagy ígéretek birtokosa volt, „fejedelem” Isten és az emberek előtt (1Móz 23,6). Akkor tehát Melkisédek – illetve akit ő előképként ábrázol, a Messiás – nagyobb Ábrahámnál, és vele együtt az összes lévítánál és az egész ároni papságnál is.

A 8. vers szerint a lévíták mint halandó emberek szednek tizedet, Melkisédek azonban azt a valakit ábrázolja, akiről bizonyosság szól, hogy él, és pedig mindörökké. Ennek a Melkisédeknek adott tizedet Ábrahám, és rajta keresztül jelképesen az összes lévita is (4Móz 18,26).

Melkisédek viszont Krisztus előképe, így az a jelenet, amikor Ábrahám, a hívők atyja tizedet adott Melkisédeknek, azt

fejezi ki, hogy a valóságban mindig Krisztusnak, a Melkisédek rendje szerinti nagy főpapunknak adjuk a tizedet.

Ünnepélyes, fontos igazság ez, amely lelki, hitbeli szintre emeli a tizedadásunkat az újszövetségi korszakban. Nem idejétmúlt ószövetségi rendelkezés ez, hiszen Krisztus ma is, mindenkor él. Jézus meg is erősítette ennek az intézménynek az érvényben maradását (Mát 23,23). Ezenkívül Pál is szól arról – Krisztus tanítására hivatkozva –, hogy az evangélium munkásainak a fenntartását az evangélium terjesztésére adott adományoknak kell fedezniük (1Kor 9,7–14). Sohasem szabad azonban amolyan „egyházadónak” vagy „papi tizednek” tekintenünk a tizedet. Az újszövetségben még sokkal tisztábban kell látnunk, hogy a valóságban Krisztusnak adjuk a tizedet, akit Melkisédek is ábrázolt. Általa van mindenünk, amink csak van, nemcsak lelki, de testi javaink is. Hiszen csak az Ő áldozata nyújt lehetőséget arra, hogy eső, napfény és élet legyen ezen a bűnös világon (Mát 5,45). Krisztus megváltó áldozatára való tekintettel tartotta fenn Isten az életet a bűneset utáni Földön.

„A kenyeret, amelyet eszünk, az Ő megtört testével váltotta meg, és a vizet, melyet iszunk, kiontott vérén vette meg. Minden embernek, akár igaznak, akár bűnösnek, az Úr teste és vére juttatja a mindennapi kenyeret. A golgotai kereszt rányomta bélyegét mindenre, amiben részesülünk.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, régi kiad., 438. o.)

Szentül bánjunk tehát a tizeddel mindannyian – mint tizedadó hívők, mint a tizedből élő evangéliumi munkások, s mint a tized összegeinek felhasználását irányító tiszttségviselők is. Hitből, hálával, pontosan, hűséggel és nagy örömmel adjunk, hiszen Krisztusnak adjuk, Melkisédek rendje szerinti nagy főpapunknak, aki életét adta értünk, és ma is szüntelenül fáradozik azért, hogy megtartassunk – s ugyanígy küzd más elveszett emberek megkereséséért és megmentéséért is.

5 **Hogyan összegzi az apostol Zsolt 110,4 próféciájának a jelentőségét?**

„Ha tehát a lévítai papság által volna a tökéletesség (mert a nép ez alatt nyerte a törvényt): mi szükség to-

vább is mondogatni, hogy más pap támadjon a Melkisédek rendje szerint, és ne az Áron rendje szerint? Mert a papság megváltozásával szükségképpen megváltozik a törvény is. Mert akiről ezek mondatnak, az más nemzetségből származott, amelyből senki sem szolgált az oltár körül. Mert nyilvánvaló, hogy a mi Urunk Júdából támadott, amely nemzetségre nézve semmit sem szólott Mózes a papságról. És még inkább nyilvánvaló az, ha a Melkisédek hasonlatossága szerint áll elő más pap, aki nem testi parancsolat törvénye szerint, hanem enyészhetetlen élet ereje szerint lett. Mert ez a bizonyágtétel: »Te pap vagy örökké, Melkisédek rendje szerint.« Mert az előbbi parancsolat eltöröltetik, mivelhogy erőtlen és haszontalan.» (7,11–18)

.....

.....

.....

Előre szolt az Úr e prófécia által arról, hogy pappá teszi az eljövendő Messiást, mégpedig „Melkisédek rendje” szerinti pappá. Ezzel kijelentette, hogy nem Lévi törzséből fog származni a Messiás.

Nincs miért megütközni tehát azon, hogy Jézus Krisztus nem a papi törzsből, hanem Júda törzséből származott, s mégis Ő a mi papunk és főpapunk. Jelenti ez a prófécia egyben a lévitai papság végleges eltörlését is. A Messiás eljövételével a papság törvénye megváltozik. A lévitai vagy ároni papságot felváltja a Melkisédek rendje szerinti papság.

A prófécia fontos részlete: „pap vagy Te örökké”, arra utal, hogy a Melkisédek rendje szerinti papság örökkévaló, végleges. Amíg csak a megváltás műve tart, és közbenjáróra szükség van, ez a papság marad érvényben, mert a Messiás örökkévaló isteni lény.

A Krisztus-hitben ingadozó zsidó keresztényeknek nagy szükségük volt erre a világos érvelésre. Nekünk is igen fontos megérteni az Isten által rendelt közbenjárás szükségességét. Mi ellentmondás és kételyek nélkül elfogadjuk, hogy

Krisztus örökkévaló papsága lépett a lévítai papság helyére. De ez sokszor csupán tantétel, elméleti igazság számunkra. Izrael tanítást nyert a templomi szolgálatok által arról, hogy mint bűnös emberek nem közeledhetnek másképpen a szent Istenhez, csak az általa rendelt papi közbenjárás által. Krisztus kijelentette: „Senki sem mehet az Atyához, hanemha én általam” (Ján 14,6), mi mégsem értjük igazán, hogy mit jelent ez, és nem érvényesítjük imaéletünkben.

Komolyan venni ezt az igazságot azt jelenti, hogy méltatlanságunk tudatában mindenkor mély alázattal járulunk az Atyához, hálás szívvel Krisztus emberfia voltaért. Meg sem szólalunk addig, míg elcsendesedve át nem gondoljuk és át nem érezzük mindezt. Ha igazán megértjük, hogy csakis Krisztus papi közbenjárása által járulhatunk az Atyához, csakis azáltal, hogy Ő „megigazít” és megvall minket, akkor mindig az jut eszünkbe, amikor imádkozni kezdünk, hogy nincs-e valami rendeznivaló bűnünk, amiért még nem kérünk és nyertünk bocsánatot Krisztustól. Valódi bűnbánatot, tiszta szívet kérünk Tőle, mielőtt bármilyen más kéréssel folyamodnánk hozzá, illetve általa az Atyához.

6 **Hogyan mutat rá az apostol a továbbiakban arra, hogy Krisztus papsága sokkal nagyobb áldás, mint az ároni papság volt az Ószövetség idején?**

„A törvény semmiben sem szerzett tökéletességet, de beáll a jobb reménység, amely által közeledünk Istenhez. És amennyiben nem esküvés nélkül való – mert amazok esküvés nélkül lettek papokká, de ez esküvéssel, azáltal, aki ezt mondta néki: »Megesküdött az Úr, és nem bánja meg, pap vagy Te örökké, a Melkisédek rendje szerint« –, annyiban jobb szövetségnek lett kezesévé Jézus. Amazok jóllehet többen lettek papokká, mert a halál miatt meg nem maradhattak, de ennek, minthogy örökké megmarad, változhatatlan a papsága. Ennekokáért Ő mindenképpen üdvözítheti is azokat, akik Ő általa járulnak Istenhez, mert mindenkor él, hogy esedezzek éretjük. Mert ilyen főpap illet meg minket, szent, ártatlan, szeplőtelen, a bűnösöktől elválasztott, aki az egeknél ma-

gasságosabb lett, akinek nincs szüksége, mint a főpapoknak, hogy napról napra előbb a saját bűneiért vigyen áldozatot, azután a népeiért, mert ezt egyszer megcselekedte, magamagát megáldozván. Mert a törvény gyarló embereket rendel főpapokká, de a törvény után való esküvés beszéde örök, tökéletes Fiút.” (7,19–28)

.....

.....

.....

Szinte felfoghatatlan kiváltság, hogy a hatalmas, tökéletes Fiút, Jézus Krisztust rendelte a mennyei Atya szószólónkul és közbenjárónkul. Ezért esküvéssel erősítette meg számunkra döntését. Külön hozzáteszi még, mintegy nyomatékkul, hogy „meg nem bánja” ezt a végzését. Így biztosít bennünket változatlan békeszándékáról és üdvözítő kegyelméről minden megtérő bűnös iránt.

Az Ószövetségben csak halandó emberek voltak a papok, akik „a halál miatt meg nem maradhattak”, Krisztus azonban örökkévaló pap, aki „tegnap és ma, és mindörökké ugyanaz” (Zsid 13,8).

Jézus Krisztus „mindenkor él, hogy esedezzék értünk” (vö. Róm 8,34). Milyen keveset gondolunk arra, hogy Krisztus imádkozik értünk! Nemcsak Péterért imádkozott megpróbálása és elesése idején, hogy „el ne fogyatkozzék az ő hite”, hanem ezt cselekszi mindnyájunkért is. Mi is az áldása és jelentősége Krisztus „értünk való esedezésének”? Amikor mi imádkozunk, a mennyei Atya mennyei erőket indít meg válaszul, Szentlelkét küldi, és „az Ő angyalainak parancsol felőlünk” (Zsolt 91,11). Ezért mondja Dávid imádságában: „*Rendelkezzél megtartásom felől.*” (Zsolt 71,3) Mi történik Krisztus imádságára? Ugyancsak mennyei erők lépnek munkába értünk Krisztus kérése szerint, aki bölcsességében és szeretetében pontosan tudja, hogy mire van szükségünk.

Miért is nem bízunk akkor Jézusra a problémáinkat? Miért is nem vagyunk sokkal hálásabbak azért, hogy Ő akkor

is szívén viseli ügyünket és esedezik értünk, amikor mi nem kérjük Őt, amikor eltávolodunk Tőle, amikor kísértések környékeznek, vagy éppen elestünk és az Ellenség fogságában vergődünk? Krisztus szüntelenül, lelkiismeretes gonddal, s el nem fogyatkozó, hűséges szeretettel ügyel lelki épségünkre és növekedésünkre.

Tanulmányozzuk az ószövetségi főpapok isteni rendelkezés által meghatározott öltözetét. Figyeljük meg, hogyan viselte a főpap a vállán és a szíve fölött, a hósenen, Izrael törzseinek drágakőbe vésett nevét: 2Móz 28,9–12; 15–21. 28–29. Ez az előkép csodálatos bizonyágtétel arról, milyen együttérzéssel és szeretettel hordozza Krisztus minden követőjét, az Ő egész népét Isten színe előtt közbenjáró szolgálatában, könyörgésében.

Jézus Getsemáne-kertben mondott, ún. főpapi imájáról írja Ellen G. White: „Ez az imádság tanítást nyújt nekünk arról, hogy miben is áll Üdvözítőnk közbenjáró szolgálata, amelyet a kárpiton belül teljesít. Krisztus fogalmat adott ezzel az imádságával tanítványainak az Ő mennyei szentélyben végzendő szolgálatáról, amelyet mindazok javára teljesít, akik alázatosságban járulnak Őhozzá.” (29. sz. kézirat, 1906, idézi: *SDA Biblia-kommentár 7/a*, 1145. o.)

Amennyire igaz, hogy Krisztus szüntelen fenntartó munkája tart életben bennünket fizikailag (Csel 17,28), épp annyira igaz, hogy az Ő szüntelen papi szolgálata biztosítja lelki életünk fennmaradását és növekedését.

„Krisztus a mi Közbenjárónk az Atya jobbján... Szüntelenül számon tart minket, hiszen éppolyan szükséges, hogy megtartson, mint amilyen szükséges volt, hogy megváltson. Ha egy percre is magunkra hagyna, Sátán ott áll, készen arra, hogy elpusztítson. Akiket Krisztus a vérén megváltott, azokat most közbenjárása által tartja meg.” (Ellen G. White, 73. sz. kézirat, 1893)

Isten elleni lázadásunkat, bűneinket tekintve egyáltalán nem „illet meg” minket ilyen főpap. Isten azonban maga a szeretet, ezért irántunk való kegyelme a nyomorúságunkkal arányos. Gyarló emberek helyett esküvéssel ajándékozott nekünk minden szükségletünknek betöltő, mennyei közbenjárót az „örök, tökéletes Fiú” személyében. Azt kell mondanunk,

hogy ha ilyen megmentő terv, a szeretetnek ekkora ajándéka sem segít rajtunk, akkor méltán veszünk el. De őrizzen meg ettől az Isten.

A „törvény” szóval a sínai-hegyi törvényadásra, illetve az ószövetségre utal az apostol. A 110. zsoltár próféciáját azért nevezi „a törvény után való beszédnek”, mert Dávid a mózesi törvényadáshoz képest mintegy fél évezreddel később élt.

Az újszövetség új temploma, a benne folyó papi és főpapi szolgálat

Olvassuk el előzetesen: Zsid 8,1–9,10

1 Milyen templomban teljesít szolgálatot Jézus, az újszövetség főpapja?

„Fődolog pedig azokra nézve, amiket mondunk, az, hogy olyan főpapunk van, aki a mennyei Felség királyi székének jobbjára ült. Mint a szenthelynek és amaz igazi sáturnak szolgája, amelyet az Úr, és nem ember épített. Mert minden főpap ajándékok meg áldozatok vite-lére rendeltetik, amiért szükséges, hogy legyen valamije ennek is, amit áldozatul vigyen. Ha tehát a földön volna, még csak pap sem volna, lévén olyan papok, akik a törvény szerint áldoznak ajándékokkal, akik a mennyei dolgok ábrázolatának és árnyékának szolgálnak, amint Isten mondta Mózesnek, mikor be akarta végezni a sátot: Meglásd, úgymond, hogy mindent azon min-ta szerint készíts, amely a hegyen mutattatott néked.” (8,1–5)

.....

.....

.....

Nincsen papi szolgálat áldozat nélkül. Az új, „Melkisédek rendje szerinti” főpap azonban nem olyan áldozatot mutat

be, mint amelyeneket a földi templomba visznek. Sokkal magasabb rendű áldozattal járul Isten elé, és nem is a földi templomban, hanem egy új, mennyei templomban teljesít szolgálatot.

Ímé az újszövetségi templom pontos meghatározása, ahol a pap és király Messiás teljesít szolgálatot:

– Ez „*az igazi sátor, amelyet az Úr, és nem ember épített*”.

– A földi templom ennek az „*ábrázolata és az árnyéka*” volt csupán.

A zsidó származású keresztények nagyon nehezen szakadtak el a jeruzsálemi templomtól. Pál apostol – miután az előző szakaszban világos érveléssel bizonyította, hogy a lévitai papságot felváltotta az isteni esküvessel beiktatott új főpap szolgálata – rámutat most arra, hogy ***az új főpaphoz új templom is tartozik***. Emlékezteti olvasóit, hogy a Sínai-hegyen Mózesnek mutatott Isten egy mintát, és pontosan annak a formájára kellett elkészíteni a pusztai sátort, majd a későbbi templomot (az 5. verset vö. 2Móz 25,40).

Az új Messiás-főpap az eredeti, mennyei templomban, Isten közvetlen közelében teljesít most szolgálatot. Hitünknek ehhez a sokkal magasabb rendű mennyei templomhoz kell immár kapcsolódnia. Oda kell fölemelkednünk lélekben, ott kell megkeresnünk imádságainkkal e templom papját és főpapját, Jézus Krisztust, igényelve az Ő közbenjáró szolgálatát.

A mi Biblia-fordításunkban a „forma” szót találjuk 2Móz 25,40-ben. A héber szövegben azonban a „tábnit” szó szerepel, amelynek jelentése: „minta, ami után valami építetik” (Pollák Kaim: Héber–magyar szótár).

Ellen White ezt írja: „Isten látomást tárt Mózes elé a hegyen a mennyei szentélyről, és megparancsolta, hogy mindezt a neki mutatott minta szerint készítsen el.” (*Pátriárkák és próféták*, 343. o.)

A „minta” szó, és az a tény, hogy Mózesnek „meg is mutatott” ez a minta, világos utalás egy földi templomra kívüli, eredeti templom létezésére már az ószövetség idején – érvel az apostol. Más igék is utalnak Isten mennyei templomára az Ószövetségben: Zsolt 18,7; Jón 2,8; Hab 2,20; Dán

24,24/b.¹ A Zsidókhoz írt levélen kívül Jelenések könyve beszél az Újszövetségben a legegyértelműbben Isten mennyei templomáról mint ténylegesen létező valóságról. Lásd főként: Jel 11,19; 15,5.

Annyira konkrétan szólnak az idézett igék a mennyei templomról, hogy mindenkinek, aki komolyan veszi a Szentírás ihletettségét, el kell fogadnia e templom valóságos létezését. Egyesek nagyon emberinek találják azt a gondolatot, hogy ténylegesen létezzék a mennyben egy földihez hasonló templom, amelyet „*az Úr, és nem ember épített*” (8,2). Nincs azonban semmi megütközni való ezen, inkább megilletődni van okunk. A mi Földünk parányi semmiség a roppant világmindenséghez képest, Isten mégis olyan templomot létesített a mennyben, amely az Úr ránk vonatkozó megváltási tervének alapvető igazságait hirdeti. Ez a tény is Isten béke-szándékáról, irántunk, elesett emberek iránt megnyilatkozó végtelen kegyelméről tanúskodik.

Ahogy „*az Ige testté lett*” (Ján 1,14), azaz Isten Fia valóságosan emberré lett, ugyanúgy létezik valóságosan emberekért alapított templom a mennyben. Isten ezáltal is összeköttetést akar teremteni a menny és a Föld között. Nemcsak az ember, hanem bizonyára még a mennyei lények is „tanulják” a mennyei és földi templom által a megváltás művének nagy alapigazságait (Eféz 3,10). Jelenések könyve látomásozatatában mindig a mennyei templomból indulnak ki a megváltási terv beteljesedésével kapcsolatos események. A mennyei templom tehát mintegy a megváltási mű központjaként jelenik meg.

A mennyei templom csak addig létezik, amíg a megváltás

¹ Helytelen nagybetűvel írni itt a „szentek szentjé”-t, mert ez a kifejezés sohasem vonatkozik személyre az Ószövetségben. Arról szól ez a kijelentés – figyelembe véve az utána következő 25,26 verset is –, hogy a babiloni fogság után újjáépül ugyan a jeruzsálemi templom, de végérvényesen el is pusztul a „Messiás kiirtását” követően. Ezt megelőzően azonban – még a megjelölt 70 évhetes, illetve 490 éves időszakon belül – „felkenettetik”, vagyis ünnepélyes felavatást nyer egy új szentek szentje, amely a továbbiakban a bűnrendezés érvényes helyévé válik.

műve teljesen be nem végződik. János apostol nem látott templomot az újjáteremtett Földön, az új Jeruzsálemben, amely látomásban tárult elé (Jel 21,22). A templom azért létesült, mert a bűn válaszfalat emelt Isten és az ember közé, szükség volt a bűnrendezés helyére és lehetőségére, olyan „tisztá” és szent helyre, ahol Isten emberek között „lakozhatott” (lásd 2Móz 25,8). Amikor emberek ismét „színről színre” együtt lehetnek majd Istennel, a megváltás művének teljes bevégződése nyomán (Jel 22,4), akkor templomra nem lesz szükség többé.² Nem az Urat és a mennyet gondoljuk el tehát emberi módon, amikor valóságosnak tekintjük a mennyei templomot, hanem komolyan vesszük, hogy Isten szinte fel-foghatatlan kegyelemmel hajol le hozzánk, bűnös emberekhez.

2 Mi a különbség az ó- és az újszövetség között?

„Most azonban annyival kiválóbb szolgálatot nyert, amennyivel jobb szövetségnek közbenjárója, amely jobb ígérek alapján kötött. Mert ha az első kifogástalan lett volna, nem kerestetett volna hely a másodiknak. Mert dorgálván őket, így szól: »Ímé napok jönnek, ezt mondja az Úr, és az Izrael házával és Júdának házával új szövetséget kötök. Nem azon szövetség szerint, amelyet kötöttem az ő atyáikkal ama napon, mikor kézen fogtam őket, hogy kivezessek Egyiptomból, mert ők nem maradtak meg abban az én szövetségemben, azért én sem gondoltam velük«, mondja az Úr.» (8,6–9)

.....

.....

Az ó- és újszövetség egymáshoz való viszonya sokszor nehéz kérdésnek tűnik. Isten adta az ószövetséget is, Ő határozta

² Tágabb értelemben – összejöveteleli hely értelmében – lehet templom az új Földön is, de bűnrendezés helyéül, illetve szemléltetéséül szolgáló templom nem lesz többé.

meg a rendelkezéseit, ez a szövetség is szent volt. Akkor miért nem volt tökéletes? Miért volt időleges, amit egy jobb szövetségnek kellett felváltania? Hogyan származhatott Istentől valami, ami nem tökéletes, ami történelmi kudarcot vallott?

Az ószövetség tökéletes volt a maga mivoltában. Az ószövetséget azonban eleve időlegesnek szánta Isten. Az volt a rendeltetése, hogy „pedagógusként”³ nevelje, felkészítse Izrael népét az örök kegyelmi szövetségre, a hit szövetségére. Ilyen szövetségben voltak Istennel már a hívő ősatyák is (vö. 1Móz 15,6). Az egész vegyes, testi gondolkodású nép azonban alkalmatlan volt erre a magasrendű, lelki szövetségre, amikor kijöttek Egyiptomból. Sem megérteni, sem megvalósítani nem tudták volna. Isten kegyelme tehát egy előkészítő szövetséget iktatott be számukra nevelő, tanító „*testi rendszabályokkal*”, amelyek mindenképpen csak „*a megjobbulás idejéig*” lettek volna „*kötelezőek*” (Zsid 9,10). Bölcs isteni rendelkezések voltak az ószövetség törvényei, alkalmasak arra, hogy megtanítsák Izraelt „a bűn, az igazság és az ítélet” alapfogalmaira (Ján 16,8), továbbá arra, hogy felkeltsék bennük megváltásra utaltságuk tudatát, és vágyat ébresszenek a bűntől való szabadulás iránt.

Ha hűek maradtak volna ehhez a szövetséghez – amelynek a kívánalmi megértésükhöz és erejükhöz szabottak voltak –, akkor törés nélkül, természetes módon léptek volna át a magasabb rendű, örök, hitbeli szövetségbe. Akkor az Úr nem felbontotta, hanem megerősítette volna velük kötött szövetségét, magasabb szintre emelve velük való kapcsolatát. Egyesekkel, egy csekély hívő maradékkal, akik felismerték Jézusban a megígért Messiást, meg is tudta tenni ezt az Úr. Dániel előre megjövendölte, hogy a Messiás „*sokakkal megerősíti majd a szövetségét*” (Dán 9,27). A többségre vonatkozóan azonban

³ Gal 3,24 eredeti szövegében ez a szó található. A mi Biblia-fordításunk a „mester” szóval adja vissza a görög *paidagogosz* szót. Paidagogosznak, pedagógusnak a kiskorú gyermekek felügyelőjét hívták a görögök, akiknek a szoktatás és fenytetés eszközével kellett nevelniük. A magasabb korosztálynak elméleti ismereteket oktató tanítót másképpen (didaskalosznak) nevezték.

az volt érvényes, amit itt az idézett igeszakaszban így összegez tömören az Úr: „*Ők nem maradtak meg abban az én szövetségemben, azért én sem gondoltam velük.*” (8,9)

3 Mi a lényege az újszövetségnek? Honnan származik az ószövetség elnevezés?

„Mert ez az a szövetség, melyet kötök az Izrael házával, ama napok múltán, mondja az Úr: Adom az én törvényemet az ő elméjükbe, és az ő szívéükbe írom be azokat, leszek nekik Istenük, és ők lesznek nekem népem. Nem tanítja többé ki-ki az ő felebarátját és ki-ki az ő atyafiát, mondván: »Ismerd meg az Urat«, mert mindnyájan megismernek engem, kicsinytől nagyig. Mert megkegyelmezek álnokságaiknak, bűneikről és gonoszságaikról meg nem emlékezem. – Mikor újról beszél, óvá tette az elsőt, ami pedig megavul és megvénhedik, közel van az enyészethez.” (8,10–13)

.....

.....

Jer 31,31–32-ből idézi Pál apostol az újszövetség fogalmát és meghatározását. Feddő üzenetei mellett vigasztalásként közölte ezeket az ígéket az Úr Jeremiás próféta által, egy reményteljes, jobb jövő ígéreteként. Az egész Izraelnek és Júdának szólt ez az ígéret. Isten mindnyájukkal meg akarta kötni ezt az újabb szövetséget, eredeti, kegyelmes terve szerint. Hűtlenségük miatt azonban csak Izrael hívó maradékkal léphetett ilyen szövetségre, valamint azokkal a pogányok közül való megtértekkel, akik elfoglalták a hűtlen izraeliták helyét, s átvették megbízatásukat (1Pét 2,9–10). Az utolsó vacsorán Jézus formálisan is megkötötte az „új szövetséget” tanítványaival (Mát 26,27–28). Ez bizonyossága volt annak, hogy a Jeremiás által adott ígéret beteljesedése megkezdődött.

Az új szövetségnek az a lényege, hogy Isten cselekszik, az ember pedig hittel elfogadja ezt, és együttműködik Ővele. Az Úr munkálkodik az ember elméjében és szívében, hogy a szövetség rá eső részét, a parancsolatok megtartását megvalósíthassa. *Az újszövetség a hit általi megigazulás szövetsége. Arra*

tanít, hogy saját értelmünk és erőnk helyett teljes szívünkkel és minden erőnkkel az Úrra támaszkodjunk, s arra nyit lehetőséget, hogy közvetlen, személyes kapcsolatra lépjünk Istennel.

Az ószövetségben Izrael feladata volt, hogy a rendelkezéseket és törvényeket megtartsák, továbbá csak a földi templom és papság közvetítésével érintkezhetek Istennel. Ebben az előkészítő szövetségben annak belátásához akarta elvezetni őket Isten, hogy még a külső „testi rendszabályokat” sem tudják megtartani a saját erejükből, az erkölcsi törvényt pedig még kevésbé tudják betölteni. Így akarta felkészíteni őket arra, hogy megértsék az újszövetség lényegét, és hálásan fogadják el, sőt igényeljék, hogy segítségükre jöjjön az Úr, s Ő „írja be elméjükbe és szívükbe” az Ő törvényét. *Az ember olyan büszke, úgy ragaszkodik önző énjéhez, hogy nehéz elfogadnia ezt a szövetséget. Nehéz rávezetni minket arra, hogy az a legjobb nekünk, az a legbölcsebb részünkről, ha megnyitjuk szívünket, belső világunkat Isten előtt, átadjuk magunkat neki bizalommal, hogy Ő munkálja bennünk „az akarást és a véghezvitelt” (Fil 2,13), az Ő kegyelméből.*

Az igazi hívők már az ószövetség idején is egyénileg felnövekedtek az újszövetség szintjére, és ebben a hitszövetségben éltek Istennel (lásd többek között pl. Dávid kapcsolatát Istennel, zsoltárai tükrében stb.). Nincs, nem is létezik üdvösség más úton: *„Tudván azt, hogy az ember nem igazul meg a törvény cselekedeteiből, hanem a Jézus Krisztusban való hit által, mi is Krisztus Jézusban hittünk, hogy megigazuljunk a Krisztusban való hitből és nem a törvény cselekedeteiből; mivel a törvény cselekedeteiből nem igazul meg egy test sem.”* (Gal 2,16) Az ószövetség csak Jézus Krisztushoz vezető pedagógus volt, hogy azután mindenki „hitből igazuljon meg” (Gal 3,24). De amiként az ószövetségi korszakban is újszövetségi szintű kapcsolatra léptek Istennel az igazán hívők, ugyanúgy lehet az újszövetségi korszakban is ószövetségi szintű a viszonyunk Istenhez és az Ő törvényéhez a lelki visszamaradás vagy visszahanyatlás következtében.

Tegyük fel magunknak a következő kérdéseket, szembesüljünk velük őszintén:

– *Újszövetségi kapcsolatban vagyunk-e Istennel ténylegesen?*

– *Teljes-e bennünk a meggyőződés, hogy Jézus Igéje – „nálam nélkül semmit⁴ sem cselekedhettek” (Ján 15,5) – abszolút igazság?*

– *Élünk-e azzal az ígérettel, hogy Krisztus közbenjárása által közvetlenül Istentől kérhetjük bűneink bocsánatát?*

– *Járulunk-e olyan szent komolysággal Istenhez ezen az úton, mint ahogyan az izraeliták járultak az ószövetségi templomhoz, illetve a papok közvetítő szolgálatához, hogy a helyettes áldozat által bűnbocsánatot nyerjenek?*

– *Részesülünk-e esetről esetre az Istentől személyesen elnyert bűnbocsánat és megigazulás békességet és örömet adó tapasztalatában?*

Az Ótestamentum értelemszerűen nem alkalmazta még az ószövetség elnevezést a sínai-hegyi szövetségre. Az újszövetségről szóló jeremiási prófécia magában foglalta azonban azt a gondolatot, hogy amikor a megígért új szövetség életbe lép, akkor „óvá” lesz, érvénytelenné válik a korábbi szövetség. Pál apostol zsidó (és kereszténnyé lett zsidó) olvasóinak nagy szükségük volt arra, hogy megértsék: a sínai vagy mózesi szövetség óvá, idejétmúlttá lett Jézus halálától fogva, amikor az „*újszövetség vére* – ami ezt a szövetséget érvényesíti – *kiontatott sokakért a bűnök bocsánatára*” (Mát 25,28). Erről tett bizonyosságot nekik Isten a természetfeletti eredetre utaló, feltűnő esemény által is, hogy Jézus halálakor az ószövetségi templom kárpitja „*főlétől az aljáig kettéhasadt*” (Mát 27,51). Azt jelezte ez, hogy a templom immár „*pusztán hagyatott*” (Mát 23,38), Isten jelenléte távozott, az ott folyó szertartások értelmüket és érvényüket veszítették.

4 **Mit mond az apostol az ószövetségi templom berendezéséről? Mi volt a jelentése ennek?**

„Annakokáért voltak ugyan az első szövetségnek is istentiszteleti rendtartásai, mint szintén világi szenthelye. Mert sátor építettett, az első, amelyben volt a gyertya-

⁴ Értsd: semmi igazán jót, ami Isten erkölcsi mértéke szerint is igazság.

tartó, meg az asztal és a kenyerek felrakása, ezt nevezték szenthelynek. A második kárpiton túl pedig az a sátor, melyet neveztek szentek szentjének, amelyben volt az arany füstölőoltár és a szövetség ládája, beborítva mindenfelől arannyal, ebben a mannás aranykorsó és Áron kihajtott vesszeje, meg a szövetség táblái, fölötté pedig a dicsőség kérubjai, beárnyékolva a fedelet, amikről nem szükséges most külön szólni.” (9,1–5)

Pál apostol véges-végig arra törekszik ebben a levélben, hogy az új szövetségre, annak új, mennyei templomára, legfőképpen pedig annak egyetlen és örökkévaló Főpapjára irányítsa a figyelmet. Mégis megemlékezik az első szövetség – vagy ószövetség – „földi szentélyéről”,⁵ és részletesen felsorolja berendezését. Nem tér el ezzel attól a céljától, hogy minden figyelmet az új, mennyei szentélyre és az ott folyó papi szolgálatra irányítson. Csakis abból a szempontból tekint vissza az ószövetségi templomra, és a következőkben majd annak szolgálataira is, mivel ezek „*a mennyei dolgok ábrázolatai és árnyékai*” (Zsid 8,5) voltak, amint előzőleg is említette már. Amikor tehát ezeknek a berendezési tárgyaknak a jelentőségéről gondolkodunk, a mennyei, újszövetségi szentélyt is megismerjük.

A templom zárt épületének az első részében, amelyet szenthelynek neveztek, két fontos berendezési tárgy volt:

– A szent kenyerek színarannyal borított asztala, tizenkét, lepényszerűen elkészített kenyérral – Izrael törzseinek száma szerint –, amelyeket a papok minden szombaton friss kenyerekre cseréltek, a levett kenyereket pedig nekik kellett elfogyasztaniuk (3Móz 25,23. 30; 3Móz 24,5–9). E szent ke-

⁵ A mi Biblia-fordításunkban a „világi szenthely” kifejezés található. Az itt szereplő „koszmikosz” görög szó jelentése: világi, földi, érzéki. Megfelelőbb „földi”-nek fordítani.

nyerek Krisztust jelképezték mint „az élet kenyerét”, az Ő Igéjét, amely tanításairól és áldozatáról tanúskodik nekünk, és amely „lélek és élet” számunkra (Mát 4,4; Ján 6,63). Azt az üzenetet is közvetítették, hogy a szombatnap különösképpen arra rendeltetett, hogy az Ige friss, új kenyérével táplálkozzunk. Mindenekelőtt a papoknak kell ezt tenniük, hogy hivatásukat betölthessék, s valóban Isten Igéjét közvetítsék a népnek.

– A hétkarú, vert arany gyertyatartó Krisztust ábrázolta mint a „világ világosságát” (Ján 8,12), valamint tanítványait, gyülekezetét is, amennyiben visszatükrözik az Ő fényét, és ezáltal betöltik hivatásukat, hogy ők is a világ világosságává lesznek (Mát 5,13–16; vö. Jel 1,13. 20; 2,1).

A földi templomban a papok gondoskodtak arról, hogy a gyertyatartó lámpásai szüntelenül égjenek, és hogy a kenyerek mindenkor ott legyenek az asztalon. Az újszövetség papja Krisztus. Ő felügyel gyülekezetére, hogy világosságuk ki ne aludjék, Ő táplálja őket friss kenyérral, Ő eleveníti meg számukra Igéjét (vö. Jel 3,17; 12,6. 14).

A második, kárpiton túli rész (az első kárpit a bejárati függöny volt; 2Móz 26,33), az ún. szentek szentje berendezési tárgyai a következők voltak:

– Az arannyal borított füstölőoltár, még az első részben, a szenthelyen volt, de közvetlenül a szentek szentjét eltakaró kárpit előtt. A róla felszálló jó illat beáradt a szentek szentjébe. Ez is volt a rendeltetése, hogy az ún. kegyelmi trónushoz jusson, amely a kérubok között volt, a frigyláda fedele felett. Bizonyára ezért számítja az apostol inkább a szentek szentjéhez tartozónak. 1Kir 6,22 is úgy emlegeti ezt az oltárt, mint amely közvetlenül a szentek szentje előtt volt és hozzá tartozott. A jóillat-tétel oltáráról szüntelenül felszálló tömjénfüst jelképezte Isten népe imáit, amelyek Krisztus, az igazi főpap áldozatának és közbenjárásának „jó illatával” együtt jutnak Isten színe elé szüntelenül. Világosan szól erről Jel 8,3–4 (vö. még Zsolt 141,2; Jel 5,8).

– A szövetség arannyal borított, vert arany fedelű ládája, amelyben a Tízparancsolat két kőtáblája volt elhelyezve. (A pusztai vándorlás idején egy korsó manna és Áron kihajtott vesszeje is a láda mellett volt emlékeztetőül: 2Móz

6,33–34 és 4Móz 17,10.) A láda felett két kérub szobra volt, amelyek az Isten trónját körülvevő angyalokat jelképezték. Ezek a láda fölé hajoltak, és mintegy „beárnyékolták” a fedelet (2Móz 25,18–22, vö. 1Kir 6,23–28).

A fedél felett, a kérubok között jelent meg Isten dicsősége – ragyogó köd, fényesség formájában – különleges alkalmon (2Móz 25,22), ezért „kegyelmi trónusnak” is nevezték ezt a helyet. Azért is találó volt ez az elnevezés, mert a nagy engesztelési napon a főpap a fedélre hintett a bűnért való áldozat véreből, a szentélyre háritott összes bűn végleges eltörléséért esedezve.

A szövetség ládáját „azért nevezték Isten ládájának, vagy frigyládának, mert az Isten és az ember között létrejött szövetség alapját a benne levő Tízparancsolat képezte. A kérubszobroknak az az elhelyezése, hogy tiszteletteljesen a fedélre tekintettek, jelképezte a mennyei lények törvénytiszteletét, valamint a megváltás műve iránt tanúsított érdeklődését is.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 355. o.)

Jelenések könyve számos helyen utal arra, hogy mindezek a berendezési tárgyak a mennyei szentélyben is megtalálhatóak. „Amikor János apostolnak megadatott, hogy látomásban Isten mennyei templomát szemlélhesse, azt látta, hogy »hét tűzlámpás égett a királyi szék előtt«. Látott egy angyalt »arany tömjénezőt tartva; és adatott annak sok tömjén, hogy tegye minden szentek könyörgéseihöz az arany oltárra, amely a királyi szék előtt volt« (Jel 4,5; 8,3). A próféta e látomás során a mennyei szentély első részébe tekinthetett be, és ott »hét tűzlámpást« és egy »arany oltárt« látott, melyet a földi szentélyben az arany gyertyatartó és a jóillat-tétel oltára ábrázolt. Újra »megnyilatkozott Isten temploma a mennyben« (Jel 11,19), és a belső kárpit mögött, a szentek szentjébe tekintve, ott látta a »szövetség ládáját« (Jel 11,19), amelyet a Földön frigyládként Mózes a törvény számára készíttetett... A mennyei templomot [azonban], amelyet az örökkévaló trón dicsősége tölt be, ahol a szeráfok, a trón fényes őrei elfedik arcukat, földi építmény sem nagyságában, sem dicsőségében nem adhatta vissza tökéletesen. A földi szentély és szolgálatai mégis fontos és mély igazságokat tanítottak a mennyei szentélyről és az ember megváltásáért ott folyó nagy műről.”

„Isten törvénye a mennyei szentélyben – az a nagy, eredeti, amelynek szabályait Isten a kőtáblára véste, s melyeket Mózes könyve tartalmaz tévedhetetlen másolatban –, Isten törvénye, akaratának kinyilatkoztatása, jellemének másolata mindörökké megmarad a mennyben. Egyetlen parancsolat sem szűnt meg, egyetlen pontocska sem változott meg. A zsoltáríró mondja: »Uram! Örökké megmarad a Te Igéd a mennyben!« (Zsolt 119,89)” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 356–357. o.; *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, Isten törvénye változhatatlan c. fejezet)

Fontos, hogy elevenen éljen bennünk a szentek szentje berendezési tárgyainak a jelentősége, amint hitben a mennyei templomhoz járulunk.

Tudnunk kell, hogy őszinte imádságaink ténylegesen Isten színe elé jutnak, hogy Krisztus maga közvetíti őket, hozzátevével közbenjárását (oly módon, hogy tanítványainak vall meg bennünket, akikre kiterjeszti áldozatának érvényességét), és a saját imáját, amellyel szükségleteink mennyei betöltéséért könyörög.

Fontos, hogy mindig olyan mély tisztelettel járuljunk imádságainkban a mindenható Isten színe elé, amilyenre a kérubok szobrának szemléltető lelki tanítása oktat.

Mindenkor gondolnunk kell Isten törvényére is – mint Istennel kötött szövetségünk alapjára. Fájdalommal kell emlékeznünk törvényszegéseinkre. Bűnbánattal és Krisztus bocsánatát kérve el kell rendeznünk ezeket, hogy imádságunk elfogadható legyen Isten előtt.

Soha ne gondolkozzunk alacsonyrendű, tiszteletlen módon Istenről! Soha ne közeledjünk így Óhoz! Szemünk előtt legyen a mennyei templom dicsősége, amelynek csak halvány visszfénye volt a földi szentély dicsősége!

„Nincs szó, amely leírhatná a szentély belsejének dicsőségét! Az arannyal burkolt falak visszaverték az arany gyertyatartó fényét, a gazdagon hímzett függönyök pompás árnyalatait, a rajtuk ábrázolt angyalokkal, az arany asztal és jóillat-tétel oltárának csillogását. A második függöny mögött pedig ott volt a szent láda a titokzatos kérubokkal, és fölötte a szent »sökiná« [a kegyelmi trónus] Isten jelenlétének látható megnyilvánulásával. Azonban mindez csupán halvány vissza-

tükröződése volt Isten mennyei temploma dicsőségének, amely az ember megváltásáért folyó mű központja.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 367. o.)

5 Hogyan szól összefoglalóan az apostol a szentély két részében folyó szolgálatról?

„Ezek pedig ekképpen levén elrendezve, az első sátorba ugyan mindenkor bejárnak a papok az istentisztelet elvégzésére, a másodikba azonban csak egy évben egyszer maga a főpap, vérrel, melyet magáért és a nép bűneiért áldoz. Azt jelentvén ki ezzel a Szentlélek, hogy még nem nyílt meg a szentély útja, fennállván még az első sátor, ami példázat a jelenkori időre” (9,6–9/a)

.....

.....

A 6–7. vers ismert tényről beszél: a templom első részében, a szenthelyen naponta folyt a papi szolgálat. A templom belső részében, a szentek szentjében azonban csak egy évben egyszer volt főpapi szolgálat. E ténymegállapítás után rámutat az apostol arra, hogy mi volt mindezek értelme.

A 6. versben az „első sátor” kifejezés a zárt templomépület első részére, a szenthelyre utal, amint ez a szövegösszefüggésből egyértelműen kitűnik. Kétségtelenül ugyanez a jelentése a 8. versben is. A 8. versben foglalt fontos kijelentés értelme tehát a következő: azzal a ténnyel, hogy a főpap nem szolgált állandóan a szentek szentjében, hanem csak egy évben egyszer lépett be oda, arra tanított a Szentlélek, hogy a főpapi szolgálat ideje még nem jött el, annak csak egy prófétikus előre bemutatása történt, évente egyszer. Nem nyílt meg még a szentély útja, avagy a szentek szentjét eltakaró kárpit, nem kezdődött meg a szentek szentjében folyó szolgálat, mivel az első sátor – azaz a templom első részében folyó szolgálat – volt még érvényben. Az eredeti szöveg így is visszaadható: *„Mivel az első sátor, illetve annak szolgálatai vannak még folyamatban vagy érvényben.”* Ezután az apostol még hozzáteszi ezt a fontos megjegyzést:

„Ami példázat a mostani időre.” A „példázat” kifejezést használja itt – „szemléltető, képies ábrázolás” jelentéssel – ugyanolyan értelemben, mint az „ábrázolat és árnyék” kifejezést 8,5-ben, vagy a „másolat” kifejezést 9,24-ben. Ez esetben azonban nem szóbeli példázatról van szó, mint Jézus nevezetes példázatainál, hanem jelképes szertartás által adott példázatról.

Az apostol tehát arról tett tanúságot olvasóinak, hogy abban az időben a szent sátor első részében folyó szolgálat volt érvényben, az példázta a jelent. Semmiképpen nem azt akarta mondani, hogy a jeruzsálemi templomban lett volna még érvényes papi szolgálat abban az időben. A következő versekben erőteljesen elhárítja majd ezt az esetleges félreértést. Azt már tisztázta az előbbieken, hogy az ároni papság és a földi templom, valamint az egész ószövetség érvénye megszűnt Krisztus áldozata beteljesítésével, illetve mennyei papi szolgálata megkezdésével. Arra mutat rá az apostol e tömör kijelentésével, hogy Krisztus mennyei templomban végzett szolgálatán belül az a közbenjárói szolgálat kezdődött meg, illetve volt folyamatban az apostoli korszakban, amely megfelel a templom első részében teljesített naponkénti vagy szüntelen végzett szolgálatnak.

Ehhez képest korunkban – a 2300 éves prófécia 1844-es lejártától fogva – döntő változás lépett érvénybe. Az a főpapi szolgálat, amelyre az ószövetségi szolgálatban csak egy évben egyszer került sor a jövő prófétikus bemutatásaként, Jézus érvényben levő szolgálatává lett. Azt mondhatjuk tehát, hogy ma a főpap évenkénti egyszeri belépése a szentek szentjébe az, ami „példázat a jelenkori időre”. Nem kevesebbet jelent ez a tény, mint hogy napjainkban valahol az „örökkévalóság határmezsgyéjén” járunk már, a megváltási terv végső szakaszában élünk.

Az apostol határozottan különbséget tesz tehát a templom két részében folyó szolgálat között. Nem a hely különbsége a döntő, amint egyesek tévesen értelmezik – és mindjárt meg is ütköznek azon, hogy miként lehet Krisztust helyhez kötöttnek gondolni, aki egy adott időben átmegy az egyik helyiségből a másikba. **A két szolgálat, a papi és főpapi szolgálat tartalmi és időbeli különbsége a döntő.** Az egész szentély,

ezen belül a szentély két része is, csupán jelképes oktatás számunkra, hogy Krisztus értünk végzett szolgálatának a lelki lényegét meg tudjuk érteni.

A papi szolgálat – amelyet a szentély első részében végzett szolgálat jelképezett – a bűnök megbocsátását nyújtja számunkra. A főpapi szolgálat pedig – amelyet a templom belső vagy második részében végzett szolgálat jelképezett – a bűnök eltörlésében részesít. A bűnök megbocsátása Krisztus mennybemenetele óta naponta, szüntelenül folyik. A bűnök eltörlésének a szolgálata pedig csak a prófétikusan megszabott időben kezdődött el, amelyet a Biblia végső időnek nevez (Dán 8,14-et vö. uo. 17. és 19. verssel; lásd még: Csel 3,19–20). Ez az időszak az ún. kegyelemidő lezártáig tart, ami közvetlenül Jézus eljövetele előtt fog bekövetkezni (Jel 22,11–12, vö. 15,8).

6 **Hogyan magyarázza meg az apostol, hogy az isteni megváltási terv teljesedésének követésében lemaradnak azok, aki Jézus halála után is még mindig a földi templomhoz járulnak, és részt vesznek annak szertartásaiban?**

„Mikor áldoznak olyan ajándékokkal és áldozatokkal, amelyek nem képesek lelkiismeret szerint tökéletessé tenni a szolgálattelvőt, csakis ételekkel meg italokkal és különböző mosakodásokkal, amelyek testi rendszabályok, és a megjobbulás idejéig kötelezőek.” (9,9/b–10)

.....

.....

Az Ószövetségben előírt áldozatok és tisztulási szertartások (erre utal a „mosakodások” említése) egyrészt csak Krisztus eljöveteléig, „a megjobbulás idejéig voltak kötelezőek”, másrészt pedig sohasem tudták „lelkiismeret szerint” – vagyis a szív mélyéig hatóan – „tökéletessé tenni azokat, akik ezek által járultak Istenhez”. Csupán a Krisztushoz vezető nevelő szerepét töltötték be ezek a tanító jelképek, Jézus halálával pedig egyszer s mindenkorra érvényüket veszítették.

Krisztus áldozata mint „egyszer s mindenkorra elégséges” áldozat

Olvassuk el előzetesen: Zsid 9,11–10,18

1 Melyik az az áldozat, amely megszenteli és megtisztítja az ember bensőjét is?

„Krisztus pedig megjelenvén, mint a jövődő javaknak főpapja, a nagyobb és tökéletesebb, nem kézzel csinált, azaz nem e világból való sátoron keresztül, és nem bakok és tulkok vére által, hanem az Ő tulajdon vére által ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, örök váltságot szerezve. Mert ha a bakoknak és bikáknak a vére, meg a tehén hamva,¹ a tisztátalanokra hintetvén, megszentel a testnek tisztaságára, mennyivel inkább Krisztusnak a vére, aki örökkévaló lélek által önmagát áldozta fel ártatlanul Istennek, megtisztítja a ti lelkiismereteket a holt cselekedetektől, hogy szolgáljatok az élő Istennek.” (9,11–14)

.....

.....

¹ A „*veres tehén hamva*” egy különleges szertartásra utal, amelyről 4Móz 19. fejezetében olvashatunk. Ellen G. White ehhez fűzött magyarázatát lásd: *Bizonyságtételek IV.*, 120–122. o.

Mindenekelőtt a mennyei szentély valóságára utal az apostol ismét azzal, hogy a földinél „*nagyobb, tökéletesebb, nem kézzel csinált, nem e világból való*” sátorról beszél.

Azután arról szól, hogy Krisztus áldozata, amely beteljesítette az ószövetségi előképeket, valóságos lelki megtisztulást visz véghez bennünk, amennyiben igazán megértjük és megbecsüljük. Önzésünk kemény páncélja megroppan, ha szembeálkockozunk Isten végtelen szeretetével, amely Krisztus áldozatában nyilatkozott meg irántunk, méltatlanok iránt.

A 14. versben nincs határozott névelő az „örökkévaló lélek” kifejezés előtt az eredeti szövegben. Ezt a tényt, valamint a szövegösszefüggést is figyelembe véve kisbetűvel kell írni a lélek szót. Arra utal itt az apostol, hogy Jézusnak „élete volt önmagában” (Ján 5,26), és ezzel földi élete folyamán is rendelkezett. Önként tette le halhatatlan isteni életét földi szolgálata idejére, önként „alázta meg magát” azzal, hogy egyszer se vegye igénybe, míg emberfiaként él a Földön (lásd Fil 2,5–7). Jézusnak hatalma volt „letenni az életét”, azaz önként halálra adni magát helyettes áldozatul értünk (Ján 10,17–18). Krisztus isteni lény, aki önmagát áldozta fel örökkévaló lélek által Istennek.

Ezenfelül Jézus „ártatlanul” adta oda az életét: „Krisztus bűn nélkül való volt, máskülönben emberi testben élt élete és kereszthalála nem lett volna értékesebb, mint bárki másnak a halála. Nem tudott volna kegyelmet szerezni a bűnös ember számára. Jézus, bár emberi létet vett magára, az istenséggel való egységét megőrizte. Módjában állt letenni az életét, mint aki pap is és áldozat is. Hatalma volt arra, hogy letegye az életét, és újra felvegye. Krisztus ártatlanul ajánlotta föl magát Istennek.” (Ellen G. White, 92. sz. kézirat, 1899)

Ez a „kimondhatatlan” (2Kor 9,15) önfeláldozás meg tud tisztítani minket a „holt cselekedetektől”. A „holt cselekedet” kifejezés Zsid 6,1-ben is szerepelt már. Nem egyszerűen a bűnnel fertőzött cselekedeteket jelöli, amelyek „zsoldja a halál” (Róm 6,23), hanem azokat a cselekedeteket, amelyek külsőleg helyesek ugyan, de csak az önbecsülés vagy mások megbecsülése elnyerésének az indítékából fakadnak, avagy Isten iránti szolgálai engedelmességből, félelemből, jutalomvágyból. *Amiképpen a „holt hit” cselekedetek nélküli hitet jelent*

(Jak 2,20–26), a „holt cselekedetek” hit és szeretet nélküli cselekedeteket jelentenek. Az ilyen cselekedetek, amelyek csak a kegyesség látszatát biztosítják, érintetlenül hagyják szívünk önzését. A „langyos kereszténységre” jellemzőek a „holt cselekedetek” – ennél a tagadó, szembeszegülő állapot is reményteljesebb Jézus szava szerint (Jel 3,15–16).

Jézus áldozata viszont, ha igazán hat a szívünkre, forró, hálás szeretetet teremt bennünk Isten iránt. Ennek nyomán jutalomra, önérdekre vagy becsvágyra való tekintet nélkül cselekedjük az igazságot, mint akik az „élő Istennek szolgálunk” teljes szívből. Ez a tiszta szeretet, amely megszületik bennünk Isten iránt, megnyilatkozik azután Isten összes teremtményei, minden embertársunk iránt is.

2 **Hogyan magyarázza meg az apostol ezután, hogy az ószövetségi szentély tanításai által elnyert bűnbocsánatot is Krisztus halála tette érvényessé?**

„Ezért új szövetségnek a közbenjárója Ő, hogy meghalván az első szövetségbeli bűnök váltságáért, a hivatottak elnyerjék az örökkévaló örökség ígérését. Mert ahol végrendelet van, szükséges, hogy a végrendelező halála bekövetkezzék. Mivel a végrendelet holtak után jogerős, különben pedig, ha él a végrendelező, éppen nem érvényes. Innét van, hogy az első sem szenteltetett meg vér nélkül. Mert amikor Mózes a törvény szerint minden parancsolatot elmondott az egész népnek, vévén a borjúknak és a bakoknak vérét, vízzel és vörös gyapjúval meg izsóppal együtt, magát a könyvet is és az egész népet meghintette, mondván: ez azon szövetség vére, amelyet Isten számotokra rendelt. Majd a sátorot is és az istentiszteletre való összes edényeket hasonlóképpen meghintette vérrel. És csaknem minden vérrel tisztítatik meg a törvény szerint, mert vérontás nélkül nincsen bűnbocsánat.” (9,15–22)

.....

.....

A szövetségnek fordított görög kifejezés egyaránt jelent szövetséget és végrendeletet. Ezt használja fel fejtegetésében az apostol, amikor azt mondja, hogy az ószövetség olyan volt, mint egy végrendelet, amely a végrendelkező halála nyomán lett csak érvényessé. Erre utalt az a tény is, hogy a sínai-hegyi szövetség megkötésekor Mózes – Isten utasítására – vérrel hintette meg a szövetség könyvét, a népet, a szentélyt és annak minden berendezését, azt jelezve ezzel, hogy az eljövendő Megváltó kiontott vére teszi majd érvényessé a megkötött szövetséget. Az utolsó vacsorán Jézus úgy beszélt az Ő kiontott véréről, mint a „szövetség véréről” (Mát 26,28).

Az ószövetség előkép jellegű, jelképes szertartásai által csak azon az alapon lehetett bűnbocsánatot nyerni, hogy az eljövendő Megváltó áldozata fedezet lesz majd erre. Csodálatos, hogy Isten teljes határozottsággal hirdetett bűnbocsánatot mindazoknak, akik az ószövetségi templomszolgálat által kegyelméért folyamodtak (lásd: 3Móz 4,20. 26. 31 stb.). Kifejezte ezzel a bizalmat aziránt, hogy Krisztus nem fog megtorpanni, hanem véghez viszi azt az önkéntes áldozatot, amelyre a messiási jövendölések és a templom áldozatai is ígéretet tettek. Ha Krisztus nem győzött volna a Getsemáne-kertben, az önmagával vívott vérverítékes harcban, akkor érvényüket veszítették volna az ószövetségi korszakban mintegy előleg jelleggel nyújtott bűnbocsánatadások, mert mindezeket csak Krisztus halála tette „jogerőssé”, amint az ige itt mondja (17. v.).

Különös arra gondolnunk, hogy Mózes és Illés, akik a megdicsőülés hegyén megjelentek Jézusnak, és közelgő haláláról beszélgettek vele, ugyancsak elveszítették volna különleges kiváltságként az előre elnyert örök életet, ha Krisztus visszalépett volna önkéntes áldozata teljesítésétől. Ebben az esetben újra a halál foglyaivá lettek volna. Milyen lelki terhet és felelősséget hordozott földi életében Jézus! Mint szerető Teremtő és Megváltó, szinte egyenként érezte át az egyes emberek helyzetét, akiknek az üdvössége az Ő önmegtágadásán és áldozatvállalásán múlt. Kifejezhetetlenül nagy jelentőségű volt felkiáltása a kereszten, közvetlenül halála előtt: „Beteljesedett!” (Ez az eredeti szöveg pontos fordítása.) Jézus mindvégig kitartott az irántunk való végtelen szeretetében és önfeláldozásában, és ezzel beteljesítette azt az áldozatot, amely

hitelesítette az összes addig nyújtott bűnbocsánatot, valamint megnyitotta az ingyen kegyelemből való bocsánat forrását a jövőre vonatkozóan, minden ember számára.

„[Jézus] így kiáltott fel: *»Beteljesedett!«* (Ján 19,30) A csatát megnyerte... kivívta a győzelmet (vö. Zsolt 98,1)... Az egész menny ujjongott az Üdvözítő győzelmén. Sátán vereséget szenvedett, ezentúl tudta, hogy birodalma elveszett... A menny és az el nem bukott világok lakói feszült érdeklődéssel várták a befejező eseményeket. Látták belépni az Üdvözítőt a Getsemáne-kertbe. Látták, amikor elszomorodott a lelke. Hallották fájdalmas kiáltását: *»Atyám, ha lehetséges, múljék el tőlem e pohár!«* (Mát 26,39) Háromszor szakadt fel ajkairól a szabadításért való könyörgés... [Azután] fájdalommal és megdöbbenéssel nézték a kereszten függő Krisztust... Nehéz lélegzése egyre szaporább és mélyebb lett, amint lelke zihált a világ bűneinek terhe alatt. Az egész menny megtelt ámulattal, amikor Krisztus iszonyatos szenvedései közepette ezt az imádságot ajánlotta fel: *»Atyám! Bocsásd meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.«* (Luk 23,34)

Krisztus végül lehajtotta a fejét, és meghalt, de rendíthetetlenül megtartotta hitét és Isten iránti engedelmességét. *»És hallék nagy szózatot az égben, amely ezt mondta: Most lett meg az üdvösség és az erő, a mi Istenünk országa és az Ő Krisztusának hatalma, mert a mi atyánkfiaiak vádolója levettetett, ki vádolta őket éjjel és nappal a mi Istenünk előtt.«* (Jel 12,10)

Az angyalok ujjonghattak, mert tudták, hogy a bűn és Sátán megsemmisítése biztosan, örökre megtörtént... Maga Krisztus teljes tudatában volt annak, mit eredményez a Golgotán elvégzett áldozat. Mindezekre előre tekintett, amikor így kiáltott fel a kereszten: *»Elvégeztetett!«* (Ján 19,30)” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 666–669., 373. o.)

„*A bűn zsoldja a halál.*” (Róm 6,23) Bűn sohasem maradhat büntetlenül. 2Móz 34,6–7² nem azt állítja, hogy Isten

² Biblia-fordításunkban a bűnös szó dőlt betűvel van szedve a 7. versben, ami azt jelzi, hogy az eredeti szövegben nincs ott ez a szó, hanem csak fordítói (és ezúttal téves) kiegészítés.

nem hagyja büntetlenül a „bűnöst”, hanem „a hamisságra, vétekre és bűnre” vonatkozik, hogy semmiképpen sem maradhatnak büntetlenül. Ebből az következik, hogy mindenképpen halálos ítéletnek kellett sújtania azokat a bűnöket, amelyeket mi, emberek elkövettünk. Azon az alapon kaphatunk csak bűnbocsánatot, ha egy más élet adatik halálra helyettünk „váltságul”, ha a Megváltó „vére kiontatik” értünk. Nincs bűnbocsánat vérontás, illetve váltságahalál nélkül. Az Isten és ember közötti szövetség is csak a váltságot „megfizető” Megváltó helyettes áldozati halála által lehetett érvényessé.

Az igazság és szeretet Istene nem adhat bűnbocsánatot oly módon, hogy ez menlevelet adjon a bűnnek. Nem bocsáthat meg nekünk úgy, hogy ne kárhozzatná és ne semmisítené meg bennünk ugyanakkor, ezzel együtt az életet pusztító bűnt. Isten csakis úgy részesíthet minket bűnbocsánatban, ha a megbocsátással együtt ki is tisztítja szívünkéből a bűnt. Ehhez az szükséges, hogy együtt, egymás mellett hasson szívünkre – megrendítő erővel – a bűn halált hordozó, kárhordozó volta és Isten végtelen, megmentő szeretete.

„A megbocsátás sokkal többet jelent, mint sokan gondolják... Amikor Isten megbocsát, ez nem csupán törvénykezés, amellyel a kárhozattól megszabadít. Ő nemcsak megbocsátja a bűnt, hanem meg is szabadít attól. A megbocsátás túláradó szeretete átalakítja a szívet.” (Ellen G. White: *Gondolatok a Hegyi beszédről*, A Miatyánk c. fejezetből)

3 Csakis hogyan lehet megvalósítani a bűntől való tényleges megtisztítást, illetve a bűnök eltörlését?

„Annakokáért szükséges, hogy a mennyei dolgok ábrázolatai effélékkel tisztíttassanak meg, maguk a mennyei dolgok azonban ezeknél különb áldozatokkal. Mert nem kézzel csinált szentélybe, az igazinak csak másolatába ment be Krisztus, hanem magába a mennybe, hogy most Isten színe előtt megjelenjék érettünk. Nem is, hogy sokszor adja magát áldozatul, mint ahogy a főpap évenként bemegy a szentélybe idegen vérrel. Mert különben sokszor kellett volna szenvednie a világ teremtése óta, így

pedig csak egyszer jelent meg az idők végén, hogy áldozatával eltörölje a bűnt.” (9,23–26)

A 22. versben már találkoztunk azzal a gondolattal, hogy a földi szenthelyen is „csaknem minden vérrel tisztított meg”. (Arra utal ez a megfogalmazás, hogy a víz és a tűz is a megtisztítás eszköze volt bizonyos esetekben.) A 18–21. versben leírt vérhintésnél nem megtisztításról volt szó, hanem a megkötött szövetség „megszenteléséről”, azaz megerősítéséről. A nagy engesztelési napon, a szenthely megtisztításakor alkalmazták megtisztító eszközként a vérrel való meghintést. Azoktól a bűnöktől tisztította meg a szentélyt, amelyeket a naponkénti áldozatok és a papi közbenjárás révén háritottak a szenthelyre: 3Móz 16,15–16. 30.

A „mennyei dolgok ábrázolatánál” használhatták az áldozati állatok vérért megtisztító eszközként, magukhoz a mennyei dolgokhoz, a mennyei szenthely megtisztításához, a bűnök tényleges eltörléséhez azonban külön áldozatra, a Megváltó kiontott vérére, ennek a kiontott vérnek a bizonyosságára van szükség (23. v.). A földi szenthely csak „másolata” volt az igazinak – magyarázza tovább az apostol a 24. versben –, Krisztus pedig „magában a mennyben” végzi a bűnöktől való megtisztítás szolgálatát.

Az Ige tehát bizonyóságot tesz ebben a szakaszban arról, hogy a mennyei szentélynek is meg kell tisztítatnia, a nagy engesztelési nap előképének is van megfelelője Krisztus főpapi szolgálatában. Ez támogatja Dán 8,14-nek azt az értelmezését – ami a szövegösszefüggés alapján az egyedül lehetséges értelmezés egyébként –, hogy a mennyei szentélyre vonatkozik ez a kijelentés. Nyilvánvaló, hogy a bűnök tényleges eltörlése csak a mennyben történhet, egyrészt mert Isten színe előtt vannak nyilvántartva bűneink (lásd Ésa 65,6–7/a, Jer 2,22), másrészt pedig azért, mert csakis a mennyei ítélőszék jogosult ilyen végzést hozni. Bűneink eltörlésének Krisztus tökéletes áldozata lehet csak a fedezete, amennyiben Ő megvall minket Isten színe előtt és a szent angyalok előtt,

mint olyan bűnbánókat, akikre Ő kiterjeszteni kívánja helyettes áldozatának az érdemét (Mát 10,32; Jel 3,5).

A 24. verssel kapcsolatban egyesek a következő véleményt juttatják kifejezésre: „Ez az ige arról tanúskodik, hogy Jézus mindjárt a mennybemenetele után megjelent Isten színe előtt, és azóta is közvetlenül járul az Atyához, mint a mi közbenjárónk. Értelmetlen tehát különbséget tenni Krisztus szenthelyen és szentek szentjében végzett szolgálata között, mivel Krisztus mindenkor Isten színe elé járulhat.”

Valóban helytelen lenne azt gondolni, hogy Jézus mintegy el lett volna zárva az Atya jelenlététől a mennyei szenthely megtisztításának idejéig, ami a prófétikus kijelentés (Dán 8,14) szerint 1844-ben kezdődött meg. Nem is az a döntő különbség a szenthelyen és a szentek szentjében végzett szolgálat között, hogy „hol” történik az egyik és a másik. Abban rejlik a döntő különbség, hogy **a szenthelyen végzett papi szolgálat bűnbocsánatot nyújt, a szentek szentjében végzett főpapi szolgálat pedig a bűn eltörlésében részesít. Az előbbi által adósság elengedése történik, az utóbbi által pedig az adósságlevél megsemmisítése.** A két helyen végzett szolgálat csupán arra szolgált, hogy a szemléltetés eszközével hangsúlyozza a kétféle szolgálat, a papi és főpapi szolgálat időbeli és tartalmi különbségét, amint erre már az előző tanulmányban is rámutattunk. Csak az ószövetség idején volt jelentősége annak a ténynek, hogy a szentek szentjébe senki sem léphetett be, kivéve a nagy engesztelési napot. Kettős mondanivalója volt:

– Azt hirdette egyrészt, hogy Krisztus még nem jött el, ezért nem volt még közvetlen útja az embernek Isten színe elé. Nem volt még közvetlen képviselőnk a mennyben tulajdon áldozatára hivatkozó Isten Fia és emberfia Messiás személyében. Isten és az ember kapcsolata csak Krisztus földi győzelme, áldozata és mennybemenetele nyomán emelkedett magasabb, közvetlenebb szintre.

– A szentek szentjének zártsága azt hirdette, hogy a főpapi szolgálat, avagy a bűneltörlés ideje nem jött még el abban az időben. Az évenként egyszer megismétlődő különleges, szenthely-megtisztító szolgálat csupán prófétikus előrejelzése volt a jövőbeni sorsdöntő és nagy reménységet nyújtó ese-

ménynek: hogy a vég idején megvalósul majd a bűnök eltörlésének szolgálata is.

Földi előképek nem ábrázolhatták tökéletesen Jézus csodálatos megváltó művét. Külön volt pap és főpap, és sok halandó, gyarló ember ábrázolta az egyetlen Isten Fia és emberfia főpapot, aki a mennyei templomban végzi majd mind a papi, mind a főpapi szolgálatot. Továbbá sok-sok, napon-ta ismételt áldozat jelképezte Krisztus áldozatát, amely a valóságban csak egyszer történik majd meg, az „idők végén”. (Az „utolsó idő” vagy „idők vége” kifejezést tágabb értelemben használja itt az apostol. Lásd ezzel kapcsolatban a Zsid 1,1-ről mondottakat.)

A 25–26. versben foglalt kijelentés nyilvánvalóvá teszi hogy a katolikus egyházban gyakorolt miseáldozat nem csupán helytelen, hanem egyenesen antikrisztusi jellegű lebecsülése Krisztus áldozatának. Ezt a súlyos megállapítást röviden indokolnunk kell. A római katolikus teológia szerint a miseáldozat valóságos áldozat, Krisztus áldozatának az újbóli bemutatása. Krisztus áldozatát azonban nem kell újra és újra ismételni, mint az ószövetségi áldozatokat, amelyek töredékes földi ábrázolások voltak. A megismétlés eszméjének a pusztá felvetése is Krisztus áldozatának a bántalmazása. Az úrvacsorában is csupán emlékezünk az egyszeri, csodálatos áldozatra. A kifejező jelképek rest gondolkodásunk serkentésére szolgálnak. Abban kívánnak segíteni, hogy megértsük és megbecsüljük Krisztus hallatlan, egyszeri áldozatát. Ezenkívül pedig az odaszentelődésünket újítjuk meg hitbeli válaszként Krisztus áldozatára.

Ha Krisztus áldozatának a megismétlése egyáltalán szóba jöhetne, az csak kimondhatatlan lelki szenvedéseinek az újbóli átélése lehetne, nem pedig megtört testének és kiontott vérének az önmagában való, újbóli megjelenítése, vagyis csak a nagy áldozat testi vonatkozásainak a reprodukálása a pap ún. konszekráló igéi által.

Krisztus áldozatának az ismétlődése azt jelentené, hogy „sokszor kellett volna néki szenvednie a világ teremtése óta” – amint itt az ige világosan mondja. Azt a mérhetetlen szenvedést azonban, amelyet Krisztus viselt a kereszten, semmiképpen nem kell, nem is lehet megisméltetni.

További különbség az ószövetségi áldozatokhoz képest, hogy a papok és a főpap csak „idegen vérrel”, a megölt áldozati állatok vérével járulhattak Isten elé, hogy bűnbocsánatot és bűneltörlést kérjenek a bűnösök számára, akiket képviseltek.

A földi sátor és templom a mennyeknek az „ábrázolata és másolata” volt, és a földi dolgokkal való szemléltetés szükségyszerűen mélyen alatta maradt a csodálatos mennyei valóságnak. Lehetetlen volt, hogy halandó földi emberek és jelképek tökéletes képet adjanak Krisztus áldozatáról és közbenjáró szolgálatáról! A földi papok „idegen vérré” hivatkoztak, és az emberek is idegenek voltak számukra, akikért közbenjártak. Krisztus viszont saját vérére hivatkozik, és nem idegenek számára az emberek sem, akikért közbenjár, hanem úgy szerette őket, hogy az életét adta értük. Ezért mély szeretet nyilatkozik meg ebben a közbenjárásban!

Súlyos lelki hátrányt okozó tévedés tehát Krisztus mennyei papi szolgálatának a megkezdődése után az ószövetségi templomszolgálatához ragaszkodni – ezt akarta világossá tenni Pál apostol az olvasói előtt. Mi is bánkódhatunk azon, hogy nem kutattuk jobban megváltásunk csodálatos titkait, és hogy nem éltünk Krisztus papi szolgálatának az áldásaival úgy, ahogyan élhattünk volna.

4 Milyen szabott rendje van Krisztus bűntől megtisztító szolgálatának?

„Amiképpen elvégezett dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután az ítélet: azonképpen Krisztus is egyszer megáldoztatván sokak bűneinek az eltörlése végett, másodsor bűn nélkül jelenik meg azoknak, akik Őt várják üdvösségükre.” (9,27–28)

Fontos helyesbítés: a „*sokak bűneinek eltörlése végett*” kifejezés eredeti szövege (28. vers) pontosan így fordítandó: „*sokak bűneinek a magára vétele, hordozása végett*”.

„Elvégzett dolog”, hogy nekünk, embereknek a halál után ítélet elé kell állnunk. A biblikus tanítás szerint nincs ugyan egyéni, külön ítélet közvetlenül a halál után, amint azt számos keresztény egyház tanítja (jóllehet bármilyen bibliai bizonyosság nélkül), az azonban tény, hogy az ítélet végzésének meg kell születnie a halál és a végső sors elvétele között (lásd: Dán 12,13, 2Tim 4,8, ahol a „sors” és a „bíró” kifejezések nyilvánvalóan a közbeeső ítéletre utalnak).

Krisztus második eljövetele is az ítélettel függ össze. Az apostol pontosan meghatározza Jézus két adventjének az egymástól eltérő rendeltetését:

– *Először* azért jött el Jézus, hogy bűneinket hordozza, hogy azoknak az isteni jogrend szerinti büntetését elszenvedje helyettünk.

– *Másodszor* azért jön el Jézus, hogy ítéletet hirdessen, hogy érvényesítse a felmentő ítéletet az üdvözülendőkre vonatkozóan: *„Bűn nélkül jelenik meg azoknak, akik Őt várják üdvösségükre.”*

Keresztények tömegei úgy tudják, hogy Krisztus megváltó műve bevégeződött első adventjekor. Nem világos számukra, hogy a szabadítás csak második adventjével válik teljessé, mind az egyének, mind pedig az egész Föld számára. Menynyire fontos, hogy Jézus dicsőséges megjelenése előtt hűségesen betöltsük hivatásunkat az örökkévaló evangélium hirdetésével! A világ nem ismeri a megváltás evangéliumát igazi mivoltában és teljességében!

Fontos mondanivalót hordoz az a megállapítás, hogy Jézus másodszor „bűn nélkül” jön el. Ez azt jelenti, hogy Jézus főpapi közbenjáró szolgálatának a befejezése után fog megvalósulni a dicsőséges második advent. A megváltottak bűneinek eltörlése után jön el Jézus, ezért szabadíthatja ki őket a halál fogságából.

A 28. vers tehát ismét a mennyei szenthely megtisztítására utal. Ha Jézus másodszor „bűn nélkül” jön el, akkor ez azt feltételezi, hogy eljövételét megelőzte a szenthely megtisztítása, a jelképesen odahárított bűnök végső rendezése. Ezek a bűnök korábban megbocsáttattak, de még nem töröltettek el, a velük kapcsolatos feljegyzések vagy „adóslevelek” még nem semmisítették meg. Az ószövetségi elő-

kép ünnephez ez az ígéret kapcsolódott: „Ezen a napon engesztelés lesz értetek, hogy megtisztítson titeket, minden bűnötöktől megtisztultok az Úr előtt.” (3Móz 16,30) Ez az ígéret tökéletes beteljesedést nyer Krisztus főpapi szolgálata által.

Jézus második eljövételét tehát szükségszerűen megelőzi egy mennyei vizsgálati ítélet, amelynek során megállapítják, kik méltók arra, hogy nevük az élet könyvében maradjon, azaz bűneik örökre eltöröltessenek, ennek nyomán kiszabaduljanak a halál fogságából, és elnyerjék az örök életet (lásd: Dán 12,1; Luk 20,35; Jel 3,6, vö. Luk 10,20; Jel 13,8).

Jel 11,18–19 különösen világosan utal az ún. preadvent ítélet (a második adventet megelőző ítélet) valóságára. Néhány kérdés ezzel az igazsággal kapcsolatban:

– Mire utal az, hogy az itt említett ítélet „halottakon” megy végbe, illetve rajtuk kezdődik?

– A halottak közül azonban kikre vonatkozik csak ez az ítékezés, és mit határoznak meg velük kapcsolatban?

– Miért sorolja olyan hosszan azoknak a különböző csoportjait, akikre ez az ítélet vonatkozik?

– Mivel függ össze ez az ítélet, illetve mi a kapcsolat a 18. és a 19. vers között?

– Mit jelent Jézus Krisztust „várni a mi üdvösségünkre”? Milyen választ ad erre a kérdésre 2Pét 3,11–12. 14 és 3Móz 16,29–30, 23,27–28. 32?

5 Hogyan mutat rá az apostol mindezek után ismét arra, hogy az ószövetségi áldozati szertartások egyrészt nem ábrázolhatták tökéletesen a valóságot, másrészt önmagukban nem teheték tökéletessé azokat, akik ezek által járultak Istenhez?

„Minthogy a törvényben a jövődő jók árnyéka, nem maga a dolgok képe van meg, ennél fogva azok az áldozatok, amelyeket esztendőnként szünetlenül visznek, sohasem képesek tökéletességre juttatni az odajárulókat, különben megszűnt volna az áldozás, mivelhogy az egyszer megtisztult áldozók többé semminemű bűntudattal

nem bírtak volna. De azok esztendőnként bűnre emlékeztetnek. Mert lehetetlen, hogy a bikák és bakok vére eltörölje a bűnöket.” (10,1–4)

A „törvény” szó a sínai-hegyi szövetségre utal az 1. versben, amely magában foglalta az áldozati törvényeket is. Ezekben a jelképes szolgálatokban a „jövendő jók” árnyéka volt meg csupán, nem pedig a dolgok valódi képmása. Az „árnyék” kifejezés a valóság körvonalakban való, homályos visszatükröződésére utal.³ Szükségszerűen csak ilyen képet adhattak az ószövetségi előképek Krisztus áldozatáról, valamint papi és főpapi szolgálatáról. Nem nyújthattak pontos „képmást”, mert olyan magasrendű valóságról van szó, amelyet földi szemléltetőeszközök, és halandó, gyarló emberek csak töredékesen ábrázolhattak.

„Lehetetlen volt” az is, hogy ezek az áldozatok lelkiismeret szerint megtisztítsák azokat, akik gyakorolták őket. Az áldozati törvények csak „pedagógus törvények” voltak, amelyeknek az volt a rendeltetésük, hogy az igazi bűnbánathoz és az eljövendő Megváltóba vetett hithez vezessenek, amint erre már rámutattunk. A bakok és bikák vére nem távolíthatta el ténylegesen a bűnöket a mennyei könyvekből, és az emberi szívekből sem. Ha így lett volna, akkor azoknak, akik egyszer részesültek a nagy engesztelési nap szertartásában, „többé semminémű büntudatuk nem lett volna” (2. vers). Hiszen megmondattott: *„Ezen a napon minden bűnötöktől megtisztultok az Úr előtt.”* (3Móz 16,30) Nemcsak a szentélyből való bűneltávolítást ígérte meg ez az ige, hanem azok személyének a teljes megtisztítását is, akik lelkileg részt vettek az ünnepélyes szolgálatban, lelkük Isten előtti megalázá-

³ Az itt szereplő görög szó jelentése a Varga Zsigmond-féle Görög-magyar újszövetségi szótár szerint: *„Valaminek az árnyképe, mint a valóságra homályosan utaló jel.”*

sa által. A nagy engesztelési nap szertartása azonban évről évre ismétlődött. A bűnök eltörlése és a bűnösök megtisztítása nem történt meg tehát ténylegesen. Ez a szertartás csak „a jövő jó árnyéka” volt, a mennyei szenthely eljövendő, valóságos megtisztításáról adott bizonyos fogalmat.

Közvetve benne van azonban ebben az ígében az az ígért, hogy a valóságos nagy engesztelési napon majd ténylegesen tökéletességre jutnak, azaz megtisztulnak minden bűnűktől azok, akik lelkileg részt vesznek a főpap szolgálatában. Hatalmas evangélium ez: „*Ezen a napon engesztelés lesz értetek, hogy megtisztítson titeket, minden bűnötöktől megtisztultok az Úr előtt.*” Világosan mondja: „*engesztelés lesz értetek, hogy megtisztítson titeket*”. Nemcsak azt jelenti ki tehát ez az íge, hogy ebben az időben eltávolítja az Úr bűneinket a szenthelyről, hanem saját személyünk, illetve jellemünk megtisztítását is ígéri. Értékeljük-e ezt a hatalmas és csodálatos ígéretet? Együttműködünk-e Krisztussal annak érdekében, hogy rajtunk is beteljesedjék?

6 Milyen ószövetségi idézetekkel erősíti meg az apostol azután azt az állítást, hogy Krisztus egyszeri és tökéletes áldozata érvénytelenítette az egész ószövetségi áldozati rendszert?

„Azért a világba bejövetelekor így szól: »Áldozatot és ajándékot nem akartál, de testet alkottál nékem, égő és bűnért való áldozatokat nem kedveltél. Akkor mondtam: Ímé itt vagyok (a könyv fejezetében írva van rólam), hogy cselekedjem, ó Isten, a Te akarodat.« Fentebb mondván, hogy áldozatot, ajándékot, és égő meg bűnért való áldozatokat nem akartál, sem nem kedveltél, amelyeket a törvény szerint visznek, akkor ezt mondta: »Ímé itt vagyok, hogy cselekedjem a Te akarodat.« Eltörli az elsőt, hogy meghagyja a másodikat, amely akarattal szenteltünk meg egyszer s mindenkorra, a Jézus Krisztus testének megáldozása által. Minden pap naponként szolgálatban áll, és gyakorta viszi ugyanazokat az áldozatokat, amelyek sohasem képesek eltörölni a bűnöket. Ő azonban, egy áldozattal áldozván a bűnökért, mind-

örökre ült az Istennek jobbjára, várván immár, míg lábainak zsámolyául vettetnek az Ő ellenségei. Mert egyetlenegy áldozatával örökre tökéletesekké tette a megszentelteket. Bizonyoságot tesz pedig erről minékünk a Szentlélek is, mert minekutána előre mondta: »Ez az a szövetség, melyet kötök velük ama napok után, mondja az Úr: Adom az én törvényemet az ő szívükbe, és az ő elméjükbe írom be azokat.« Azután pedig így szól: »És az ő bűneikről és álnokságaikról többé meg nem emlékezem.« Ahol pedig bűnök bocsánata van, ott nincs többé bűnért való áldozat.» (10,5-18)

.....

.....

.....

A 40. zsoltár 7. versének héber szövegét az Ószövetség ókori görög fordításából, a Septuagintából idézi az apostol, ezért olvassuk a „füleimet felnyitottad” részlet helyett itt a következőt: „testet alkottál nékem”. Ezzel bizonyoságot tesz Pál arról is, hogy ez a szöveg helyes értelme. Pál apostol a héber nyelv és az ószövetségi írások kiváló szakértője volt, és ami a legfontosabb: a Szentlélek által ihletetten elemzi az ószövetségi igehelyeket, amelyeket idéz. Ez a zsoltárvers – a helyesbített fordítás szerinti értelmezésben – arról beszél, hogy az ószövetségi áldozatok helyét az emberfiaként megjelenő Messiás foglalja majd el.

Világos utalás történik itt Jézus testlétele előtti létezésére: a Messiás „világba való bejöveteléről” szól az apostol, és idéz egy messiási jövendölést, mely szerint Isten „testet alkotott” a Messiásnak, aki eszerint már előbb is létezett.

Legfőképpen arra akar rámutatni az apostol a Zsolt 40,7-9-ből való idézettel, hogy *az ószövetségi áldozati rendszer nem cél volt, hanem csupán eszköz. Isten „nem kedvelte” ezeket a véres áldozatokat, hanem csupán az ember bűne és bűn okozta vaksága tette szükségessé ezt a szemléltetést.* Mindezek az áldozatok arra a valakire utaltak, aki az egyetlen és igazi áldozat lesz, aki Isten teremtő bölcsességének

csodája által a miénkhez hasonló emberi testbe öltözik. Amikor az apostol azt mondja, hogy „*Isten eltörli az elsőt, és meghagyja a másodikat*”, akkor arra utal, hogy a véres áldozatok és az égő áldozatok, illetve az egész ószövetségi áldozati rendszer eltöröltetett, mert a „*Krisztus testének odaáldozása*” érvénytelenítette ezeket.

Az ószövetségi áldozatokat folyton, végeláthatatlanul ismételni kellett. Ez a tény önmagában is azt tanúsította, hogy ezek az áldozatok nem tudták ténylegesen elvégezni a bűntől való megtisztítást, hanem csupán előre hirdettek, ábrázoltak egy eljövendő áldozatot, amely megfelel majd ennek a kívánalomnak. Szüntelen ismétlődésükkel valami nagy hiányt fejeztek ki. Ez is volt a rendeltetésük, hogy vágyat, szomjúságot ébresszenek az egyetlen, tökéletes és örökre elégséges áldozat iránt.

Hogy Krisztus áldozata volt az, amely betöltötte ezt a szükségletet, arról az a tény is tanúskodik, hogy helyettes áldozati halála után Jézus azonnal Isten jobbára ült. A leghatalmasabb megtiszteltetésben részesült tehát, és arra vár, hogy erkölcsi győzelme után megadja neki az Atya az ellenségei feletti külső győzelmet is, megvalósuljon teljes és végleges hatalomátvétele megváltottai javára. Ezeket a gondolatokat ismét a 110. zsoltár messiási prófeciájára hivatkozva fejtegeti az apostol.

Újból idézi az újszövetségről szóló prófétikus ígét is Jeremiás könyvéből. Ez az ige röviden, tömören meghatározza az újszövetség lényegét. Áldozatok bemutatásának a szükségességéről azonban semmit sem szól. Nem rendeli el a régi áldozatok folytatását, és nem iktat be új áldozati rendelkezéseket sem. Ellenben bűnbocsánatot ígér, ingyen kegyelemből. Akkor tehát erre a következtetésre lehet csak eljutni: egyetlen tökéletes, örökre elégséges áldozatra épül az újszövetség. Semmilyen más, további áldozatra nincs szükség, mert ez az áldozat egyszer és mindenkorra megnyitotta a bűnbocsánat bőséges forrását az összes bűnös számára.

„*Mert ahol a bűnök bocsánata van, ott nincs többé bűnért való áldozat*” – mondja ki az apostol a logikus végkövetkeztetést. Eddigi érvelésének megkoronázása ez. Emlékezteti olvasóit arra, hogy már az ószövetség idején megígérte népé-

nek az Úr az újszövetséget, a nagy próféta, Jeremiás által. Közvetve azt is megmondta, hogy ebben az új szövetségben nem lesz áldozati rendszer, mert a bűnbocsánat ígérete eleve adott e „jobb szövetségben”. Ennek pedig az az alapja, hogy elvégeztetett az az egyetlen áldozat, amely a bűnbocsánatadó minden feltételének tökéletesen megfelel.

*Az e heti adomány
a könyvevangélista munkát támogatja*

„Igaz szívvvel, hitnek teljességével járuljunk Jézushoz!”

Olvassuk el előzetesen: Zsid 10,19–11,3

1 Hogyan foglalja össze tömören az apostol, hogy mi az a kiváltság, amelyben Krisztus papi szolgálata által részesülünk? Mire késztesen ez bennünket?

„Mivelhogy azért, atyámfiai, bizodalunk van a szentélybe való bemenetelre a Jézus vére által, azon az úton, amelyet Ő szentelt nekünk új és élő út gyanánt, a kárpit, azaz az Ő teste által, és lévén nagy papunk az Isten háza felett: járuljunk hozzá igaz szívvvel, hitnek teljességével, mint akiknek szívük tiszta a gonosz lelkiismerettől, és testük meg van mosva tiszta vízzel. Tartsuk meg a reménység vallását tántoríthatatlanul, mert hű az, aki ígéretet tett! Ügyeljünk egymásra, a szeretetre és jó cselekedetekre való felbuzdulás végett, el nem hagyván a magunk gyülekezetét, amiképpen szokásuk némelyeknek, hanem intvén egymást annyival inkább, mivel látjátok, hogy ama nap közelget!” (10,19–25)

Jézus által új, élő és közvetlen út nyílt nekünk, bűnösöknek Isten színe elé. Az ószövetségi templom még azt hirdette, hogy „*Isten hozzáférhetetlen világosságban lakozik*” (1Tim 6,15–16) a bűnösök számára. Jézus áldozata és papsága döntő változást hozott. Színről színre továbbra sem láthatjuk Is-

tent, egészen a végső újjáteremtésig, ebben az értelemben továbbra is igaz, hogy az Atya „hozzáférhetetlen világosságban lakozik”. A földi szolgálata után mennybe ment Krisztus személyében azonban olyan képviselőnk van, aki közvetlenül Isten elé járulhat, mert Isten Fia és emberfia egy személyben, aki emberi mivoltában sem vétkezett soha. Ő fenntartás nélkül járulhat a szent Isten színe elé értünk mindenkor.

Továbbá nem „idegen vér”, hanem az Ő saját vére szolgál fedezetül bűneink megbocsátásához. Olyan közbenjárónk van tehát Isten színe előtt, aki az életét adta értünk. Krisztus szolgálata az egész menny előtt képviseli ezt az igazságot: mi, veszendő, bűnös emberek annyira értékesek vagyunk Isten szemében, hogy önmaga odaáldozásával váltott ki bennünket a bűn és Sátán fogságából. Az Atya pedig, akinek az akaratából Krisztus ezt az áldozatot megvalósította, örül annak, hogy minket – akik lázadásunk ellenére is szeretett teremtményei vagyunk – közelebb vonhat magához Krisztus által.

Ezek az igék ugyanazt az igazságot tárják elénk, amelyről Jézus így szólt földi szolgálata idején: *„Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem mehet az Atyához, hanem csak én általam.”* (Ján 14,6) Erre az örömteljes kiváltságra mutatott rá az apostol már előzőleg is, amikor arról szólt, hogy hitünk, amely követi Krisztust, a mi közbenjárónkat a mennyei templomba, *„beljebb hatol a kárpitnál, ahová útnyitóul ment be érettünk Krisztus”* (6,19–20).

Krisztus nemcsak abban a vonatkozásban nyitott utat nekünk az Atyához a szentek szentjébe, hogy Ő mindenkor közvetlenül Isten színe elé járulhat értünk. Testtélétele, közöttünk lakozása és áldozata által a mi szívünkben is bizalmat, bátorságot ébresztett, hogy Óáltala bűnös voltunk ellenére is az Atyához járulhatunk bűnbocsánatért és győzelemhez segítő mennyei erőért. „Krisztus vére” olyan hallatlan bizonyosság Isten szeretetéről, hogy általa *„bizodal munk van nekünk is a szentélybe való bemenetelre”* (19. v.). Krisztus teste, vagyis az Emberfiává lett Isten Fia mintegy „kárpittá” lett számunkra. A kárpit, amelyről itt szó van, az ószövetségi szentek szentjét, Isten jelenlétének jelképes helyét eltakaró függöny. Krisztus van most az Atya és az ember között, mert „aki látta Őt, az látta az Atyát” (Ján 14,9). Így csak egy „függöny”

választ el már minket Isten színről színre látásától, és ez a „kárpit” nem rejt már semmi titokzatosságot Isten lényéről. Krisztus kinyilatkoztatta nekünk az Atya jellemét a saját élete által, és bizonyosságot tett arról, hogy „*az Atya úgy szeret minket, ahogyan Őt szereti*” (Ján 17,23). Azt is tudjuk, hogy az Atya ajándékozta Őt oda nekünk, Ő áldozta oda szeretett Fiát értünk (Ján 3,16). Így nyílt nekünk új, élő út Istenhez.

Az a felhívás, amellyel az apostol ezután olvasóihoz fordul: „*Járuljunk hozzá igaz szívvel, hitnek teljességével*”, nem azt jelenti, hogy csak bűneinktől megtisztulva járulhatunk Krisztushoz, illetve általa az Atyához. Ellenkezőleg, éppen ahhoz kell a teljes hit, hogy bűnös, elesett állapotunkban, amint vagyunk, azonnal folyamodjunk Őhöz. Ebben nyilatkozik meg a „hit teljessége”, a bizalom abban, hogy Krisztus „*mindenképpen üdvözítheti azokat, akik általa Járulnak Istenhez*” (7,25). Az azonban szükséges, hogy bűnbánattal járuljunk Őhöz, mint akiknek „*szívük tiszta a gonosz lelkiismerettől*”, azaz a bűnnel való megalkuvástól, az öngazultságtól és a képmutatástól.

A test tiszta vízzel való megmosása bizonyára a keresztségre és az úrvacsorához tartozó lábmosásra utal. Szükséges, hogy gyakoroljuk ezeket a hitet ébresztő, Krisztus áldozatára emlékeztető és szívünk megtisztítását munkáló jelképes cselekedeteket. Igénybe kell vennünk azokat az eszközöket, amelyeket Krisztus rendelt nekünk abból a célból, hogy őszinte, igaz szívet teremtsen bennünk.

Az az újabb felhívás, hogy „*tartsuk meg a reménység valóságát, tántoríthatatlanul*”, szintén igen jelentőségteljes. A 11. fejezetben fejt ki majd bővebben Pál, hogy miért a reménység vallása a keresztény hit, hogy az igaz hit Isten ígéreteibe vetett teljes bizodalmat jelent, a látható realitásokra való tekintet nélkül. Egymás bátorítására, támogatására buzdítja a keresztény gyülekezet tagjait ezután az apostol. Ne csak maguk álljanak meg tántoríthatatlanul, hanem ügyeljenek egymásra is, segítsék egymást.

A 25. vers arra utalhat, hogy egyes zsidó származású keresztények annyira elbizonytalanodtak, annyira nem értették meg, mit ajándékozott Isten az új szövetség, az új papság és az új áldozat által, hogy visszatértek a zsinagógai gyülekeze-

tekbe. Az apostol inti őket, hogy ne tegyék ezt, hiszen Jézus visszajövele közelget, és ők végtelen, helyrehozhatatlan veszteséget fognak szenvedni, ha az evangélium hivatását és bizonyágtételét visszautasítják.

2 Mire figyelmezteti az apostol a továbbiakban azokat, akik feladták korábbi evangéliumi meggyőződésüket?

„Mert ha szándékosan vétkezünk, az igazság megismerésére való eljutás után, akkor többé nincs bűnökért való áldozat, hanem az ítéletnek valami rettenetes várása és a tűznek lángja, amely megemészti az ellenszegülőket. Aki megveti Mózes törvényét, két vagy három tanúbizonyosságra irgalom nélkül meghal. Gondoljátok meg, mennyivel súlyosabb büntetésre méltónak ítéltetik az, aki az Isten Fiát megtapossa, és a szövetségnek véré, amellyel megszenteltetett, tisztátalannak tartja, s a kegyelem Lelkét bántalmazza! Mert ismerjük azt, aki így szólt: »Enyém a bosszúállás, én megfizetek, ezt mondja az Úr.« És ismét: »Az Úr megítéli az Ő népét.« Rettenetes dolog az élő Isten kezébe esni.” (10,26–31)

.....

.....

A Szentlélek elleni bűn elkövetésének veszélyében forogtak azok, akik utóbb felülbírálták és elvetették azt a világosságot, melyet Isten a Szentlélek által ajándékozott nekik. *Cselekvésük és magatartásuk egyenértékű volt*

– *Isten Fiának megtaposásával,*
– *a szövetség vére tisztátalannak tartásával (amellyel pedig korábban megszenteltettek),*

– *a kegyelem Lelkének bántalmazásával.*

Az ilyen mélységű, megfontoltan elkövetett hitehagyás az, amiről a 26. versben mint „*az igazság ismeretére való eljutás utáni szándékos vétkezésről*” beszél az apostol. Nem szabad kiragadnunk a 26. verset egymagában, hogy megrettenve kutasassuk, vajon nem minősültek-e „szándékos bűnnek” egyes eleséseink, hiszen tudtuk, vagy legalábbis sejtettük, hogy bűn

az, amibe belemegyünk. Minden ilyen szembeszegülés és engedetlenség káros, sokat rombol rajtunk. Mégis felépülhetünk azonban belőle, ha Krisztushoz folyamodunk bűnbánatért és bűnbocsánatért (Csel 5,31). **A saját út melletti döntés, a mennyei befolyás és figyelmeztetés ellenében – attól elzárkózva, annak kitartó elutasításával –, ez az a „szándékos bűn”, amelyről az apostol szól.**

„Az apostol nem azokat nevezi vétkezőknek, akik valamilyen tekintetben vétkeznek, hanem akik az egyház elhagyásával teljesen elszakadnak Krisztustól. Mert itt nem ilyen vagy olyan bűnről beszél, hanem kifejezetten azokat feddi meg, akik az egyházzal való közösségről önként lemondottak. S nagy különbség van a részleges elesések és az olyan általános elpártolás között, amelynek következtében teljességgel kiesünk a Krisztus kegyelméből. Mivel pedig ez csak azzal történhetik meg, aki előzőleg már megvilágosodásban részesült, azért mondja: ha szándékosan, az igazság megismerésére való eljutás után vétkezünk. Mintha ezt mondaná: aki tudatosan és akarattal eldobja magától a kegyelmet, amelyet megnyert korábban... Azt mondja tehát, hogy azok számára nincs többé áldozat, akik elszakadnak a Krisztus halálától, ami nem valami részleges bűn miatt történik, hanem a hit teljes elvetése folytán.”¹

A súlyos hitehagyás veszélyében forgó hívőket inti tehát itt az apostol. Emlékezteti őket arra, hogy Mózes törvényének megvetése is maga után vonta a megváltoztathatatlan ítéletet. Mi a következménye akkor annak, ha valaki az ennél sokkal nagyobb világosságot is megveti? A Mózes által tanított prófétikus ének sorait idézve emlékezteti olvasóit Pál arra, hogy „*megítéli az Úr az Ő népét*”, ha megkeményítik szívüket. Ez azonban nem „bosszúállás” részéről, hanem számára is igen fájdalmas „igazságszolgáltatás”.² Isten siratja azokat a teremtményeit is, akik visszafordíthatatlanul rossz

¹ Kálvin: *A Zsidókhoz írt levél magyarázata*. Református Sajtóosztály, 1965; 141. o.

² A 30. versben „igazságszolgáltatás”-t jelent a „bosszúállás”-nak fordított szó.

útra tértek, a saját vesztükre (lásd Luk 19,41), „bánkodik a gonosz miatt is” (Jóel 2,13 stb.). Mindazonáltal rettenetes „az élő Isten kezébe”, azaz a büntető igazságszolgáltatás hátya alá esni, mert az következetes és visszavonhatatlan. Az ember kénytelen lesz szembenézni Isten igazságával, sőt azt elismerni kényszerül majd. A bűnbánat nélküli önkárhoztatás pedig rettenetes, gyötrelmes szenvedés. A „külső sötétség” (Mát 25,30) teljes reménytelensége a megsemmisítő pusztulásba torkollik.

Néhány világos szó a Szentlélek elleni bűn mibenlétéről:

„A farizeusok – csak azért, hogy az igazságot ne kelljen beismerniük – kétségbeesett kísérleteket tettek, hogy az Údvözítő tanításait támadják, tagadják. Hatalmának és irgalmának bizonyítékai felbőszítették, elkésértették őket... Minden tőlük telhetőt megtettek, hogy Őt rossz színben tüntessék fel, és szavait meghamisítsák... Az ember a világosságot Isten Igéje által nyeri, vagy szolgálai, vagy pedig a Szentlélek közvetlen munkálkodása által, de ha a világosság egyik sugarát mellőzik, a lelki felfogóképesség részben eltompul, a világosság ismételt felvillanását már kevésbé ismeri fel. Így sűrűsödik a sötétség, míg végül éjszaka üli meg a lelket. Ez történt a zsidó vezetők esetében is. Meggyőződtek arról, hogy mennyei erő kíséri Krisztust, de azért, hogy az igazságnak ellenálljanak, a Szentlélek ténykedését Sátánnak tulajdonították. Minthogy így jártak el, szándékosan a csalást választották, átengedték magukat Sátánnak, s attól kezdve a Gonosz uralkodott felettük.”

„[Egyesek] addig járnak a maguk csiholta szikrák fényében, míg csak istenkáromlással nem illetik akár a legszentebb befolyásokat, melyek a mennyből valaha is alászálltak. Olyan ösvényre lépnek, amely éjféli sötétségbe vezet... Olyan hatalom alá helyezik magukat, amelyről vakságukban mit sem tudnak. Azzal a Lélekkel fordulnak szembe, aki vezetni, felvilágosítani, megmenteni tudná őket. Olyan bűnben járnak, amelyre nem lehetséges a bűnbocsánat sem ebben, sem az eljövendő életben. Nem azért, mert a bűn bármilyen mértéke ki tudná méríteni Isten könyörületét, hanem mert a büszkeség és a makacsság arra vezeti őket, hogy Isten Lelke ellenére cselekedjenek, olyan álláspontot foglaljanak el, ahol

a Lélek semmiféle megnyilvánulása nem tudja már meggyőzni őket tévedésükről. Az ilyen emberek nem hajlandók lemondani csökönyös akaratukról... **A Szentlélek elleni káromlás bűne nem valamilyen hirtelen szóban vagy cselekedetben rejlik, hanem az igazság és annak bizonyítékai elleni merev, konok ellenállásban.**” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 322–323. o.; *1888-as anyagok/Kiben bízhatunk? I.*, 912–913. o.)

3 Hogyan emlékezteti az apostol a súlyos hitehagyás veszélyében forgó hívőket egykori tapasztalataikra, amelyeket igen veszélyes lenne megtagadniuk?

„Emlékezzetek pedig vissza a régebbi napokra, amelyekben, minekutána megvilágosítottatok, sok szenvedésteljes küzdelmet állottatok ki, midőn egyfelől gyalázásokkal és nyomorgatásokkal a nyilvánosság elé hurcoltak titeket, másfelől társai lettetek azoknak, akik így jártak. Mert a foglyokkal is együtt szenvedtetek, vagyontok elrablását örömmel fogadtátok, tudván, hogy néktek jobb és maradandó vagyontok van a mennyben.” (10,32–34)

.....

Milyen megdöbbenő, hogy még ilyen hatalmas tapasztalatok után is megcsalhatja és tévutakra vezetheti a Kísértő az embert! Gyakran emlékezzünk vissza Istennel szerzett értékes élettapasztalatainkra, amelyek kétségtelenül az Úr kegyelmének ajándékai voltak számunkra! Óvakodjunk attól, hogy valaha is szembeforduljunk ezekkel! Ne kérdőjelezzük meg ezeket a saját utunkhoz vagy álláspontunkhoz való ragaszkodás miatt! Féltő ugyanis, hogy ez a korábban nyert világosság megtagadásához, a Szentlélek elleni bűn állapotába jutáshoz vezet végül.

4 Milyen lelki magatartásra buzdította az apostol a megkísértett gyülekezeti tagokat?

„Ne dobjátok el hát bizodalmatokat, melynek nagy jutalma van. Mert békességes tűrésre van szükségetek,

hogy Isten akaratát cselekedvén, elnyerjétek az ígéretet. Mert még vajmi kevés idő, és aki eljövendő, eljön, és nem késik. Az igaz pedig hitből él. Aki meghátrál, abban nem gyönyörködik a lelkem. De mi nem vagyunk a meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk. (10,35–39)

.....

.....

Tragédia, ha valaki „eldobja megkezdett bizodalmát, és meghátrál”. Olyan hitre van szükség, amely az igazság követésével járó hátrányokat egy pillanatig sem latolgatja. Aki a rá háruló gyakorlati következményekből akarja megítélni annak a hitnek a helyességét, amelyet elfogadott és követni kezdett, veszedelmes útra lép. Ebben a világban sokszor ér minket veszteség, nyomorúság és elhagyatottság, éppen az igazság útjának követése miatt. Sohasem szabad ezekből kiindulva vizsgálni, hogy vajon jó úton járunk-e. Sohasem szabad ezt a helytelen logikát követni: ha igaz ez az út, amelyet választottam, amelyen járok, miért történnek ezek velem?

Az igazság igazság voltáról alaposan meg kell győződnünk, mielőtt követni kezdenénk, azután pedig magáért az igazságért kell követnünk. Sohasem szabad a következmények vagy mások véleménye oldaláról megkérdőjeleznünk. Isten ígéretei mind beteljesülnek a kellő időben, ha várni kell is rájuk. Ez érvényes a leghatalmasabb ígéretre, Jézus visszajövetelére vonatkozóan is. „Az igaz ember hitből él” – idézi az apostol Habakuk könyvéből (2,4-ből). Nem a látható realitások számítanak. Habakuk megtanulta, hogy jó és szükséges kitartóan várni az Úr ígéreteinek teljesezésére, még a sötétség és a kilátástalanság időszakában is. Ilyenkor az ígéretbe vetett hitből él az ember, mert tudja, hogy „*hű az, aki ígéretet tett*” (10,23/b). Kitart az igazság cselekvésében, nem hátrál meg, bármilyen reménytelenséget sugallnának is a jelen kilátásai.

„Amikor Jósiás uralkodni kezdett, de már hosszú évekkel előbb is, Júda hűségesei azt kérdezték maguktól, egymástól, vajon valóra válnak-e egykor az ősi Izraelnek tett isteni ígé-

retek. Emberi szemszögből nézve szinte lehetetlennek látszott, hogy Isten véghez tudja vinni szándékát a választott néppel. A korábbi századok hitehagyása csak fokozódott az évek múlásával... Tudták, hogy Isten meg akarja szabadítani az Óbenné bízókat. Lehetséges, hogy megváltoztatja szándékát? Látva az igazak régóta tartó üldözését, és a gonoszok látszólagos szerencsését, remélhetnek-e vajon jobb napokat azok, akik hűségesek maradtak Istenhez (Hab 1,2-4)...

A legsötétebb órákban, a legijesztőbb körülmények között is bízhat a hívő keresztény a minden fény és hatalom Forrásában. Nap mint nap megújulhat reménye és bátorsága Istenbe vetett hite által... Isten szolgálatában nincs miért csüggedni, bizonytalankodni, vagy félni!...

Tápláljuk és ápoljuk magunkban a próféták és apostolok hitét – azt a hitet, amely megragadja Isten ígéreteit, és várja, hogy szabadulást hozzon, amikor és ahogyan Ő jönnek látja. A biztos prófétai beszéd végső beteljesülése a mi Urunk és Megváltó Jézus Krisztusunk dicsőséges adventje lesz, amikor eljön mint királyok Királya és uraknak Ura. A várakozási idő hosszúnak tűnik talán, és lesújtanak a csüggesztő körülmények. Talán sokan, akikben bízunk, elvesznek az úton... Tartsuk mindig emlékezetünkben ezt a vigasztaló kinyilatkoztatást: *»E látomás bizonyos időre szól, de vége felé siet, és meg nem csal; ha késik is, bízzál benne, mert eljön, el fog jönni, nem marad el!... Az igaz pedig az ő hite által él!«* (Hab 2,3-4)” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, Manassé és Jósias c. fejezet)

5 **Hogyan határozza meg ezek után az apostol az élő hit mibenlétét?**

„A hit pedig a remélt dolgok valósága, és a nem látott dolgokról való meggyőződés.” (11,1)

.....

.....

Ezt az ígét sokan félreértik: úgy értelmezik, hogy a mennyei dolgokra vonatkozik, arra, hogy hiszünk ezekben, noha

a természetfeletti dolgokat nem láthatjuk. Nem erről van szó! A hit nem a képzelőerő dolga! Arra utal ez a kijelentés, hogy aki igazán hisz, az biztosan épít Isten ígéreteire már akkor, amikor ezeknek a beteljesedése még nem látható, amikor ez még csak reménység!

„A hit bizalom Istenben, bizakodás abban, hogy Ő szeret bennünket, és a legjobban tudja, mi válik a javunkra. A hit arra ösztönöz minket, hogy saját utunk helyett az Ő útját válasszuk. A hit saját tudatlanságunk helyett elfogadja az Ő bölcsességét, gyengeségünk helyett az Ő erejét, bűnösségünk helyett az Ő igazságát. A hit elismeri Isten tulajdonjogát, és elfogadja áldásait. Alaposan meg kell érteni, hogyan lehet a hitet gyakorolni! Mindaz az ajándék, amit Isten nyújtani akar, benne van az ígéletben. »*A mag az Isten beszéde.*« (Luk 8,11) Amennyire bizonyos, hogy a tölgyfa benne van a makkban, Isten ajándéka ugyanolyan biztosan benne van az Ő ígéletében. Ha elfogadjuk ígéletét, miénk az ajándék. A hit önmagában is lelki ajándék, amely képesít bennünket Isten többi ajándékának az elfogadására.” (Ellen G. White: *Nevelés/Előtted az élet*, 251. o.)

Aki valóban hisz, az nem támaszkodik az érzéseire vagy a benyomásaira. Tudja, hogy ezekre mindenkor hatnak a körülmények, a körülöttünk lévő emberek viselkedése, saját fizikai állapotunk, sőt a Kísértő is nyomást gyakorolhat ránk.

„A hit és az érzés annyira különböznek egymástól, mint ahogyan különbözik egymástól a Kelet és a Nyugat. A hit nem függ az érzelmektől. Komolyan kiáltanunk kell Istenhez hitben, akár van érzelmi indíttatásunk erre, akár nincs, és azután élnünk kell, imáinknak megfelelően. Isten Igéjében van a biztonságunk és a bizonyosságunk. Ezért, miután kérünk, hinnünk kell, és pedig kételkedés nélkül.” (Ellen G. White, 7. sz. levél, 1892, idézi: *SDA Biblia-kommentár 7/a*, 1073. o.)

Honnét van az igaz hitnek ez az abszolút bizonyossága? Az élő hit az Isten erkölcsi jellemébe, szavahihetőségébe és irgalmas szeretetébe vetett megingathatatlan bizalmon nyugszik. Négy dologról kell egyszer mélységes és teljes meggyőződést szereznünk:

a) *Isten létezik – mint élő, személyes, teremtő és fenntartó Isten (Zsid 11,6).*

b) *Krisztus áldozata valóságosan megtörtént, annak bizonyosságaként, hogy Isten úgy szeret bennünket, ahogyan ezt Ján 3,16 és Róm 8,32 mondja.*

c) *A Szentírás teljes egészében Isten szava, „egy szó sem támadt abban saját magyarázatból” (2Pét 1,19–21).*

d) *„Lehetetlen, hogy Isten hazudjék”, azaz hogy valamely ígéretét ne teljesítse, „mert Ő önmagát meg nem tagadhatja” (Zsid 6,18; 2Tim 2,13).*

Ha ebben a négy pontban mély, személyes meggyőződésre jutottunk, akkor tegyük ezeket „hitünk horgonyává”! Ne mozduljunk el e biztos pontoktól, ne hagyjuk elsodortatni magunkat! *„Mert bizony mondom néktek, míg az ég és a föld elmúlik, a törvényből egy jóta vagy egyetlen pontocska el nem múlik, amíg minden be nem teljesedik”* – mondta Jézus (Mát 5,18).

A 2. vers arra utal, hogy a 11. fejezetben felsorakoztatott hithősök mindegyikére az Isten ígéreteibe vetett, feltétlen hit volt jellemző.

A hit tehát egészen röviden így határozható meg: Isten ígéreteibe vetett abszolút bizalom.

6 Milyen alapon fogadjuk el például azt, hogy az egész világmindenség Isten teremtéséből származik?

„Hit által értjük meg, hogy a világ Isten beszéde által teremtett, hogy ami látható, a láthatatlanból állott elő.” (11,3)

.....

.....

Így hangzik ez az ige pontos fordításban: **„Hit által értjük meg, hogy a világ Isten beszéde által teremtett, hogy ami látható, az nem valami meglévőből (vagy foghatóból) lett.”** Luther Márton szabadon, de tartalmilag helyesen így fordította ezt az ígét: *„Hit által értjük meg... hogy mindaz, ami látható, a semmiből lett.”* Azért fontos ez a helyesbítés, mert a mi fordításunkat esetleg félre lehetne érteni, mintha Isten meglévő, de nem látható anyagból formálta volna ki a lát-

ható világot. Így a teremtést a meglévő formálásának és átalakításának értelmezhetnénk, nem pedig a semmiből való, abszolút teremtésnek, ahogyan ezt az egész Szentírás tanítja (vö. pl. Zsolt 33,6. 9; Róm 4,17). A Biblia-vers mondani-
valója csak a helyesbített fordításban világos és logikus: Hit által – a hit abszolút bizalma alapján – értjük meg, illetve fogadjuk el, hogy a világ Isten beszédére, azaz csak az Ő szava, akarata által jött létre a semmiből.

Akinek nincs abszolút hite Istenben és Igéjében (11,1), az sok nehézséget talál ezen a ponton, sok kételye és kérdése támadhat. A hívő ember számára azonban abszolút bizonyosság a világ ilyen eredete. Nem fanatizmus vagy makacs eltökéltség ez részéről, hanem megingathatatlan bizalom Isten Igéjében, mivel értelemmel is, személyes tapasztalatból is megismerte az Urat, és a Szentírást mint az Ő szavát. Őszintén örül annak, hogy a természettudósok egy része ma rendre olyan nyilatkozatokat tesz, amelyek közelítenek a bibliai állásponthoz. Hitbeli bizonyosságát azonban nem ezekből méri, illetve az nem függ ezektől, hanem a Szentírás igazságára vonatkozó meggyőződésen és az ezzel kapcsolatban szerzett személyes tapasztalatain nyugszik.

Mire tanítanak bennünket a hit példaképei?

I. rész

Olvassuk el előzetesen: Zsid 11,4–22

1 Az apostol az emberi őstörténetnél kezdi a hit példaképeinek felsorakoztatását. A hitnek mely vonását emeli ki az első két személy említésénél?

„Hit által vitt Ábel becsesebb áldozatot Istennek, mint Kain, ami által bizonyosságot nyert afelől, hogy igaz, bizonyosságot tevén az ő ajándékairól Isten, és azáltal még holta után is beszél. Hit által vitetett fel Énok, hogy ne lásson halált, és nem találták meg, mert Isten felvitte őt. Mert felvitetése előtt bizonyosságot nyert afelől, hogy kedves volt Istennek. Hit nélkül pedig lehetetlen Istennek tetszeni, mert aki Isten elé járul, hinnie kell, hogy Ő létezik és megjutalmazza azokat, akik Őt keresik.”
(11,4–6)

.....

.....

A helyes válaszhoz keressünk feleletet az alábbi részletező kérdésekre:

– *Hogyan, miben jutott kifejezésre a hit Ábel áldozatában, összehasonlítva áldozatát Kainéval?*

– *Hogyan nyert Ábel bizonyosságot arról, hogy Isten igaznak tekintette őt? (Lásd: 1Móz 4,4/b)*

– Mit értsünk azon, hogy hite – vagy életpéldája – „még holta után is beszél”?

– Ki volt Énok? Hol olvasunk róla az Írásban Mózes I. könyve 5. fejezetén kívül? Miért volt olyan különleges esemény Énok számára fia születése, hogy az Írás erre külön ráirányítja a figyelmet? (1Móz 5,21–22)

– Hogyan nyert bizonyosságot Énok arról, hogy „kedves volt Istennél”?

– Hogyan kapcsolódik a 6. vers ehhez a két életpéldához, illetve a hit 11,3-ban adott meghatározásához?

„Ábel hű volt Istenhez, igazságot és irgalmat látott abban, ahogyan a Teremtő a bukott emberiséggel bánt, és hálásan fogadta a megváltás reménységét...

Kain zúgolódva járult Isten elé, s nem hitt a megígért Áldozatban és a véres áldozatok szükségességében. Ajándéka nem fejezett ki bűnbánatot. Mint napjainkban igen sokan, ő is az emberi gyengeség jelének tekintette azt, ha pontosan követi az Isten által előírt utat, ha üdvösségét teljesen a megígért Üdvözítő engesztelési szolgálatára bízza. A maga útját választotta. Saját érdemeivel akart Isten elé járulni. Nem akart bárányt áldozni és annak vérért az áldozatához vegyíteni, hanem saját gyümölcseiből hozott, saját munkájának eredményét. Úgy mutatta be áldozatát, mintha szívességet tenne Istennek, ami által Isten tetszését biztosíthatja magának...

»Hit által vitt Ábel becsesebb áldozatot Istennek, mint Kain.« (Zsid 11,4) Ábel megértette a megváltás nagy alapelveit. Beismerte, hogy bűnös, s látta a bűnt és annak büntetését... Tekintetét a kiontott vér az eljövendő Áldozatra irányította... Nem Isten választotta ki az egyik fivért, hogy elfogadja, és a másikat, hogy elvesse. Ábel a hit és az engedelmesség útját választotta, Kain a hitetlenséget és a lázadást. Ez állt az események háttérében... Ábel engedelmes és állhatatos hitélete állandó szemrehányás volt Kain számára.» (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 56–58., 60. o.)

„Első fia születése után Énok magasabb rendű tapasztalattal szerzett, még közelebbi kapcsolatba került Istennel. Még teljesebben értette meg saját kötelezettségeit és felelősségét,

amelyek rá mint Isten gyermekére hárultak. Amikor gyermekének iránta való szeretetét, az apai oltalomba vetett egyszerű bizalmát látta, amikor érezte saját szívének mély, ragaszkodó gyengédségét elsőszülettyje iránt, értékes leckét tanult meg Isten emberek iránti csodálatos szeretetéről, mely Fiának odaadásában nyilvánult meg, és arról, hogy Isten gyermekei nyugodtan vethetik bizalmukat mennyei Atyjukba. Istennek Krisztus által megnyilvánuló végtelen, felfoghatatlan szeretete foglalkoztatta éjjel és nappal, és lelkének teljes buzgalmával igyekezett megismertetni ezt a szeretetet embertársaival, akik között élt... Énok háromszáz éven át törekedett lelki tisztaságra, hogy összhangban éljen a mennyel. Három évszázadon át Istennel járt... Énok ott állt az örökkévalóság küszöbén, csak egyetlen lépés választotta el a boldogság honától. Íme a kapuk feltárultak, Istenben elrejtett földi életét ott folytatta; átment a szent város kapuján – az emberek közül elsőként.” (Ellen G. White: *Patriárkák és próféták*, 70–71., 74. o.)

Ábel is, Énok is választ kapott hitére Istentől. „Az üdvösséget hinni kell, nem sejtteni... Csak akkor tökéletes minden ízében a hit... amikor határozottan bízunk abban, hogy nem hiába keressük Őt, és így bizton várjuk Tőle üdvösségünket” – írja Kálvin.¹

2 A hitnek mely vonását emeli ki az apostol, Noé és Ábrahám életpéldáját állítva elének?

„Hit által tisztelte Istent Noé, mikor megintetvén a még nem látott dolgok felől, háznépe megtartására bárkát készített, amely által kárhóztatta e világot, és a hitből való igazság örökösévé lett. Hit által engedelmesskedett Ábrahám, mikor elhívatott, hogy menjen ki arra a helyre, amelyet örökölendő volt, és kiment, nem tudván, hová megy. Hit által lakott az ígélet földén, mint idegenben, sátorokban lakván Izsákkal és Jákob-

¹ A *Zsidókhoz írt levél magyarázata*. Református Sajtóosztály, 1965; 156–157. o.

bal, ugyanazon ígéretnek örökostársaival. Mert várja az alapokkal bíró várost, melynek építője és alkotója az Isten.” (11,7–10)

Részletező kérdések:

- *Mi volt az a „nem látott” dolog, amit Noé komolyan vett?*
- *Milyen cselekvésre készítette ez őt?*
- *Milyen „igazság” alapján soroltatott az igazak közé?*
- *Milyen „nem látott dolgot” vett valóságnak Ábrahám, amikor elhagyta szülőföldjét és rokonságát?*
- *Miben nyilatkozott meg még hite Kánaánban tartózkodása idején, amelyben fia és unokája is osztozott?*

Noé is, Ábrahám is hosszú időn át kitartott abban, hogy Isten szavára épített – nehézség, meg nem értés, vagy gúny ellenére is.

„Százhusz esztendővel az özönvíz előtt Isten angyala által közölte Noéval szándékát, és utasította, hogy építsen egy bárkát... Az óriási alkotmány építése kitartó és fáradságos munkát igényelt. Figyelembe véve a fák hatalmas méretét és szívósabb anyagát, a gerendák elkészítése sokkal nehezebb munka volt akkor, mint napjainkban, még az akkor élt emberek nagyobb testi erejéhez képest is... Miközben Noé hirdette a világnak a figyelmeztető üzenetet, őszinteségéről cselekedetei tanúskodtak. Így tökéletesedett és vált nyilvánvalóvá a hite. Példát adott a világnak arra, mit jelent hinni Isten szavának. Minden vagyonát a bárka építésére fordította... Kortársai megvetése és gúnyolódása közepette is kitűnt szent életével, rendíthetetlen hitével... Addig még soha nem esett eső, a földet pára vagy harmat nedvesítette meg. A folyók sohasem léptek ki medrükből, méltóságteljes biztonsággal hömpölyögtek a tengerbe.”

„Ábrahám feltétlen engedelmessége a hit egyik legszebb bizonyítéka az egész Szentírásban. Számára a hit »a remélt dolgok valósága, és a nem látott dolgokról való meggyőződés« volt. Az isteni ígéretben bízva, a teljesülés egyetlen külső biz-

tosítéka nélkül, otthagya otthonát, rokonságát, szülőföldjét, és elindult, hogy kövesse Istent, noha nem tudta, merre fogja vezetni...

A próba, amelyet Ábrahám kiállt, nem volt könnyű. Isten nem csekély áldozatot követelt tőle. Szoros kötelékek fűzték hazájához, rokonságához és otthonához. De nem habozott, hanem engedelmeskedett a hívó szónak. Nem kérdezősködött az ígélet földje felől – termékeny-e a föld, egészséges-e az éghajlat, kellemes környezet vár-e rá azon a földön, szerzhet-e ott vagyont, gazdagságot. Isten szólt, és az Ő szolgálójának engedelmeskednie kell. Számára az a legboldogabb hely a világon, amelyet Isten jelöl ki neki.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 81–84., 120–121. o.)

3 Miképpen lett Sára szintén a hit példaképévé?

„Mert várja az alapokkal bíró várost, melynek építője és alkotója az Isten. Hit által nyert erőt Sára is az ő méhében való fogásra, és életkora ellenére szült, mint-hogy hűnek tartotta azt, aki az ígéletet tette. Azért is egytől, mégpedig mintegy kihalttól annyian származtak, mint az égnek csillagai sokaságra nézve, és mint a tenger partja mellett a fövény, mely megszámlálhatatlan.” (11,10–12)

.....

Részletező kérdések:

– Kezdetről fogva úgy hitt Sára, ahogyan itt Pál apostol szól róla? Olvassuk el: 1Móz 16,1–2; 18,9–15.

– Hogyan egyeztethetjük össze az 1Móz 16,2-ben és 18,9–15-ben található híradást Sárának azzal a jellemzésével, amelyet a Zsidókhoz írt levélben ad róla az apostol?

– Hogyan viszonyult Sára férje, Ábrahám is először az Isten által adott ígérethez? (1Móz 16,1–6; 16,1–2; 17,15–19)

– Hogyan egyeztethető ez össze azzal, ahogyan a Római levél szól hitéről (Róm 4,17–22) Sára gyermekét illetően?

„El kell ismerni, hogy [Sára] hite bizalmatlansággal vegyes volt, de mivel a feddés következtében felhagyott bizalmatlanságával, hite Isten részéről elismerésben és dicséretben része-sül. Tehát amit először mint hihetetlen dolgot visszautasított, azt, mihelyt meghallja, hogy az Isten szájából ered, engedel-mesen fogadja. S ebből azt a hasznos tanítást meríthetjük, hogy ha valami tekintetben ingadozik és sántikál is a hitünk, mégsem marad el mellőle Isten helyeslése, csak ne kedvez-zünk bizalmatlanságunknak. Egyszóval: az a csoda, amelyet Isten akkor mutatott meg, amikor Izsák született, az Ábra-hám és felesége hitének volt a gyümölcse, azé a hité, amely-lyel Isten erejét megragadták... Ha valaki csak azt hallja, hogy Sára hit által szült, még nem fogja megérteni, hogy mi akar ez lenni. De az a magyarázat, amelyet az apostol hoz-záfűzött, minden nehézséget eloszlat. Ugyanis azt mondja: ez volt Sára hite, hogy Istent igaznak tartotta, igaznak az Ő ígé-reteiben is... Sára hűnek tartotta Istent, aki az ígéretet tet-te. Az az igaz hit – mondom –, amelyik hallja az Isten be-szédét, és az Ő ígéretére támaszkodik.”²

4 **Hogyan tekintett Isten ezekre a hívőkre, akiknek töret-len volt a reményük – és annak megfelelőek a tetteik is –, bár egyáltalán nem, vagy csak részben látták még Isten ígéreteinek beteljesülését?**

„Hitben haltak meg mindezek, nem nyerve meg az ígé-reteket, hanem csak távolról látva és üdvözölve azokat, és vallást téve arról, hogy idegenek és vándorok a föl-dön. Mert akik így szólnak, nyilván jelentik, hogy hazát keresnek. És hogyha eszükbe jutott volna az, amelyből kijöttek, volt volna idejük a visszatérésre. Így azonban jobb után vágyódnak, tudniillik mennyei után. Azért nem szégyelli őket az Isten, hogy Istenüknek neveztes-sék, mert készített nekik várost.” (11,13–16)

² Kálvin: *A Zsidókhöz írt levél magyarázata*. Református Sajtóosztály, 1965; 161–162. o.

„Mert mit használ az embernek, ha mind e világot megnyeri is, ő magát pedig elveszíti, vagy magában kárt vall? Mert valaki szégyell engem és az én beszédemet, az embernek Fia is szégyellni fogja azt, amikor eljön az Ő dicsőségével, és az Atyáéval és a szent angyalokéval.” (Luk 9,25–26)

.....

.....

Mindezen hívők a végső üdvösség isteni ígéretére szegezték tekintetüket. Ezért nem vesztették el céljukat és reménységüket semmilyen nehézség közepette. Mindvégig állhatatosan kitartottak a hitben. Az ilyen hívőket Jézus „nem szégyelli” megvallani tanítványaiként a mennyei Atya és a szent angyalok előtt. „Szégyelli” viszont tanítványainak elismerni azokat, akiknek bűnös emberek véleménye fontosabb, mint az Úr szava és az üdvösség ajándéka. Azok választanak jól, akik nem a „láthatókat” tartják mértékadónak, hanem mindenekfelett „Isten országát és annak igazságát” (Mát 6,36) keresik. „Mivelhogy nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra, mert a láthatók ideig valók, a láthatatlanok pedig örökkévalók.” (2Kor 4,18)

5 **Hogyan, miben nyilatkozott meg Ábrahám hite, amikor az Izsák feláldozására vonatkozó parancsot kapta?**

„Hit által áldozta meg Ábrahám Izsákot, próbára tétetvén, és az egyszülöttet vitte áldozatul, ő, ki az ígéreteket nyerte. Akinek megmondattott: »Izsákban neveztetik néked mag.« Úgy gondolkozván, hogy Isten a halálból is képes feltámasztani, miért is őt példaképpen visszanyerte.” (11,17–19)

.....

.....

Részletező kérdések:

– *Milyen ellentmondás volt az Ábrahámnak korábban adott ígéret és az Izsák feláldozására vonatkozó parancs között?*

– *Hogyan oldotta meg hitével Ábrahám ezt a próbára tévő, felfoghatatlannak tűnő ellentmondást?*

– *Mi állt tehát amögött, hogy Mória hegyéhez érkeve így szólt Ábrahám a szolgálkhoz: „Elmegyünk... imádkozunk... visszatérünk hozzátok.” (1Móz 22,5)*

„Ábrahám... gyötrődő lelke nem nyert enyhülést... Sátán is ostromolta, hogy kételyt, hitetlenséget sugalljon, Ábrahám azonban ellenállt késztetéseinek... Most sem zúgolódott Isten ellen, hanem felvértezte lelkét, az Úr jóságának és hűségének bizonyítékain elmélkedett... Feltörő hittel ismételte magában az ígéretet: »Izsákról neveztetik a te magod« – a mag, amely éppúgy megszámlálhatatlan, mint a tenger fővénye (1Móz 21,12). Izsák születése csoda volt, és az a hatalom, amely életet adott neki, nem adhatja-e vissza életét? Túl a látható világon, Ábrahám megragadta Isten szavát, »úgy gondolkozván, hogy az Isten a halálból is képes feltámasztani« (Zsid 11,19).

Ábrahám hitbeli győzelme világító oszlopként emelkedik, amely beragyogja Isten szolgálainak ösvényét nemzedékről nemzedékre. Ábrahám nem keresett kifogást, hogy felmentést nyerjen Isten akaratának teljesítése alól. A háromnapos utazás alatt elegendő ideje volt a meggondolásra, és arra, hogy kételkedjen Istenben, ha erre hajlott volna. Úgy is érvelhetett volna, hogy fiának megölése után úgy tekintenek majd rá mint gyilkosra, második Kainra, hogy mindazt, amit eddig hirdetett, megvetnék és elvetnék, s ezzel lerombolná befolyását, nem tehetne többé jót embertársaival. Mentiségére hozhatta volna még fel idős korát is. Azonban a pátriárka egyik kifogáshoz sem folyamodott... Tudta, hogy Isten minden követelménye igazságos és jogos, és engedelmeskedett a parancsnak az utolsó betűig.

Az egész menny csodálkozva és csodálattal szemlélte Ábrahám megingathatatlan engedelmességét. Az egész menny örvendezett hűségén... »Hol van az égő áldozatra való bárány?« Ábrahám így válaszolt: »Isten majd gondoskodik az égő áldozatra való bárányról.« És amikor az apa kezét megállították, amint fiát megölni készült, Izsák helyett pedig a kost áldozta meg, amelyről Isten gondoskodott – akkor megvilá-

gosodott a megváltás titka, és még az angyalok is jobban megértették azt a csodálatos tervet, amelyről Isten gondoskodott, hogy az embert üdvözítse (1Pét 1,12).” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 148–153. o.)

6 Hogyan nyilatkozott meg Izsák, Jákob és József hite haláluk előtti áldásmondásukban, illetve rendelkezésükben?

„Hit által áldotta meg a jövendőkre nézve Izsák Jákóbot és Ézsaut. Hit által áldotta meg a haldokló Jákób a József fiainak mindegyikét, és botja végére hajolva imádkozott. Hit által emlékezett meg élete végén József Izrael fiainak kimeneteléről, és az ő tetemeiről rendelkezett.” (11,20–22)

.....

.....

Részletező kérdések:

– *Mi tanúskodott Izsák áldásában az isteni ígéretekbe vetett hitről? Gondoljuk át az 1Móz 27,29-ben foglaltakat! Kire vonatkozott ez: a fiára, Izrael népére mint leszármazottaira? Vonatkozhatott ezenkívül még valakire, aki szintén utódai közül való lesz?*

– *Hogyan jutott kifejezésre Jákob áldásában (1Móz 49,1–28) az ábrahámi ígéretekbe vetett hit?*

– *Miképpen jutott kifejezésre ugyanez a hit József halála előtti rendelkezésében? (1Móz 50,24–26)*

„[József] amikor közeledni érezte halálát, maga köré gyűjtötte rokonait. Bármennyire tisztelték is a fáraó országában, számára Egyiptom csak száműzetésének helye volt. Élete végén is arról tett bizonyosságot, hogy Izrael fiaival vállal sorsközösséget. Utolsó szavai így hangzottak: »Isten bizonyosan meglátogat titeket, és felvisz titeket e földről arra a földre, amelyet esküvel ígért Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak.« Ezután ünnepélyesen megeskette Izrael fiait, hogy csontjait elviszika magukkal Kánaánba. »És meghalt József százöt éves korában, és bebalzsamozták és koporsóba tették Egyiptomban.« Ez

a koporsó a következő évszázadok elnyomatásának ideje alatt azt hirdette Izrael fiainak, hogy csak vándorok Egyiptom földjén. Emlékeztette őket a haldokló József búcsújára, hogy minden reményük az ígért földjére összpontosuljon, mert biztosan eljön a szabadulás.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféta*k, 240. o.)

Mire tanítanak bennünket a hit példaképei?

II. rész

Olvassuk el előzetesen: Zsid 11,23–40

1 Miben nyilatkozott meg Mózes szüleinek a hite?

„Hit által rejtegették Mózeszt az ő szülei születése után három hónapig, mivel látták, hogy kellemes a gyermek, és nem félték a király parancsától.” (11,23)

.....

.....

A hit eloszlatja a félelmet. Az igazán hívő ember egyik jellemző tulajdonsága, hogy nem fél akkor sem, amikor emberileg volna rá oka. Nem fél, mert Istenben bízik. „*Mikor félnem kellene is, én bízom tebenned*” – írja Dávid egyik zsoltárában, amely bujdosása idején keletkezett, amikor Saul halálra kereste őt (Zsolt 56,11). Jézus bátorító felhívása: „*Ne félj, csak higgy!*” (Márk 5,36), arra mutat rá, hogy félelmünk ellenszere a hit.

„A[z egyiptomi] király... felszólította népét, hogy ki-ki kutasza fel és pusztítsa el az izraeliták csecsemőit. »Minden fiút, aki születik, vessetek a folyóvízbe, a leányt pedig hagyjátok mind életben.« Még érvényben volt a rendelet, amikor a Lévi nemzetségéből származó istenfélő házaspárnak, Amrámnak és Jokébednek fiúgyermekke született. A szülők »lát-

ták, hogy szép az«, és tudva, hogy Izrael szabadulásának ideje közel van, és Isten támaszt majd népének szabadítót, elhatározták, hogy kicsinyüket nem hagyják elpusztulni. Istenbe vetett hitük megerősítette szívüket, »és nem félték a király parancsától« (Zsid 11,23). Az anya három hónapig rejtette a gyermeket. Azután belátva, hogy nem tarthatja tovább titokban, gyékényből kosárkát font, azt szurokkal vízhatlanná tette, beletette a gyermeket, és a folyó partján, a sás közé rejtette el...

Az anya buzgó könyörgése Isten gondviselésére bízta a gyermeket, akinek parancsára láthatatlan angyalok sokasága vette körül a fiúcska rejtkehelyét. Angyalok vezették oda a fáraó leányát is. A kis gyékénykosár felkeltette érdeklődését, és meglátva benne a gyönyörű gyermeket, rögtön megértette a történeteket. A gyermek könnyei részvétet ébresztettek benne, és meghatódva gondolt az ismeretlen anyára, aki így akarta megmenteni gyermekét. Elhatározta, hogy saját fiává fogadja a kisdedet.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 251. o.)

2 Milyen választásban és döntésben mutatkozott meg Mózes hite?

„Hit által tiltakozott Mózes, midőn felnövekedett, hogy a fáraó leánya fiának mondják. Inkább választván az Isten népével való együtt nyomorgást, mint a bűnnek ideig-óráig való gyönyörűségét, Egyiptom kincseinél nagyobb gazdagságnak tartván Krisztus gyalázatát, mert a megjutalmazásra tekintett. Hit által hagyta oda Egyiptomot, nem félvén a király haragjától, mert erős szívé volt, mintha látta volna a láthatatlant.” (11,24–27)

Részletező kérdések:

– *Milyen két lehetőség között választott Mózes, és miért? Mire szegte a tekintetét?*

– *Amikor menekülnie kellett Egyiptomból, félelmetesnek és kilátástalannak tűnt a helyzete. Ennek ellenére félelem és*

csüggedés jellemezte-e őt? Bánkódott-e sorsának látszólag negatív fordulata miatt?

– Hogyan jellemzi összefoglalóan Mózes hitét az apostol? Hogyan függ ez össze a hit 11,3-ban adott meghatározásával?

„Mózes a Föld nagyjai között is kimagasló egyéniség volt, tekintélyével és képességeivel tündökölt kora legfényesebb királyi udvarában, a hatalom jogarának várományosa volt. Szellemi nagysága minden korok nagyjai fölé emelte. Egyedülálló mint történetíró, mint bölcsész, költő, hadvezér és törvényadó. Övé lehetett volna az egész világ, mégis volt erkölcsi ereje ahhoz, hogy minden földi nagyságot, méltóságot és hatalmat elutasítson, »inkább választva az Isten népével való együtt nyomorgást, mint a bűnnek ideig-óráig való gyönyörűségét«.

A fáraó tündöklő palotája és a királyi trón nagy ígéretekkel kecsegtette Mózeset, de ő tudta, hogy a fejedelmi csarnokok bűnös élvezetei elfeledtetik Istent az emberekkel. A pompás palotán, sőt az uralkodói címen túl tekintete a nagy méltóságra irányult, melyet a magasságos egek szentjei nyernek majd el abban az országban, amelyet a bűn nem rontott meg. Láttá a »hervadhatatlan koronát« (1Pét 5,4), melyet a menny Királya helyez a győzők homlokára. Hite és meggyőződése indította arra, hogy hátat fordítson a világ nyújtotta nagyságnak, és egyesüljön Isten megvetett, szegény népével, amely inkább az engedelmesség útját választotta, semhogy a bűnnek szolgáljon.”

„[Midián pusztájában], a hegyek magányának ünnepélyes fenségében Mózes egyedül volt Istennel. Körülötte minden Isten nevét viselte. Úgy érezte, hogy az Úr állandó jelenlétében él, és az Ő ereje árnyékolja be őt. Itt felszívódott benne az önelégültség. A Végtelen jelenlétében felismerte, hogy milyen gyenge, tehetetlen és rövidlátó az ember.

Itt a pusztában társult Mózeshez Isten személyes jelenlétének érzete, amely végigkísérte fáradságos, gondterhelt életén... *»Mintha látta volna a láthatatlant.«* (Zsid 11,27) Mózes nemcsak elmélkedett Istenről, hanem látta is Őt. **Az Úr folyamatos látomásként volt jelen életében. Arcát sohasem veszítette el tekintete elől. Mózes számára a hit nem fel-**

tételezés, hanem élő valóság volt. Hitte, hogy Isten különösképpen irányítja életét, és minden megnyilatkozásában felismerte Őt. Tőle várta az erőt a kísértések legyőzéséhez... Teljesen az isteni hatalomra bízta magát. Érezte, hogy segítségre van szüksége, ezt állandóan kérte, hit által megragadta, és a megtartó erő biztosítékában, bizonyosságának tudatában haladt előre. Ilyen tapasztalatot nyert Mózes negyvenévi pusztai átformálódása alatt, és ennek elnyeléséhez a Végtelen Bölcsesség nem tartotta túl hosszúnak az időt, és túl nagyak az árat.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 254–255. o.; *Nevelés/Előtted az élet*, 60–61. o.)

3 Miben nyilatkozott meg Mózes és az izraeliták hite a kivonuláskor?

„Hit által rendelte a páskát és a vér kiontását, hogy az öldöklő ne illesse az ő elsősülötteiket. Hit által keltek át a Veres-tengeren, mint valami szárazföldön, amit megpróbálván az egyiptomiak, elnyelettek.” (11,28–29)

.....

.....

Mindkét említett helyzet félelmetes volt. Az izraeliták félelmet csak a hit oszlathatta el. Kérdés volt azonban, hogy a félelemnek, a zúgolódásnak és a panasznak adják-e át magukat, vagy pedig – Isten szavában, ígéretében bízva – a hitbeli cselekvés útját választják?

„Amikor Mózes a nép elé tárta a szabadításuk érdekében hozott isteni rendelkezéseket, »a nép meghajtotta magát, és leborult«... Az izraeliták engedelmeskedtek Isten rendelkezéseinek. Gyorsan és titokban tették meg az előkészületeket a kivonulásra. Összegyűjtötték családjukat, levágták a páskabarányt, a húst tűzön megsütötték, a kovásztalan kenyeret és keserű füveket is elkészítették. Az apa, aki a család papja is volt, a szemöldökfára hintette a vért, és csatlakozott bent levő családjához. Sietve és csendben fogyasztották el a páskabarányt. A nép áhítattal imádkozott, és várt. Az elsősülöttek szívét, az erős férfiatól kezdve egészen a piciny gyer-

mekekig, leírhatatlan félelem fogta el. Apák és anyák karjaikba zárták elsőszülöttjeiket, amikor a félelmetes csapásra gondoltak, ami aznap éjjel átvonul felettük. Az öldöklő angyal azonban elkerülte az izraeliták lakhelyeit. A vér – a Megváltó védelmének jele – ott volt az ajtófélfáikon, és a pusztító elkerülte őket.”

„A héberek a tenger mellett táboroztak, amelynek habjai látszólag áthatolhatatlan akadályt jelentettek, míg dél felé vad, sziklás hegység zárta el az útjukat. Hirtelen fényes fegyverek csillogását pillantották meg, és közeledő harci szekereket a távolban – egy hatalmas hadsereg előőrseit. Lassan láthatóvá vált a közeledő egyiptomi sereg. Félelem szállta meg Izrael szívét...

Mózeset nagyon bántotta, hogy népe ennyire kicsinyhitű annak ellenére, hogy ismételten tanúja volt az érdekükben megnyilvánuló isteni hatalomnak... Igaz ugyan, hogy isteni beavatkozás nélkül semmiképpen sem menekülhetnek meg, **de mivel az isteni rendelkezéseknek engedelmeskedve jutottak jelenlegi helyzetükbe, Mózes nem félt a következményektől.** Nyugodt, biztató válasszal fordult a néphez: »Ne féljete, megálljatok, és nézzétek az Úr szabadítását, amelyet ma cselekszik veletek. Mert amely egyiptombelieket ma láttok, azokat soha nem látjátok többet. Az Úr hadakozik értetek, ti pedig veszteg legyetek.« (2Móz 14,13–14) Nem volt könnyű Izrael seregeit az Úr színe előtt várakoztatni. Fegyelem és önuralom hiányában erőszakossá váltak, és ésszerűtlenül viselkedtek. Azt hitték, hogy újból elnyomóik kezébe kerülnek, és elkecseregésük, siránkozásuk nem ismert határt...

Amikor az egyiptomi sereg könnyű zsákmányra számítva megközelítette őket, a felhőoszlop félelmetes fenséggel föl-emelkedett, átvonult az izraeliták felett, majd leereszkedett Izrael tábora és az egyiptomi sereg közé. Sötét fal magaslott az üldözött és üldözője között. Az egyiptomiak nem láthatták az izraeliták táborát, és kénytelenek voltak megállni. Ahogyan az éjjeli sötétség egyre nőtt, a felhőfal fényforrásul szolgált a hébereknek, nappali világosságot árasztva az egész táborra.

Ezután visszatért a reménység az izraeliták szívébe. Mózes pedig az Úrhoz kiáltott. »És mondta az Úr Mózesnek: Mit

kiáltasz hozzám? Szólj Izrael fiainak, hogy induljanak el. Te pedig emeld fel a te pálcádat, és nyújtsd ki kezedet a tengerre, s válaszd azt ketté, hogy Izrael fiai szárazon menjenek át a tenger közepén.»

Az ebben rejlő tanulság örök időkre szól. A Krisztust követők élete sokszor telve van veszedelmekkel, és ilyenkor nehéznek tűnik a kötelesség teljesítése. A képzelet a fenyegető pusztulás képét festi elénk. Ám Isten szava világosan szól: »Indulj előre!« Engedelmeskedjünk ennek a parancsnak, még akkor is, ha szemünk áthatolhatatlannak látja a sötétséget, és ha lábunk körül hideg, szennyes vizet érzünk. Mert a haladásunkat hátráltató akadályok sohasem tűnnek el teljesen. Akik halogatják az engedelmességet, amíg a bizonytalanság árnyéka el nem oszlik és a kudarc vagy vereség veszélye el nem hárul, azok sohasem fognak engedelmeskedni. A hitelenség állandóan azt suttogja: »Várjunk, míg eltűnnek az akadályok, és utunk tisztán látható lesz.« A hit ellenben bátran ösztönöz előre, »mindent hisz, mindent remél« (1Kor 13,7).» (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 287–288., 292–294., 297–298. o.)

4 Miben mutatkozott meg a hit döntése a honfoglalásnál, nevezetesen Jerikó bevételénél, egyrészt Izrael, másrészt pedig egy pogány, bűnös nő, Ráháb részéről?

„Hit által omlottak le Jerikó kőfalai, midőn hét napig köröskörül járták. Hit által nem veszett el Ráháb, a parázna nő az engedetlenekkel együtt, befogadván a kémeiket békességgel.” (11,30–31)

.....

.....

.....

„Hat napon át kerülte Izrael serege a várost. Elérkezett a hetedik nap... A nagy sereg ünnepélyesen vonult a pusztulásra ítélt falak körül. Minden csendes volt, csak a sok láb lépteinek dobbanása hallatszott, és a kora reggel csendjét időn-

ként megtörő kürtszó... A falakon az órszemek növekvő félelemmel látták, hogy amikor az első kör befejeződött, egy második, azután egy harmadik, negyedik, ötödik, hatodik következett. Mi lehet ezeknek a titokzatos hadmozdulatoknak a célja? Milyen hatalmas esemény közeledik? Nem kellett sokáig várakozniuk. Mihelyt a hetedik kör befejeződött, a hosszú menet megállt. A kürtök, amelyek egy ideig hallgattak, most úgy harsantak fel, hogy még a föld is megrázkódott. A szilárd kőfalak, masszív tornyaikkal és oromzatukkal megintogtak, és alapjaikban remegtek, azután nagy robajjal a földre hullottak. Jerikó lakosai megbénultak a rémülettől, Izrael seregei pedig benyomultak és elfoglalták a várost...

»Hit által omlottak le Jerikó kőfalai.« (Zsid 11,30) Az Úr seregének fejedelme csak Józsuével beszélt, és nem nyilatkozta ki magát az egész gyülekezetnek... Így is érvelhettek volna: »Milyen értelmetlen és nevetséges dolog ez, naponta kerülgetni a város falait, kürtöket fújva. Ennek nem lehet hatása a robusztus erődítményre.« De éppen ennek a felvonulási ceremóniának a hosszú folytatása – a falak végső ledőlése előtt – adott alkalmat az izraeliták hitének növekedésére. Emlékezetükbe kellett vésődnie, hogy erejük nem emberi bölcsességben vagy hatalomban rejlik, hanem egyedül üdvösségük Istenében. Hozzászórtak, hogy teljesen isteni Vezérük hatalmára támaszkodjanak.

Isten nagy dolgokat akar cselekedni az Őbenne bízókért. Isten állítólagos népének azért nincs nagyobb ereje, mert túlságosan bízik saját bölcsességében, és nem ad alkalmat az Úrnak, hogy kinyilvánítsa hatalmát népe érdekében. Minden veszélyben segíteni fog hívő gyermekein, ha ők teljesen Istenbe vetik bizodalmaikat, és hűségesen engedelmeskednek neki.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 532–535. o.)

Ráháb részéről nagy kockázat volt a kéme befogadása az adott helyzetben. Lásd: Józs 2,1–7. Ráháb tettének indítéka a hitbéli meghajlás volt Isten igazságos ítélete és hatalma előtt (Józs 2,8–11). Hite jutalmat nyert, Isten megmentette őt, és vele együtt családtagjait is, akik szintén kifejezték a hitüket azzal, hogy hallgattak Ráháb bizonyágtételére, és odagyűltek a házához, menedéket keresve (Józs 2,12–13, 18–19; 6,22–23, 25).

5 Teljes-e a hit példaképeinek eddigi felsorolása? Elhagyva a továbbiakban a személyek említését, milyen cselekedeteket sorol fel az apostol, amelyek véghezvitele csakis hit által lehetséges?

„És mit mondjak még? Hiszen kifogynék az időből, ha szólnék Gedeonról, Barákról, Sámsonról, Jettéről, Dávidról, Sámuelről és a prófétákról. Akik hit által országokat győztek le, igazságot cselekedtek, az ígéreteket elnyerték, az orozslánok száját betömték. Megoltották a tűz erejét, megmenekedtek a kard életől, felerősödtek a betegségből, erősek lettek a háborúban, megszalasztották az idegenek táborait. Asszonyok feltámadás útján visszanyerték halottaikat. Mások kínpadra vonattak, visszautasítván a szabadulást, hogy becsesebb feltámadásban részesüljenek. Mások pedig megcsúfoltatások és megostoroztatások próbáját állották ki, sőt még bilincseket és börtönt is. Megköveztettek, kínpróbát szenvedtek, szétfűrészeltettek, kardra hányattak, juhoknak és kecskéknek bőrében bujdosnak, nélkülözve, nyomorgattatva, gyötörtetve, akikre nem volt méltó e világ, bujdosva pusztákon és hegyeken, meg barlangokban és a földnek hasadékaiban.” (11,32–38)

.....

.....

Részletező kérdések:

– Írjuk ki sorban egymás alá azokat a nagy és diadalmas tetteket, amelyeket emberek véghez tudtak vinni hit által. Írjuk melléjük a hívő személyek nevét, és az eseteket, amelyekre az apostol itt utalhat.

Hitbeli tettek: A hívő személyek: A történések:

.....

.....

.....

.....

– Írjuk ki egymás alá azokat a veszteségeket és szenvedéseket, amelyeket emberek hősiiesen vállalni tudtak, ugyancsak hit által. Írjuk melléjük itt is a személyek vagy csoportok neveit, illetve a korszakot, amikor ilyen hitbeli szenvedések vállalásának példáit láthatjuk.

A szenvedés és mártíromság különböző formái, esetei:

A hívő személyek vagy csoportok:

.....
.....
.....
.....

Sokszor úgy gondoljuk, hogy csakis a látható szabadulás és győzelem lehet imánk meghallgatása, hitünk jutalma. Vannak azonban esetek, amikor ahhoz nyerünk hitben erőt, hogy külső legyőzetés mellett belső, erkölcsi győzelmet arassunk, az igazsághoz való feltétlen és megingathatatlan hűség által. Ezek a hívők azt a választ nyerték hitükre, amelyet a következő igék tartalmaznak: „Sőt, amennyiben részetek van a Krisztus szenvedéseiben, örüljétek, hogy az Ő dicsőségének megjelenésekor is vigadozva örvendezhessetek. Boldogok vagytok, ha Krisztus nevéért gyaláznak titeket, mert megnyugszik rajtatok a dicsőségnek és az Istennek Lelke, amit amazok káromolnak ugyan, de ti dicsőítitek azt.” (1Pét 4,13–14) „Mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít.” (Fil 4,13) „És ezt mondta nékem: Elég néked az én kegyelemem; mert az én erőm erőtlenség által végeztetik el.” (2Kor 12,9)

„Isten mindig úgy vezeti gyermekeit, amint ők maguk is választanák, ha láthatnák a kezdetből a véget, ha mint munkatársai felismernék tervének dicsőségét, amelyet teljesítenek. Sem az elváltozott és mennybe szállott Énok, sőt Illés sem, aki tüzes szekéren emelkedett az égbe, nem volt nagyobb, vagy nem részesült nagyobb tiszteletben, mint Keresztelő János, aki elhagyatottan senyvedett a börtönben. »Mert néktek adatott az a kegyelem a Krisztusért, ne csak, hogy higgyetek Őbenne, hanem hogy szenvedjétek is Őérette.« (Fil 1,29) A menny összes ajándékai közül, amelyeket az emberre

áraszthat, a Krisztus szenvedéseiben való részesülés a legkomolyabb megbízatás és a legnagyobb megtiszteltetés.” (Ellen G. White: *A világ reménye*, János bebörtönzése és halála c. hiányzó fejezetéből, 40. o.)

6 Mi jellemezte az összes felsorolt hithőst? Hogyan láthatjuk a fejezet végén, hogy a hit 11,3-ban adott meghatározása volt az a vezérfonal, amelyet az apostol mindvégig követett a hitbeli példaképek áttekintésénél?

„Mindezek, noha hit által jó bizonytságot nyertek, nem kapták meg az ígéretet. Mivel Isten mifelőlünk valami jobbról gondoskodott, hogy nálunk nélkül tökéletességre ne jussanak.” (11,39–40)

.....

.....

Mi volt az összes jutalmuk a Földön sokaknak a hithősök közül, különösképpen azoknak, akik szenvedések elviseléséhez és mártírhálál elszenvetéséhez kaptak erőt? Az, hogy „*Istentől jó bizonytságot kaptak*”. Lelkiismereti békét és üdvbizonyosságot ajándékozott nekik az Úr a Szentlélek által. Jelenlétének vigasztalása, a rájuk váró végső szabadulás és dicsőség látomása mindvégig velük volt. Ez a legnagyobb kincs.

Ezenfelül Isten előre látta, hogy a későbbi nemzedékeknek is áldására lesz, ha szemlélik azt a hűséget, amit e hithősök súlyos hitpróbájukban tanúsítottak.

„Jézus nem lépett közbe, hogy szolgáját [Keresztelő Jánost] kiszabadítsa. Tudta, hogy János kiállja a próbát... Örömmel kiszabadította volna hűséges szolgáját, de azoknak az ezreknek érdekében, akik az elkövetkezendő években börtöneikből halálra adatnak, Jánosnak ki kellett innia a vértanúk poharát. Amikor Jézus követőinek elhagyott cellákban kell majd szenvedniük, vagy kard, kínpad, máglya vár rájuk, látszólag Istentől és emberektől elhagyottan, szívüket megerősíti az a gondolat, hogy Keresztelő Jánosnak is, akinek hűségéről Krisztus tett bizonytságot, hasonló osztályrész jutott. Sátán engedélyt kapott, hogy Isten hírnökének földi életét megrö-

vidítse: de azt az életet, amely »Krisztussal Istenben volt elrejtve«, a pusztító nem érinthette... A halál Jánost mindörökre kivonta a Kísértő hatalma alól.” (Ellen G. White: *A világ reménye*, János bebörtönzése és halála c. hiányzó fejezet, 40. o.)

Csodálatos részlet a mártírok kiáltása és Isten erre adott válasza Jel 6,9–11-ben. Világosan kitűnik: ezek a hívők nem ütköztek meg azon, hogy nem nyertek látható, fizikai szabaddulást; hitük, reménységük töretlen maradt a „szent és igaz” Istenben. Isten pedig „egyenként” ismeri és nagyra értékeli hűségüket, állhatatosságukat. János apostol Pátmosz szigetén nyert látomásában azt a jelenetet szemlélte, amikor a végső üdvösség elnyerésekor királyi székekre ülnek azok, „akiknek fejüket vették Jézus bizonyágtételéért és Isten beszédéért” (Jel 20,4).

A végső üdvösséget egyszerre nyerjük el majd mindnyájan Isten országában. A hit hősei addig „nyugszanak” sírjukban, „félre van téve” számukra „az igazság koronája” (Dán 12,13; 2Tim 4,6–8). Pillanatnyi könnyű szenvedésnek tűnik majd ott mindaz, amit a Földön elviseltünk, bármilyen súlyos volt is a próba (2Kor 4,17–18).

Bátorítás a hitben való kitartásra

Olvassuk el előzetesen a 12. fejezetet!

1 Mit jelent hitben mindenkor Jézusra tekinteni? Mire bátorít bennünket Ő, aki a „hit fejedelme”, legfőbb példaképe?

„Annakokáért mi is, kiket a bizonyságoknak ily nagy fellege vesz körül, félretéve minden akadályt és a megkörményező bünt, kitartással fussuk meg az előttünk levő küzdőteret. Nézvén a hitnek fejedelmére és bevégzőjére, Jézusra, aki az előtte levő öröm helyett, megvetve a gyálázatot, keresztet szenvedett, s az Isten királyi székének jobbára ült. Gondoljátok meg azért, hogy Ő ily ellene való támadást szenvedett el a bűnösöktől, hogy el ne csüggedjete, lelkeitekben elalélván. Mert még vérig¹ nem állottatok ellent, tusakodván a bűn ellen.” (12,1–4)

Részletező kérdések:

- Mire utal vissza a „bizonyságok fellege” kifejezés?
- Mire ösztönöz a hit az 1. vers második része szerint? Az apostolnak mely hasonló felhívásait juttatja eszünkbe ez a részlet? (Lásd 2Kor 10,5; Fil 3,14)

¹ A mi Biblia-fordításunkban „végig”-nek fordított eredeti szó jelentése: „vérig”.

– Ki a „hit fejedelme” mindazon hithősök felett, akikről az eddigiekben szó volt, aki egyben a mi hitünk „kezdője és bevégezője” is?²

– Meddig, milyen mértékig szükséges kitartanunk a bűn elleni küzdelemben?

„Ez a záradék úgyszólván az előző fejezet utószava, amelyben kimutatja az apostol, hogy miért idézte azoknak a szenteknek névsorát, akiknek hite a törvény alatt (értsd: az ószövetségi korszakban) annyira kitűnt, ti. hogy mindenki igyekezék őket követni... Még ha számbelileg kevesen volnának, példájuknak akkor is serkentő hatással kellene lenniük mireánk, de mivel igen nagy számban vannak, annál erősebb ösztönzésül kell szolgálniuk számunkra... A szentek erényei mintegy megerősítésünkre szolgáló bizonyságok, hogy az ő vezetésükre vagy társaságukra támaszkodva annál serényebben haladjunk Isten felé.”³

Krisztus a „hit fejedelme”, mert:

a) Nála volt legnagyobb a tét, legnagyobb a távolság a két dolog között, amelyek közül választhatott:

- a menny dicsősége volt az egyik lehetőség,
- a keresztes és annak gyalázata a másik.

b) Ő volt az, aki emberileg szinte semmit sem láthatott hitben vállalt döntése gyümölcseiből, mert hálátlanság, hitelenség, árulás és tagadás vette körül, amikor áldozatát meghozta. És ami a legnagyobb áldozatvállalás volt, amiben halála teljesen különbözik a mártírok halálától: Őt nem vette körül Isten vigasztalása és jelenléte, Őt Isten valóságosan és teljesen elhagyta, hogy megtapasztalja a kárhozat „külső sötétségét” helyettünk. Mégis, mindezek ellenére, a fájdalom mélypontja után lélekben fölemelkedett a bizakodó hit magaslatára. Ezzel a csodálatos vallomással adta ki utolsó lehetét: „*Atyám, a Te kezébe teszem le az én lelkemet.*”

c) Minden emberi lelki küzdelmet messze meghaladó tusát

² A „fejedelem”-nek fordított szó másik értelme: „kezdő”. Valószínűleg a szó mindkét értelmét érvényesíteni kívánta az apostol ebben az igében.

³ Kálvin: i. m., 177. o.

vívott meg önmagával is, mivel Ő nem kényszerhelyzetben, hanem önként hozta meg végtelenül súlyos áldozatát. Erre utal a 4. vers, amely azt mondja, hogy Jézus „vérig tusakodott”. Jézus Getsemáne-kertbeli vérverítékes imaküzdelmére utal minden bizonnyal az apostol ezzel a megfogalmazással.

„Krisztus még most is megtagadhatta volna a bűnös emberi nemzetségért meghatározott és elrendelt pohár kiivását. Még nem volt túl késő, Jézus még letörölhette volna orcájáról a véres verejtékcseppeket, és hagyhatta volna, hogy az emberek vesszenek el bűneikben. Azt mondhatta volna: »A bűnös hadd kapja meg bűnéért büntetését, én pedig visszamegyek az én Atyámhoz.« Vajon Isten Fia kiissza-e a megaláztatás és a haláltusa keserű poharát? Vajon az ártatlan elszenvedi-e a bűn átkának következményét, hogy megmentse a bűnöst? A szavak remegve hagyták el Jézus halvány ajkait: »Atyám, ha el nem múlhat tőlem e pohár, hogy ki ne igyam, legyen meg a Te akaratod!« (Mát 26,42)

Lélekben még egyszerű elvonul a világ Megváltójának szeme előtt az emberi nemzetség egész története. Látja, hogy a törvény megszegőinek el kell veszniük, ha magukra hagyja őket. Látja az emberek tehetetlenségét. Látja a bűn hatalmát. Az elkárhozott világ jajkiáltása és panasza a szíve mélyéig hatol. Látja a világ fenyegető végzetét, és meghozza döntését: megmenti az embereket a kárhazottól, bármibe kerül ez neki! Elfogadja vérrel való megkeresztelését, hogy általa az elkárhoztatásra szánt milliók örök életet nyerhessenek! Krisztus elhagyta mennyei otthonát, ahol csak tisztaság, boldogság és dicsőség honol, hogy megmentsen egy elveszett juhót, a bűn által elesetté lett világot. Nem tért el küldetésétől!” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 596. o.)

Jézus a „hit fejedelme” számunkra, mert hitet tud önteni belénk, ezáltal pedig reményt és erőt is ad nekünk mindenkör, minden körülmények között.

2 Mire gondoljunk, ha megpróbáltatások érnek, ha nehézségek állják el az utunkat?

„Elfeledkeztetek-e az intésről, amely néktek mint fiaknak szól: Fiam, ne vesd meg az Úrnak fenyítését, se meg ne

lankadj, ha Ő dorgál téged. Mert akit szeret az Úr, megdorgálja, megostoroz pedig mindenkit, akit fiává fogad. Ha a fenyítést elszenveditek, akkor úgy bánik veletek az Isten, mint fiaival. Mert melyik fiú az, akit meg nem fenyít az apa? Ha pedig fenyítés nélkül valók vagytok, melyben mindenkinek részesültek, korcsok vagytok, és nem fiak. Aztán, ha a mi testi apáink fenyítették minket, és becsültük őket, avagy nem sokkal inkább engedelmeskedünk-e a lelkek Atyjának, és élünk! Mert ám azok kevés ideig, tetszésük szerint fenyítették, Ő pedig javunkra, hogy szentségében részesüljünk. Bármely fenyítés ugyan jelenleg nem látszik örvendetesnek, hanem keservesnek, ámde utóbb az igazság békességes gyümölcseivel fizet azoknak, akik általa gyakoroltatnak.” (12,5–11)

.....

.....

Részletező kérdések:

– *Melyik ószövetségi ígére hivatkozik az apostol mondani-valója alátámasztására?*

– *Az apostol azt vallja, hogy Isten szeretetből enged meg próbákat az életünkben, illetve fedd és fenyít minket adott esetben. Hol találunk ehhez hasonló kijelentést az Írásban?*

– *Milyen párhuzamot von az apostol a földi apák és a mennyei Atya fenyítése között? Miben van hasonlóság, miben van eltérés?*

– *Mi a jutalma a kitartásnak a próba idején? (Vö. Jak 1,10, a „kísértés”-nek fordított szót helyesebb itt „megpróbáltatás”-nak fordítani.)*

„Krisztus leghőbb vágya az, hogy örökségét kimentse Sátán kezéből. De mielőtt külsőleg szabadulhatnánk Sátán hatalmából, előbb bensőleg kell attól szabadoknak lennünk. Az Úr megengedi életünkben a próbákat, hogy megtisztuljunk földieségünkötől, önzésünkötől, Krisztusétól elűző jellemtulajdonságainktól. Isten a bánat árjait engedi áthullámszani lelkünkön, hogy megismerjük Őt, és akit elküldött, Jézus Krisztust, mert így éled fel bennünk a vágy a teljes megtisztulásra, és min-

den megpróbáltatásból tisztábban, jobban megszentelődve, s boldogabban jövünk elő. Gyakran, amikor belépünk a próbák tüzes kemencéjébe, lelkünket önzés sötétíti el, de ha türelmesen kitartunk a megpróbáltatásban, utána isteni jellemvonásokat fogunk visszatükrözni. Ha a próbák által Isten elérte célját, akkor »felhossa a te igazságodat, mint a világosságot, és a te jogodat, miként a delet.« (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, A hamis bíró és az özvegyasszony c. fejezetből)

3 Milyen szeretetteljes szavakkal bátorítja ezután az apostol a hitbéli hanyatlás veszélyében forgó, kereszténnyé lett zsidó testvéreit?

„Annakokáért a lecsüggesztett kezeket és az ellankadt térdeket egyenesítétek föl, lábaitokkal egyenesen járjatok, hogy a sánta el ne hajoljon, sőt inkább meggyógyuljon. Kövessétek mindenki irányában a békességet és a szentséget, amely nélkül senki sem látja meg az Urat.” (12,12–14)

.....

.....

A 14. vers felhívása a tévelygőkre és a bűnösökre is vonatkozik: aki valóban keresztény, az sohasem ellenségeskedik, sohasem harcol hittestvérei ellen, még ha súlyos hibát követtek volna el, vagy személyesen ellene vétkeztek volna, akkor sem! Sőt, annál kevésbé. „Békességre és szentségre” kell törekednünk mindenki iránt! Milyen komoly figyelmeztetés, hogy „enélkül senki sem fogja meglátni az Urat”!

„Népünk körében hiányzik a mély odaadás, a lelket megindító szeretet és szánakozás a megkísértettek és tévelygők iránt. Sokan fagyos hidegséget és bűnös hanyagságot árulnak el... Milyen keveset találunk Krisztus szánakozó gyengédségéből hitvalló követői között. Ha valaki megbotlik, a többiek veszik maguknak a bátorságot, hogy a lehető legsötétebb színben tüntessék fel az esetet. Könnyörtelen szigorral bánnak el testvéreikkel, pedig talán ők is ugyanolyan bűnösök más irányban. Úgy tüntetik fel a tudatlanságból, meggondolatlan-

ságból vagy gyengeségből elkövetett tévedést, mint előre tervezett, szándékos bűnt. Némelyek, ha letérni látnak valakit a helyes útról, rámutatnak: »Ugye megmondtam! Tudtam, hogy megbízhatatlan.« Ez Sátán álláspontja. Annak örülnek, hogy gonosz gyanúsítgatásaik igaznak bizonyultak...

Változtassunk gondolkodásunkon és magatartásunkon, mert így méltatlanok vagyunk a keresztény névre. Műveljük Krisztus lelkületét, amellyel a bűnösök megmentésén fáradozott! A tévelygők ugyanolyan kedvesek Őelőtte, mint mi. Irgalmának ugyanolyan győzelmi jelvényeivé, országának ugyanolyan örököséivé válhatnak... Csak azok élnek Krisztusért, csak azok hoznak nevére tisztességet, csak azok méltók Mesterükhöz, akik igyekeznek megmenteni az elveszettet.” (Ellen G. White: *Válogatott bizonyítételek II.*, 282–285. o.)

4 A megértő, szívélyes bátorítás után hogyan figyelmeztet ismét az apostol a megkeményedés és a Szentlélek elleni bűn veszélyére?

„Vigyázzán arra, hogy az Isten kegyelmétől senki el ne szakadjon, nehogy a keserűségnek bármely gyökere, felnövekedvén, megzavarjon, és ezáltal sokan megfertőzteszenek. Ne legyen senki parázna vagy istentelen, mint Ézsau, aki egy ételért eladta elsőszülöttségi jogát. Mert tudjátok, hogy azután is, mikor akarta örökölni az áldást, megvettetett, mert nem találta meg a megbánás helyét, noha könnyhullatással kereste azt az áldást.” (12,15–17)

Ézsau esete megrázó, szemléletes példa. Amikor keserves sírásáról olvasunk az áldás elvesztése nyomán, megszánjuk, s azt kívánjuk, hogy bárcsak megbocsátásban és a vágyott áldásban részesülhetett volna. Az Ige azonban rámutat a következő súlyos tényekre:

a) Ézsau olyan bűnöket követett el, amelyekkel mintegy megvettette Istent, az Ő törvényét és ígéreiteit:

– Pogány nőket vett feleségül, nem törődve azzal, hogy atyja házasságkötésénél nagyatyja és atyja is hogyan tartották tiszteletben Isten törvényét, és milyen tapasztalatban részesültek hitük jutalmaként. Ézsau testi-lelki paráznasága ütközött ki ebben a tettében. Az eredmények a rossz döntésnek megfelelőek lettek: 1Móz 26,34–35.

– Ilyen felkiáltással adta el elsőszülöttségi jogát egy tál lencséért, egy testi kívánság azonnali kielégítéséért: „Ímé én halni járok, mire való nékem az én elsőszülöttségem?” Meg is jegyzi az Ige: „Így vetette meg Ézsau az ő elsőszülöttségét.” (1Móz 25,31. 34)

b) Keservesen sírt, amikor az áldást elveszítette, mégsem „találta meg a megbánás helyét”. Egy szót sem találunk a bibliai leírásban, amely arra utalna, hogy bánkódva emlékezett volna vissza arra az esetre, amikor egy tál lencsére becsülte az elsőszülöttségi áldást. Ellenkezőleg, azt emlegette, hogy Jákob akkor is megcsalta őt (1Móz 27,36), és halálos bosszút fogadott magában testvére ellen. Csak önmagát siratta és sajnálta tehát ekkor is, nem pedig a bűnét fájlalta, Isten bocsánatáért esedezve. Ezért vettetett meg Isten részéről, sírása ellenére is.

5 Hogyan állítja párhuzamba ismét az apostol az ó- és újszövetségi hívők kiváltságait és ezekkel arányos felelősségét?

„Mert nem járultatok megtapintható hegyhez, lángoló tűzhöz, sűrű homályhoz, sötétséghez, szélvészhez, trombita harsogásához, és a mondásoknak szavához, melyet akik hallották, kérték, hogy ne intéztessék hozzájuk szó. Mert nem bírták ki, ami parancsolva volt: Még ha oktan állat ér is a hegyhez, megköveztessek, vagy nyíllal lövettessék le. És oly rettenetes volt a látomás, hogy Mózes is mondta: Megijedtem és remegek. Hanem járultatok Sion hegyéhez, és az élő Isten városához, a mennyei Jeruzsálemhez, és az angyalok ezreihez, az elsőszülöttek seregéhez és egyházához, akik be vannak írva a mennyben, mindenek bírójához, Istenhez, a tökéletes igazak lelkeihez, az újszövetség közbenjárójához, Jézushoz,

és a meghintés vééréhez, mely jobbat beszél, mint az Ábel vére.” (12,18–24)

.....

.....

„Az elsősülöttek serege és egyháza, akik be vannak írva a mennyben” – jelképes kifejezés. Minden bizonnyal az újszövetség hívőire vonatkozik, akik nem testi születés, hanem hit alapján választottak ki és lettek az ábrahámi ígéretek örököseivé, ami az elsősülöttek számára biztosított áldás volt eredetileg az ószövetségben. Kifejező, jelképes beszéd tehát, hogy az újszövetség hívőit „elsősülöttek seregének” nevezi az apostol. Visszautal az előző Ézsau-történetre is ez a hivatkozás. Az apostol kérleli kereszténnyé lett zsidó testvéreit, hogy ne vessék meg az újszövetség révén elnyert „elsősülöttségüket” azáltal, hogy leértékelik és megvetik ezt az áldást, amint – más összefüggésben ugyan, de lényegében azonosan – Ézsau is cselekedett. Arra mutat rá, hogy az újszövetség hívői mindnyájan Isten papjai és országának örökösei.

„A tökéletes igazak lelkei” kifejezés pontosított fordításban így hangzik: „a tökéletessé tett igazak lelkei”, ami jelentős, sokatmondó különbség.

Amikor újszövetségi vonatkozásban szól az apostol a „meghintés vééről”, vagyis Jézus kiontott vévéről, és azt mondja, hogy ez „jobbat beszél, mint az Ábel vére”, akkor kifejező, jelképes beszédet alkalmaz. Ábel kiontott vére „beszél”, mert igazságszolgáltatásért „kiáltott Istenhez az égre” (1Móz 4,10). Krisztus vére is „beszél”, de jobbat beszél, mert arról tanúskodik, hogy az isteni igazságszolgáltatás immár megtörtént, Jézus helyettes áldozata eleget tett a megsértett törvény által követelt igazságszolgáltatásnak, s ezáltal megnyílt számunkra az út az üdvösséghez.

6 Milyen – számunkra különösen időszerű – figyelmeztetéssel zárja le az apostol zsidó hittestvéreihez intézett buzdítását?

„Akinak szava akkor megrendítette a földet, most pedig ígéretet tesz, mondván: »Még egyszer megrázom nemcsak

a földet, hanem az eget is.« Az a „még egyszer” pedig jelenti az állhatatlan dolgoknak mint teremtményeknek a megváltozását, hogy a rendíthetetlen dolgok maradjanak meg. Annakokáért mozdíthatatlan országot nyervén, legyünk háládatosak, melynél fogva szolgáljunk az Istennek tetsző módon kegyességgel és félelemmel. Mert a mi Istenünk megemésztő tűz.” (12,26–29)

.....

.....

A 26. vers első része arra utal, hogy a sínai-hegyi szövetségkötéskor Isten szava megremegtette a földet (2Móz 19,18). Jézus visszatérésekor nemcsak a föld, hanem az ég is meg fog rendülni. És nemcsak a természet rendül meg majd, hanem az emberek is. A hívők közül is csak a „rendíthetetlenek” maradnak meg. Az az ország, amelynek az öröklésére vonatkozóan ígéretet nyertünk az újszövetség elsőszülötteiként, „mozdíthatatlan” ország. Tehát minket is, akik ilyen örökség várományosai vagyunk, jellemezzék hála, élet-szentség és istenfélelem, mert a mi Istenünk minden bűnt és tisztátalanságot „megemésztő tűz”.

Záró intelmek, tanácsok, áldáskívánás

Olvassuk el előzetesen a 13. fejezetet!

1 Levele végéhez közeledve, annak fő témáját immár lezárva, szokása szerint gyakorlati tanácsokat ad még olvasóinak az apostol. Milyen két – látszólag kicsiny dolgra – hívja fel először a figyelmet?

„Az atyafiúi szeretet maradjon meg. A vendégszeretetről el ne feledkezzetek, mert ezáltal némelyek, tudtukon kívül, angyalokat vendégeltek meg. Emlékezzetek meg a foglyokról, mint fogolytársak, a gyöttrődőkről, mint akik magatok is testben vagytok.” (13,1–3)

.....

.....

Szükségünk van-e nekünk is erre a buzdításra a világ tengeri nyomorúsága közepette, az Úr ítélete küszöbén?

– Gyakoroljuk-e a testvéri szeretetet egymás iránt?

– Gyakoroljuk-e a vendégszeretetet?

– Hol van példa a Szentírásban arra, hogy valaki „tudtán kívül angyalokat vendégelt meg”?

– Együtt érzünk-e a lelkileg szenvedőkkel és a testileg gyöttrődőkkel? Meglátogatjuk-e, segítjük-e őket?

„Az Üdvözítő drága életét adta oda azért, hogy megalapítson egy egyházat, amely képes lesz arra, hogy törődjék a megszorodott és megkísértett lelkekkel... Mivel ezt a munkát nagyon sokszor figyelmen kívül hagyják, ezért Krisztus nagyon sok fiatal tanítványa sohasem jut túl a keresztyény

tapasztalat ábécéjén. Azt a világot, azt a tüzet, amely saját szívükben izzott fel, amikor Jézus így szólt hozzájuk: »Megbocsáttattak néked a te bűneid« (Mát 9,2; Luk 7,48), csak akkor tarthatják meg égő tűznek, ha megsegítik a szükségben lévőket... Önmagunkról csak akkor tudunk elfeledkezni, ha komoly munkával mások javára kezdünk el tenni valamit... Amikor Jézus búcsúszavai beteljesednek: »Szeressétek egymást, amiképpen én szerettelek titeket« (Ján 15,12), amikor majd úgy szeretjük ezt a világot, ahogyan Krisztus szeretete, akkor ér célhoz életünkben Krisztus küldetése.»

„Egy forró nyári napon, déltájban, a pátriárka sátra ajtajában ült, tekintetét a táj szépségén nyugtatva, amikor három utast pillantott meg a távolban, amint feléje közeledtek. Mielőtt sátrához értek volna, az idegenek megálltak, mintha az útirányról tanácskoznának. Ábrahám anélkül, hogy megvárta volna, míg szívességet kérnek tőle, gyorsan felállt, és mivel úgy tűnt, hogy más irányba indulnak, utánuk sietett. Nagy szívéllyel kérte őket, tiszteljék meg azzal, hogy otthonában kicsit megpihennek és felüdülnek. Saját kezűleg hozott vizet, hogy lábukról az út porát lemoshassák. Maga gondoskodott élelemről is, és miközben az árnyék hűvösében pihentek, mindent előkészített az étkezéshez, majd tiszteletteljesen állt mellettük, miközben vendégei étkeztek. Vendégszeretetének e megnyilvánulását Isten olyan fontosnak tartotta, hogy Igéjében feljegyeztette, és évezredekkel később az ihletett apostol is hivatkozott erre: »A vendégszeretetről el ne felejtkeztek, mert ezáltal némelek, tudtukon kívül, angyalokat vendégeltetek meg.« (Zsid 13,2)» (Ellen G. White: *Jézus élete*, 640–641. o.; *Pátriárkák és próféták*, 135. o.)

Emlékezzünk Jézus tanácsára, aki rámutatott arra, hogy kiknek van a legnagyobb szükségük vendégszeretetre: Luk 14,12–14.

„Sokak számára csupán meleg, szívélyes üdvözlések, egy ülőhely az asztalotoknál, vagy csak annak a lehetősége, hogy részt vegyenek körötökben egy családi áhítaton, úgy fog hatni, mint a mennyei üdvözlés.” (Ellen G. White: *Válaszd az életet!*, Az otthon szerepe c. fejezetből)

2 Milyen tömör intellemmel emlékeztet ezután az apostol a házasság szentségére? Hogyan óv továbbá a fősvénységtől?

„Tisztességes minden tekintetben a házasság és a szeplőtlen házasság. A paráznákat pedig és a házasságrontókat megítéli az Isten. Fősvénység nélkül való legyen a magatok viselete, elégedjete meg azzal, amitek van. Mert Ő mondta: Nem hagylak el, sem el nem távozom tőled. Úgyhogy bizvást mondjuk: Az Úr az én segítségem, nem félek, ember mit árthat énnékem?” (13,4–6)

A „szeplőtlen házasság” kifejezés bizonyára ugyanazt a gondolatot fejezi ki, amelyet 1Thess 4,3–8-ban bővebben kifejt az apostol. A külsőleg rendben lévőnek látszó házasságon belül is létezhet paráznaság. A házassági kapcsolatot is le lehet züllesztetni a közönséges érzékiség színvonalára, ahol nyoma sincs az önzetlen, tiszteletteljes, a másik lényét megbecsülő szeretetnek. (Ellen G. White számos komoly intelmet közöl erre vonatkozóan *Adventista otthon* című könyvében.¹) Azt is tartalmazza az apostol tanítása, hogy a „szeplőtlen házasság” viszont – ahol a tiszta és tapintatos szeretet érvényesül – „tisztességes”, tehát semmiképpen nem bűnös, megvetendő vagy lealacsonyító.

A házasságtörés és a paráznaság más megnyilatkozásaitól is óv az apostol ezzel a rövid, de súlyos kijelentéssel: „A paráznákat és a házasságrontókat megítéli az Isten.”

Az apostol „bálványimádásnak” nevezi a fősvénységet Kolossébeliekhez írt levelében (3,5). Aki az élő, gondviselő Istenben bíz, az nem lehet fősvény. E két dolog kizárja egymást. Aki a fősvénységet bármilyen formában is megtűri magában, annak „idegen istene” van, az megtagadja a szerető mennyei Atyába vetett hitet (vö. Jézus Hegyi beszédének tanításával Mát 6,24–34-ben).

¹ *Boldog otthon* címen jelent meg ez a könyv; lásd a 103–108. oldalon írottakat.

3 Miként óv az apostol ismét a hitehagyástól?

„Emlékezzetek meg a ti előjáróitokról, akik szólották néktek az Isten beszédét, és figyelmeztvén az ő életük végére, kövessétek hitüket. Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz. Különböző és idegen tudományok által ne hagyjátok magatokat félrevezettetni, mert jó dolog, hogy kegyelemmel erősíttessék meg a szív, nem ennivalókkal, amelyeknek semmi hasznát sem veszik azok, akik azok körül járnak. Van oltárunk, amelyről nincs joguk enni azoknak, akik a sátorak szolgálnak.” (13,7–10)

.....

.....

A judaista tanítók „idegen tudománya” sokakat megfertőzött az eredetileg őszinte meggyőződéssel kereszténnyé lett zsidók közül. Az apostol emlékezteti őket arra, amit eredetileg tanultak a hű tanítóktól, és arra, hogy Krisztus nem változott meg, hanem ők tértek le a helyes útról. A szívet csak Krisztus kegyelme tudja megerősíteni az igazságban, nem pedig az érvényüket veszített szertartások, az ezekkel kapcsolatos „eledelek”.²

Azzal a legsúlyosabb kijelentéssel zárja intelmét az apostol, hogy nincs joguk az úrvacsorai asztalról enni azoknak, akik még mindig a sátorszolgálathoz, illetve a jeruzsálemi templom áldozataihoz kötődnek. Ha nem hisznek abban, hogy a golgotai „oltáron” megáldoztatott a Messiás, hogy az Ő áldozata egyszer s mindenkorra elégséges, tökéletes áldozat, akkor miért járulnak az Úr asztalához, amely erre az áldozatra emlékeztet? Ha pedig hisznek Krisztus immár beteljesített áldozatában, akkor hogyan vehetnek részt a templomi

² Az apostol valószínűleg a hálaáldozatként bemutatott áldozatok húsának fogyasztására utalt, aminek csak egy részét adták a papnak, a többi az egész család, vagy tágabb közösség ünnepi étkezését szolgálta. Lásd: 3Móz 7,15; 1Sám 1,4–5; 9,12–13.

előképszolgálatban, amely azt fejezi ki, hogy a Messiás még nem jött el? Ez abszolút ellentmondás – világít rá megtévesztett, hitben meggyengült zsidó hittestvérei következetlenségére az apostol.

4 Mire szólítja fel ezután levele címzettjeit az apostol, az ószövetségi jelképes szertartások egyik mozzanatára³ utalva?

„Mert amely állatok vérét a főpap beviszi a szentélybe a bűnért, azoknak testét megegetik a táboron kívül. Annakokáért Jézus is, hogy megszentelje az Ő tulajdon vére által a népet, a kapun kívül szenvedett. Menjünk ki tehát Őhöz a táboron kívül, az Ő gyalázatát hordozván. Mert nincsen itt maradandó városunk, hanem a jövődőt keressük. Annakokáért Őáltala vigyünk dicséretnek áldozatát mindenkor Isten elé, azaz az Ő nevéről vallást tevő ajkaknak gyümölcsét. A jótékonyaságról pedig és az adakozásról el ne feledkezzetek, mert ilyen áldozatokban gyönyörködik az Isten.” (13,11–16)

„Amint az Úr száműzte Ádámot és Évát az Édenből Isten törvényének megszegése miatt, úgy Jézusnak is a szent városon kívül kellett szenvednie. Urunk a táboron kívül halt meg, ahol a tolvajokat és a gyilkosokat végezték ki... viselve a büntetést, amelynek a bűnökre kellett volna sújtania. Milyen mélyek és jelentőségteljesek ezek a szavak: *»Krisztus megváltott minket a törvény átkától, átokká lévén érettünk.«* (Gal 3,13) Kiment a táboron kívülre, ezzel is jelezve, hogy nem csupán a zsidó nemzetért, hanem az egész világért adta életét.” (Ellen G. White: *Youth Instructor/Ifjúsági nevelő*, 1900. jún. 28.)

Ha Krisztus vállalta a „kapun kívül” való szenvedést, a „bűnösök közé számláltatást” (Ésa 53,12), akkor nekünk is

³ 3Móz 4,11; 12,21; 4Móz 19,9.

vállalnunk kell az Ő „gyalázatában” való osztozást, azaz a kirekesztést, a kárhoztatást és az üldöztetést. Jézus a kapun kívül szenvedett, ami bizonyosság arra, hogy a választott nép többsége megtagadta Őt, és hogy immár a pogányoknak is széles kapu nyitott az üdvösségre. Jeruzsálem megvetette a Messiást, és ezzel megpecsételte sorsát. Hogyan kötődhetne akkor hitetek Jeruzsálem városához, vagy a templom épületéhez? Ezt az utalást foglalja magában az apostolnak az a kijelentése, hogy „nincs itt többé maradandó városunk, hanem a jövődöt keressük”. Kereszténnyé lett zsidó testvéreinek írta tehát ezt eredetileg Pál, azonban ez az ige örök érvényű, szépséges hitvallás minden kereszténynek, az idők végezetéig (vö. 2Pét 3,13).

Ha valóban hiszünk Jézus Messiás voltában és áldozatában, akkor tudjuk, hogy ezentúl már csak a dicséret, az Őrőla való hitvallás, és az Ő munkájára szánt adományok „áldozatával” helyes Isten színe elé járulunk. Erre utalnak az igeszakasz utolsó gondolatai.

5 Milyen további kéréssel fordul olvasóihoz az apostol?

„Engedelmeskedjétek előjáróitoknak, és fogadjatok szót, mert ők vigyáznak lelkeitekre mint számadók, hogy ezt örömmel műveljék, és nem bánkódva, mert az néktek nem használ. Imádkozzatok érettünk! Mert úgy vagyunk meggyőződve, hogy jó lelkiismeretünk van, igyekeznénk mindenkben tisztességesen forgolódni. Kiváltképpen pedig arra kérek, hogy ezt cselekedjétek, hogy mihamarább visszaadhassam néktek.” (13,17–19)

Milyen tapintatosan utal az apostol arra, hogy bánattal tölti el megtévedt, kereszténnyé lett zsidó testvéreinek a hitehagyás felé sodródása – a „számadó” felelősségével ír nekik, s a judaista tanítók ellene irányuló vádjai ellenére az ő lelkiismerete tiszta. Az utóbbival bizonyára utal arra, hogy az ószövetségi templommal és annak szertartásaival kapcsolatos álláspontja, valamint a pogányok közötti munkája Isten jóvá-

hagyásával találkozok – erről meg van győződve. Kifejezésre juttatja vágyakozását arra, hogy ismét szeretettel szolgálhason nekik, körülményei jobbra fordulása nyomán.

6 Miként hangzik mindezek után az apostol áldáskívánása olvasói számára?

„A békesség Istene pedig, aki kihozta a halálból a juhok nagy pásztorát, örök szövetség vére által, a mi Urunkat, Jézust, tegyen készségesekké titeket minden jóra, hogy cselekedjétek az Ő akaratát, azt munkálván tibennetek, ami kedves Őelőtte, a Jézus Krisztus által, akinek dicsőség örökkön örökké. Ámen.” (13,20–21)

.....

Záró áldáskívánásában is az evangélium nagy igazságait erősíti meg az apostol, amelyeket mindenképpen olvasói elméjébe és szívébe kíván vésni:

– Az Atya „a békesség Istene”, mert a bűn lázadása ellenére Ő teremtett békességet önmaga és az ember között, Fiának odaáldozása által.

– Jézus vére „az örök szövetség vére”, azaz Jézus áldozata megpecsételte a sínai-hegyi szövetségnél, illetve az ószövetségnél jobb szövetséget: az örök kegyelmi szövetséget, a hit szövetségét.

– Jézus valósággal meghalt, a halál, a sír foglya lett, ahonét csak az Atya hozhatta ki Őt.

– Az Atya feltámasztotta Jézust a halálból, amivel igazolta az Ő ártatlan, helyettes áldozat voltát, azaz Messiás voltát.

– Jézus nemcsak áldozat, hanem „a juhok nagy Pásztorá” is, a menny Fejedelme.

– Egyedül Ő tud „készségessé tenni minket” a jóra, csak Ő tudja azt „munkálni” bennünk, ami kedves Isten előtt.

– Övé a dicsőség mindörökké! Ez lehet a válaszuk, ezt mondhatjuk – teljes meggyőződésből, hálával telt szívvel – feleletül az Ő „kimondhatatlan” áldozatára (2Kor 9,15).

*Az e heti adomány
a könyvevangélista munkát támogatja*

Július

1. <i>kedd</i>	5Móz 23,14	
2. <i>szerda</i>	1Móz 2,15; 2Móz 20,9	
3. <i>csütörtök</i>	5Móz 6,6–7	
4. <i>péntek</i>	Mát 5,15	Napnyugta: 20.42
5. <i>szombat</i>	1Móz 4,7	Napnyugta: 20.41
6. <i>vasárnap</i>	Zsolt 101,3–4	
7. <i>hétfő</i>	Róm 12,9	
8. <i>kedd</i>	Róm 12,10	
9. <i>szerda</i>	Zsolt 4,7–8	
10. <i>csütörtök</i>	Eféz 4,29	
11. <i>péntek</i>	Jak 3,16–17	Napnyugta: 20.39
12. <i>szombat</i>	1Pét 2,5	Napnyugta: 20.38
13. <i>vasárnap</i>	Zsolt 25,12	
14. <i>hétfő</i>	Ján 3,36	
15. <i>kedd</i>	Zsolt 33,12	
16. <i>szerda</i>	Eféz 5,11	
17. <i>csütörtök</i>	1Ján 2,15	
18. <i>péntek</i>	Zsolt 61,4–5	Napnyugta: 20.34
19. <i>szombat</i>	Péld 17,9	Napnyugta: 20.33
20. <i>vasárnap</i>	Jer 29,12–13	
21. <i>hétfő</i>	Róm 12,11	
22. <i>kedd</i>	Zsolt 119,162	
23. <i>szerda</i>	Zsolt 23,1–3	
24. <i>csütörtök</i>	Zsolt 141,4	
25. <i>péntek</i>	Péld 1,23	Napnyugta: 20.28
26. <i>szombat</i>	Zsolt 119,67. 71	Napnyugta: 20.26
27. <i>vasárnap</i>	Zsid 12,2	
28. <i>hétfő</i>	Júd 2	
29. <i>kedd</i>	Jób 37,4. 13	
30. <i>szerda</i>	1Pét 5,7	
31. <i>csütörtök</i>	Luk 11,13	

Augusztus

1. <i>péntek</i>	Mát 9,35	Napnyugta: 20.19
2. <i>szombat</i>	Mát 7,28–29	Napnyugta: 20.18
3. <i>vasárnap</i>	Luk 17,20–21	
4. <i>hétfő</i>	Márk 10,14	
5. <i>kedd</i>	Ján 6,28–29	
6. <i>szerda</i>	Róm 8,39	
7. <i>csütörtök</i>	Mát 9,13	
8. <i>péntek</i>	1Tim 1,12–13	Napnyugta: 20.09
9. <i>szombat</i>	Zsolt 71,23–24	Napnyugta: 20.08
10. <i>vasárnap</i>	Mát 16,24	
11. <i>hétfő</i>	1Kor 9,26–27	
12. <i>kedd</i>	Ésa 41,17	
13. <i>szerda</i>	Zsid 9,14	
14. <i>csütörtök</i>	2Kor 5,20	
15. <i>péntek</i>	Zsolt 66,19–20	Napnyugta: 19.58
16. <i>szombat</i>	Fil 2,1–2	Napnyugta: 19.57
17. <i>vasárnap</i>	Zsolt 68,4	
18. <i>hétfő</i>	2Kor 3,2–3	
19. <i>kedd</i>	Zsolt 34,6	
20. <i>szerda</i>	Fil 4:6	
21. <i>csütörtök</i>	Zsolt 37,23	
22. <i>péntek</i>	Ján 6,56–57	Napnyugta: 19.46
23. <i>szombat</i>	Ésa 55,10–11	Napnyugta: 19.44
24. <i>vasárnap</i>	1Kor 1,22–24	
25. <i>hétfő</i>	Jak 4,6	
26. <i>kedd</i>	1Ján 3,8	
27. <i>szerda</i>	Ésa 2,12	
28. <i>csütörtök</i>	Péld 16,6	
29. <i>péntek</i>	Róm 6,20–22	Napnyugta: 19.33
30. <i>szombat</i>	Ésa 43,1	Napnyugta: 19.31
31. <i>vasárnap</i>	Jak 4,11–12	

Szeptember

1. <i>hétfő</i>	Ésa 2,2–3	
2. <i>kedd</i>	Luk 24,49	
3. <i>szerda</i>	Csel 3,19	
4. <i>csütörtök</i>	1Ján 4,13	
5. <i>péntek</i>	1Pét 1,15	Napnyugta: 19.19
6. <i>szombat</i>	Csel 5,29	Napnyugta: 19.17
7. <i>vasárnap</i>	Ján 15,19	
8. <i>hétfő</i>	1Tim 1,15–16	
9. <i>kedd</i>	Zsolt 91,11	
10. <i>szerda</i>	2Thess 3,1–2	
11. <i>csütörtök</i>	Ésa 65,1	
12. <i>péntek</i>	Péld 19,22	Napnyugta: 19.05
13. <i>szombat</i>	1Kor 9,19. 22	Napnyugta: 19.02
14. <i>vasárnap</i>	Fil 2,13	
15. <i>hétfő</i>	Zsolt 104,1. 13	
16. <i>kedd</i>	2Kor 10,5	
17. <i>szerda</i>	Zsolt 139,23–24	
18. <i>csütörtök</i>	Zak 13,9	
19. <i>péntek</i>	Ésa 49,3–4	Napnyugta: 18.50
20. <i>szombat</i>	Péld 3,6–7	Napnyugta: 18.48
21. <i>vasárnap</i>	Péld 8,13–14	
22. <i>hétfő</i>	Ésa 35,3–4	
23. <i>kedd</i>	Luk 14,33	
24. <i>szerda</i>	Ján 5,44	
25. <i>csütörtök</i>	Ezék 33,15–16	
26. <i>péntek</i>	1Ján 4,19	Napnyugta: 18.35
27. <i>szombat</i>	Luk 7,47	Napnyugta: 18.33
28. <i>vasárnap</i>	Zak 9,9	
29. <i>hétfő</i>	Luk 19,41–42	
30. <i>kedd</i>	Mát 12,30	